

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA
Cankarjeva 5, p.p.1696, 1001 Ljubljana

T: 01 425 41 89
F: 01 425 20 87
E: mf.uppd@mf-rs.si
www.uppd.gov.si

**POROČILO O DELU URADA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PREPREČEVANJE PRANJA
DENARJA
ZA LETO 2016**

Ljubljana, 1.12.2017

1	UVOD	4
1.1	PRAVNA PODLAGA ZA DELO URADA	4
1.2	ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA	5
2	DELO URADA NA PODROČJU GOTOVINSKIH TRANSAKCIJ	7
2.1	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 30.000 EUR	7
2.2	NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 30.000 EUR V DRŽAVE, PRI KATERIH OBSTAJA VEČJA VERJETNOST ZA POJAV PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA	8
2.2.1	<i>Nakazila na račune tujih pravnih oseb s sedežem v državah s seznama</i>	9
2.3	PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EUR ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE SKUPNOSTI	10
3	DELO URADA NA PODROČJU SUMLJIVIH TRANSAKCIJ	11
3.1	ZADEVE, PRI KATERIH SO PODANI RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA	11
3.1.1	<i>Prijavitelji</i>	12
3.1.2	<i>Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev</i>	13
3.1.3	<i>Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po členu 245 KZ-1</i>	15
3.1.4	<i>Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po členu 109 KZ-1</i>	16
3.1.5	<i>Zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj</i>	16
3.1.5.1	<i>Analiza informacij</i>	17
3.1.5.2	<i>Analiza informacij poslanih Finančni upravi RS (FURS)</i>	18
3.1.6	<i>Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcij</i>	19
3.1.7	<i>Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja</i>	20
3.1.8	<i>Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja</i>	20
3.1.9	<i>Tipologija sumljivih transakcij</i>	21
3.2	ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, ODSTOPLJENIH V OBRAVNAVO PRISTOJNIM ORGANOM	23
4	SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA	24
4.1	KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 75. ČLENA ZPPDFT OZIROMA 121. ČLENA ZPPDFT-1	24
4.1.1	<i>Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja</i>	24
4.1.2	<i>Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja</i>	25
4.1.3	<i>Kazenske ovadbe in postopki povezani s pranjem denarja pri katerih je sodeloval Urad</i>	26
4.1.4	<i>Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja</i>	28
4.2	PREDLOG UKREPOV	29
5	PREVENTIVA IN NADZOR	32
5.1	PRIPRAVA MNENJ IN STALIŠČ V ZVEZI Z IZVAJANJEM ZPPDFT IN ZPPDFT-1	32
5.1.1	<i>Priprava novega ZPPDFT-1</i>	32
5.1.3	<i>Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT in ZPPDFT-1</i>	34
5.2	DELO V OKVIRU MEDNARODNIH TELES	34
5.2.1	<i>Svet Evrope</i>	34
5.2.1.1	<i>Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL)</i>	34
5.2.1.2	<i>Delovna skupina za Finančne storitve pri Svetu EU</i>	35
5.2.2	<i>Evropska unija</i>	35
5.2.2.1	<i>Skupina strokovnjakov za pranje denarja in financiranje terorizma – EGMLTF, pri Evropski komisiji</i>	35
5.2.2.2	<i>Delavnica za pomoč državam članicam EU pri prenosu Direktive 2015/849/EU v nacionalne zakonodaje</i>	35
5.2.2.3	<i>Sestanki EU – FIU platform v organizaciji Evropske komisije</i>	36
5.3	SODELOVANJE PRI STROKOVNEM USPOSABLJANJU	36
5.3.1	<i>Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji</i>	36
5.4	NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČIL ZPPDFT PRI ORGANIZACIJAH IN DRUGIH ZAVEZANCIH	37

5.4.2.1	Splošna ocena stanja	37
5.4.2.2	Druge kršitve	38
5.4.3.1	Bančni sektor.....	39
5.5	OBVEŠČANJE JAVNOSTI PREKO MEDIJEV	39
5.6	INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA	40
6	MEDNARODNO SODELOVANJE	41
6.1	MULTILATERALNO SODELOVANJE	41
6.1.1	Aktivnosti v okviru mednarodne skupine EGMONT	41
6.2	BILATERALNO SODELOVANJE	42
6.2.1	Mednarodno sodelovanje na podlagi določil ZPPDFT	42
6.2.1.1	Sklenjena pisma o izmenjavi podatkov	43
6.2.2	Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198	44
6.2.3	Ostale oblike mednarodnega sodelovanja	44
7	DELO NA PODROČJU LOGISTIKE IN INFORMATIKE	46
7.1	ORGANIZACIJSKO - KADROVSKE ZADEVE	46
7.1.1	Gibanje in struktura kadrov	46
7.2	FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE.....	47
7.3	INFORMATIKA	47
7.3.1	Pridobitev odločitve o podpori za EU projekt ePPD	47
7.3.2	Testiranje programskega vmesnika ISUPPD	47
7.3.3	Področje elektronskega sporočanja podatkov o zaprosilih s strani zavezancev ZPPDFT	47
7.3.4	Vzdrževanje podatkovne baze in evidenčnega sistema Urada.....	47
7.3.5	Zbiranje, hranjenje in objava podatkov o transakcijah, ki jih sporočajo zavezanci na podlagi drugega odstavka 38. člena ZPPDFT	47
7.3.6	Priprava statističnih podatkov in analiza gotovinskih transakcij za letno poročilo za leto 2015.....	47
7.3.7	Vzdrževanje notranjega strežnika Urada	48
7.3.8	Arhiviranje prejetih zaupnih podatkov	48
7.3.8.1	Egmont (ESW).....	48
7.3.8.2	Podatkov o sporočenih gotovinskih transakcijah	48
7.3.8.3	Podatkov o prenosih gotovine čez državno mejo.....	48
7.3.9	Vključevanje novih sodelavcev v delovni proces Urada.....	48
7.3.10	Aktivnosti izobraževanja uporabnikov	48
8	POVZETEK.....	49
8.1	GOTOVINSKE TRANSAKCIJE, NAKAZILA IN PRENOSI GOTOVINE ČEZ MEJO SKUPNOSTI	49
8.2	SUMLJIVE TRANSAKCIJE	49
8.3	FAZE POSTOPKOV V ZVEZI S PODANIMI KAZENSKIMI OVADBAMI ZA PRANJE DENARJA.....	49
8.4	PREVENTIVA IN NADZOR	50
8.5	MEDNARODNO SODELOVANJE.....	50
8.6	INFORMATIKA.....	51
8.7	KADROVSKE ZADEVE	51
8.8	FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE	52

1 UVOD

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12-ZIS-E in 19/14; v nadaljevanju: ZPPDFT) v 72. členu in Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS št. 68/16, v nadaljevanju ZPPDFT-1) v 119. členu, določata, da mora Urad RS za preprečevanje pranja denarja (v nadaljevanju Urad) najmanj enkrat letno o svojem delu poročati Vladi Republike Slovenije.

Poročilo o delu Urada za leto 2016 je že enaindvajseto poročilo Vladi RS, nanaša pa se na obdobje od dne 1. 1. 2016 do dne 31. 12. 2016. Navedeno obdobje je glede statističnih in drugih številčnih podatkov prikazano posebej, zaradi primerjav med leti pa so v poročilu podani tudi določeni podatki iz prejšnjih obdobj.

1.1 PRAVNA PODLAGA ZA DELO URADA

Urad je bil ustanovljen z Zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94) kot organ v sestavi Ministrstva za finance. Na podlagi 19. člena tega zakona je Urad formalno pričel z delom dne 1. 1. 1995. Urad je tudi po reorganizaciji državne uprave in po uveljavitvi Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/2002) ter Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003) ostal organ v sestavi Ministrstva za finance. Vsebinsko in formalno podlago za delovanje Urada so, poleg že omenjenih predpisov, v obravnavanem obdobju predstavljali še naslednji zakonski in podzakonski akti ter predpisi EU:

- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS št. 60/07, ZPPDFT), ki je pričel veljati dne 21. 7. 2007;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 19/10, ZPPDFT-A), ki je pričel veljati 18. 3. 2010;
- Zakon o dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS št. 77/11, ZPPDFT-B), ki je pričel veljati 18. 10. 2011;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 19/14, ZPPDFT-C), ki je pričel veljati 1.4.2014;
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS št. 68/16, ZPPDFT-1), ki je pričel veljati dne 19. 11. 2016;
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS št. 108/12, ZIS-E), ki je pričel veljati 1. 1. 2013;
- Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS št. 90/11);
- Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS št. 10/08);
- Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS št. 10/08);
- Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12, KZ-1-UPB-2);
- Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12, ZKP-UPB8);
- Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (Uradni list RS, št. 98/04-UPB1 in 65/08- ZOPOKD-B);
- Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11-ZOPNI)
- Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10-UPB5 in 9/11-ZPlaSS-B);
- Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Uradni list RS, št. 58/09, 34/10-ZPlaSS-A, 9/11-ZPlaSS-B);
- Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10- ZTFI-UPB3);
- Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št.16/08, ZDP-2 in št. 85/2009, ZDP-2A);
- Zakon o ratifikaciji konvencije Združenih narodov zoper nezakonit promet mamil in

- psihotropnih snovi (Ur. l. SFRJ, MP, št. 14/90);
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (Uradni list RS, št. 24/10);
 - Zakon o ratifikaciji kazenskoopravne konvencije Sveta Evrope o korupciji (Uradni list RS, št. 26/00 - MP, št. 7/00) ter Zakon o ratifikaciji Dodatnega protokola h Kazenskoopravni konvenciji o korupciji (Uradni list RS – MP, št. 17/04);
 - Zakon o ratifikaciji konvencije o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (Uradni list RS - MP, št. 1/01);
 - Zakon o ratifikaciji Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Uradni list RS – MP, št. 14/04);
 - Zakon o ratifikaciji mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma (Uradni list RS – MP, št. 21/04);
 - Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma (UL L št. 309 z dne 25. 11. 2005);
 - Direktiva Komisije 2006/70/ES z dne 1. avgusta 2006 o določitvi izvedbenih ukrepov za direktivo 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede opredelitve politično izpostavljene osebe in tehničnih meril za postopke poenostavljene dolžnosti skrbnosti pri ugotavljanju identitete stranke ter izjeme na podlagi finančne dejavnosti, ki poteka zgolj občasno ali v omejenem obsegu (UL L št. 214 z dne 4. 8. 2006);
 - Sklep Sveta št. 2000/642/PNZ dne 17. oktobra 2000 o sodelovanju med finančnimi obveščevalnimi enotami držav članic pri izmenjavi informacij (UL L št. 271 z dne 24. 10. 2000);
 - Okvirni sklep Sveta št. 2001/500/PNZ z dne 26. junij 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in odvzemu predmetov in premoženjske koristi, ki izvirajo iz kaznivih dejanj (UL L št. 182 z dne 5. 7. 2001);
 - Uredba (ES) št. 1889/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 10. 2005 o kontroli gotovine ob vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje (UL L št. 309 z dne 25. 11. 2005).
 - Uredba (ES) št. 1781/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o podatkih o plačniku, ki spremljajo prenose denarnih sredstev (UL L št. 345 z dne 8. 12. 2006);
 - Uredba Sveta (ES) št. 1110/2008 z dne 10. novembra 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 423/2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu (UL L št. 300 z dne 11. 11. 2008).

Urad je pri delu upošteval tudi nekatere mednarodne predpise, ki formalno niso sestavni del pravnega reda Republike Slovenije, vendar pa se je Slovenija zaradi članstva v nekaterih mednarodnih organizacijah zavezala, da bo svojo zakonodajo uskladila s temi predpisi (Priporočila FATF¹).

1.2 ORGANIZACIJSKA SHEMA URADA

Sistem odkrivanja pranja denarja je z uveljavitvijo preventivnih zakonov o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma² ter z ustanovitvijo uradov za preprečevanje pranja denarja, ki so po svetu nastali pred 20 leti, namenil pomembno vlogo tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam) in uradom za preprečevanje pranja denarja. Mednarodno uveljavljen izraz za te urade je *Financial Intelligence Unit* – FIU, oziroma v prevodu »finančna obveščevalna enota«, kar poenostavljeno pomeni, da je ena od njegovih nalog sprejemanje, analiziranje in pošiljanje finančnih in drugih obveščevalnih podatkov pristojnim organom. Ta naloga urada je razvidna tudi iz definicije že omenjene Projektne skupine za finančno ukrepanje – FATF, po kateri so uradi za preprečevanje pranja denarja **»osrednji državni organ za sprejemanje, analiziranje in obveščanje pristojnih organov o sumljivih transakcijah in drugih morebitnih podatkih o pranju denarja ali financiranju terorizma«**.

Glede na organizacijsko obliko se uradi po svetu delijo na administrativne, policijske, tožilske/sodne in hibridne vrste, največ je prvih (v skoraj polovici držav članic EU). Tudi naša država se je odločila za administrativni tip urada, ki nima policijskih pooblastil, s čemer je poleg odkrivanja poudarjena tudi

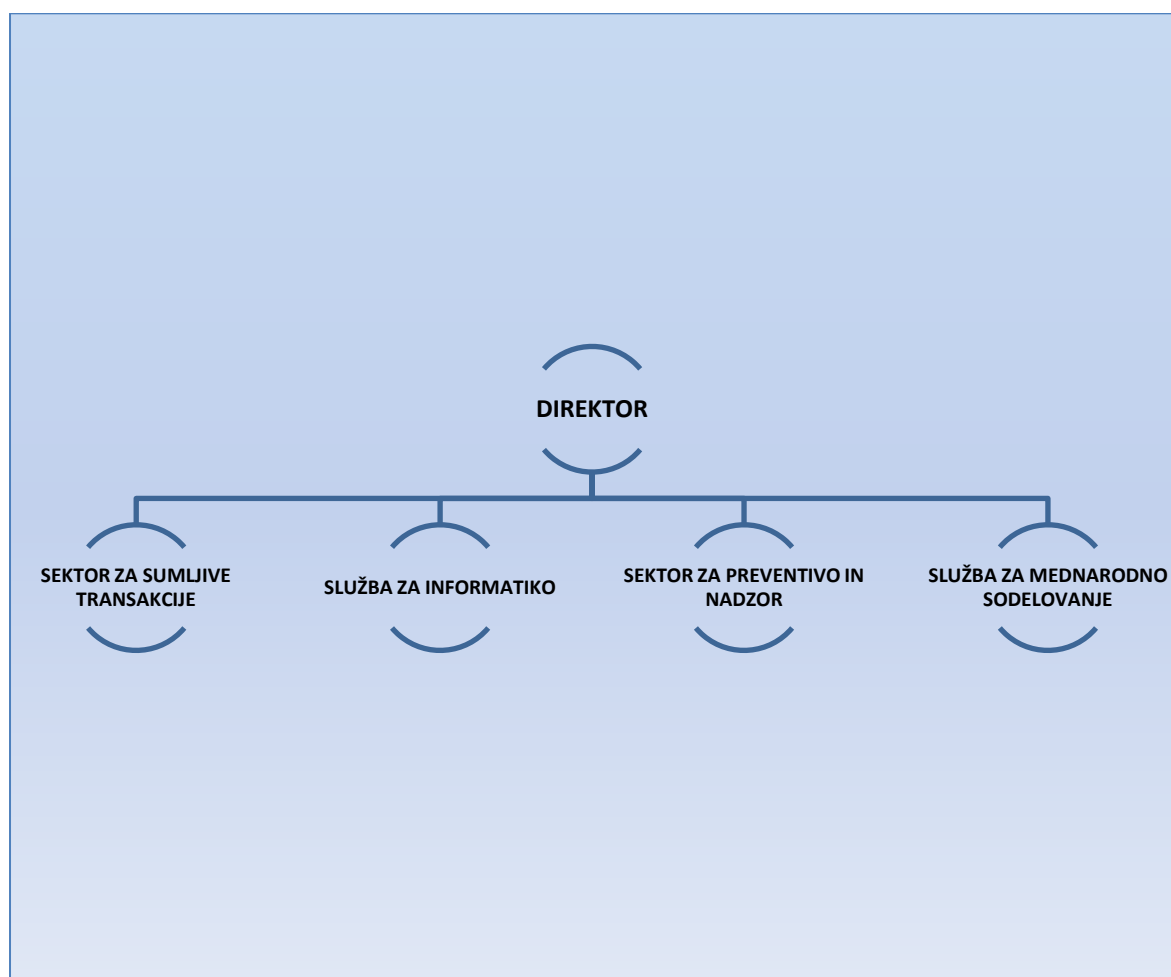
¹ Projektna skupina za finančno ukrepanje (*Financial Action Task Force* - FATF) je vodilno mednarodno telo za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, ki postavlja mednarodne standarde na tem področju (40 priporočil FATF iz februarja 2012). Deluje pod okriljem OECD vendar ni njegovo telo. Slovenija ni članica te skupine predvsem zaradi strateške odločitve FATF, da za stalne članice sprejme le še redke države (ob upoštevanju največje možne velikosti FATF, enakomerne geografske zastopanosti držav članic in pomembnosti, oziroma moči posameznega gospodarstva).

² Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v naši nacionalni zakonodaji uzakonjeno v Kazenskem zakoniku leta 1995. Istega leta je pričel veljati tudi prvi zakon o preprečevanju pranja denarja in bil Ustanovljen Urad RS za preprečevanja pranja denarja.

njegova vloga pri preprečevanju³ pranja denarja in financiranja terorizma. Prednost takih uradov je v možnosti razvijanja sodelovanja urada z zavezanci, posebno z bankami. Urad je torej administrativni organ v sestavi Ministrstva za finance in deluje v vlogi posrednika med institucijami finančnega sistema na eni, ter organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj na drugi strani. V skladu s pooblastili analizira sporočene sumljive transakcije, ki mu jih sporočajo zavezanci in če pri tem ugotovi razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, ali drugih kaznivih dejanj, zbrane podatke kot obvestilo ali informacijo pošlje v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom, kakršna sta pri nas policija in tožilstvo. V zvezi z obvestili Urada policiji/tožilstvu velja poudariti, da gre za obveščevalne podatke, katerih del je opravljena analiza finančnih in drugih podatkov, in ne za kazenske ovadbe v smislu Zakona o kazenskem postopku (ZKP).

Organizacijska shema Urada, se je v letu 2004 na podlagi sprememb Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02) in na podlagi Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji delovnih mest in nazivih v organih javne uprave in pravosodnih organih (Uradni list RS, št. 58/2003), bistveno spremenila in vse do leta 2013 ostala enaka. V začetku leta 2014 je bila organizacijska struktura Urada spremenjena. Ukinjena je bila Služba za analitiko, njene naloge pa je prevzel Sektor za sumljive transakcije.

Organigram: Organizacijska shema Urada

Urad sestavljajo poleg vodstva še štiri organizacijske enote:

- Sektor za sumljive transakcije,
- Služba za informatiko,
- Sektor za preventivo in nadzor,
- Služba za mednarodno sodelovanje.

³ Naloge Urada, ki se nanašajo na preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma so predlaganje sprememb predpisov, pripravljanje smernic za zavezanke, sodelovanje pri pripravi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij, sodelovanje pri strokovnem usposabljanju zavezancev, spremljanje tipologij in trendov.

2 DELO URADA NA PODROČJU GOTOVINSKIH TRANSAKCIJ

Urad je od organizacij, ki so navedene v 4. členu ZPPDFT, do 19. 11. 2016 prejemal podatke o vseh transakcijah nad določenim zneskom, in sicer:

- o vseh gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR (v nadaljevanju gotovinske transakcije),
- od 18. 10. 2011 o vseh nakazilih nad 30.000 EUR, ki so bila na zahtevo stranke izvršena na račune v države oz. na račune fizičnih in pravnih oseb s prebivališčem oziroma sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranje terorizma; seznam teh držav objavlja urad na svoji spletni strani (v nadaljevanju nakazila nad 30.000 EUR) in
- o prenosih gotovine v vrednosti nad 10.000 EUR čez slovenski del meje Evropske Skupnosti na podlagi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o kontroli gotovine ob vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje (v nadaljevanju prenos gotovine).

Od 19.11.2016, ko je pričel veljati ZPPDFT-1, Urad od zavezancev iz 4. člena ZPPDFT-1 prejema podatke o vseh transakcijah nad določenim zneskom, in sicer:

- o vseh gotovinskih transakcijah nad 15.000 EUR (v nadaljevanju gotovinske transakcije),
- o vseh nakazilih nad 15.000 EUR, ki so bila na zahtevo stranke izvršena na račune v države oz. na račune fizičnih in pravnih oseb s prebivališčem oziroma sedežem v državah, ki so uvrščene na seznam visoko tveganih držav ali v zvezi z njimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranje terorizma; seznam teh držav objavlja urad na svoji spletni strani.

Glede na to, da je Urad v letu 2016 prejemal gotovinske transakcije in nakazila tako nad zneskom 30.000 EUR in tudi nad 15.000 EUR, bomo v nadaljevanju v poglavjih 2.1 in 2.2 podali analizo gotovinskih transakcij in nakazil samo za transakcije, ki so višje od 30.000 EUR.

2.1 GOTOVINSKE TRANSAKCIJE NAD 30.000 EUR⁴

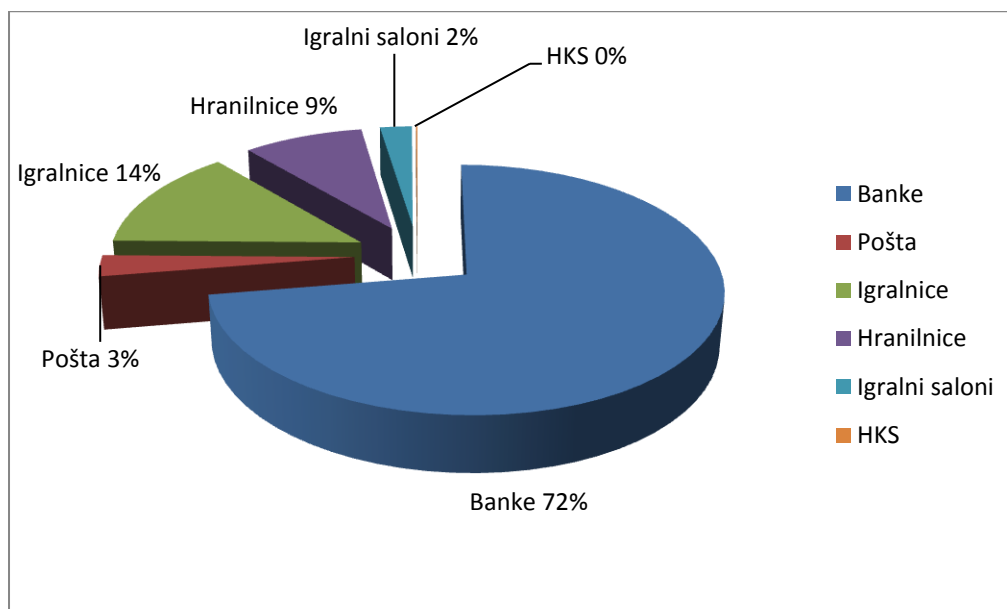
V letu 2016 je Uradu sporočilo gotovinske transakcije nad 30.000 EUR 40 različnih organizaciji. Na predpisanih obrazcih je bilo v letu 2016 sporočenih **13.822 gotovinskih transakcij**, katerih skupna vrednost je znašala **862.564.344 EUR**, medtem ko je bilo leta 2015 sporočenih 11.993 gotovinskih transakcij, katerih skupna vrednost je znašala 853.095.310 EUR. Primerjava med letoma pokaže, da se je število sporočenih gotovinskih transakcij zvišalo za 15%, k čemur so, kot je razvidno iz spodnje tabele, največ prispevale gotovinske transakcije sporočena s strani igralnic. Skupni znesek sporočenih gotovinskih transakcij ostal praktično na enaki ravni. V zvezi s tem tudi ugotavljamo, da se je trend zmanjševanja števila in skupnega zneska sporočenih gotovinskih transakcij, ki je bil pristen vse od leta 2008, ustavil.

Podrobnejši pregled števila gotovinskih transakcij je prikazan v Tabeli 1 in Grafu 1.

Tabela 1: Število in delež gotovinskih transakcij nad 30.000 EUR v obdobju 2015 - 2016 po prijaviteljih

Organizacije	2015		2016		Indeks 2015/2016
	Število	Delež	Število	Delež	
Banke	10.365	86,43%	10.014	72,45%	0,97
Pošta	457	3,81%	388	8,79%	0,85
Igralnice	882	7,35%	1.869	0,10%	2,12
Hranilnice	1.006	8,39%	1.215	2,33%	1,21
Igralni saloni	275	2,29%	322	13,52%	1,17
HKS	6	0,05%	14	2,81%	2,33
Menjalnice	2	0,02%	0	72,45%	0,97
Skupaj gotovinske transakcije	11.993	100,00%	13.822	100,00%	1,15

⁴Med navedenimi podatki niso zajeti podatki iz obrazcev o sumljivih transakcijah in podatki o prenosih gotovine nad 10.000 EUR čez mejo Skupnosti. Omenjene podatke prikazujemo posebej

Graf 1: Struktura gotovinskih transakcij nad 30.000 EUR v letu 2015 po prijaviteljih

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da so največ gotovinskih transakcij, tako kot že vsa leta poprej, sporočili zavezanci iz bančnega sektorja. Povprečna višina transakcije je znašala 62.405 kar je nekoliko manj kot prejšnje leto, ko je povprečna višina gotovinske transakcije znašala 65.658 EUR.

Na dan 31. 12. 2015 je bilo v računalniški evidenci Urada zavedenih 580.412 gotovinskih transakcij. Po krypto-zaščiteni elektronski pošti je Urad prejemal podatke o gotovinskih transakcijah od vseh bank, obeh hranilnic, Pošte Slovenije in casinojev družbe HIT d.d. iz Nove Gorice.

2.2 NAKAZILA V VREDNOSTI NAD 30.000 EUR V DRŽAVE, PRI KATERIH OBSTAJA VEČJA VERJETNOST ZA POJAV PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA

V skladu z drugim odstavkom 38. člena ZPPDFT oziroma 68. členom ZPPDFT-1 morajo organizacije od 18. 10. 2011 najpozneje v treh delovnih dneh uradu sporočiti podatke o vsakem nakazilu nad 30.000 EUR (od 19. 11. 2016 nad 15.000 EUR), ki je bilo na zahtevo stranke izvršeno na račune fizičnih in pravnih oseb s stalnim ali začasnim prebivališčem ali sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma oziroma na račune v te države (v nadaljevanju nakazila). Seznam držav, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma (v nadaljevanju seznam držav), se je v letu 2016 spremenil dvakrat, konec leta pa je seznam zajemal 57 držav.

Glede na to, da se je 19. 11. 2016 spremenil znesek, nad katerim so banke dolžne poročati nakazila ni mogoče narediti povsem natančne medletne primerjave. Iz zbranih podatkov izhaja, da so nam banke v letu 2016 posredovale podatke o 2.688 transakcijah nad 30.000 EUR ter podatke o 2.861 transakcijah, tako nad 30.000 EUR kot nad 15.000 EUR. Glede na majhno razliko v številu sporočenih transakcij smo pripravili analizo vseh sporočenih transakcij pri čemer ocenjujemo, da to nima bistvenega vpliva na medletno primerjavo.

V času od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 so organizacije uradu sporočile skupno **2.861 nakazil** v skupni vrednosti **751.467.321 EUR**. Od tega je bilo **2.440 nakazil oziroma preko 90 % vseh nakazil v skupni vrednosti 702.462.962 EUR izvršenih v imenu domačih pravnih oseb** (kar predstavlja 93 % skupne vrednosti vseh nakazil), 319 nakazil oziroma 11 % vseh nakazil v skupni vrednosti 37.673.238 EUR je bilo izvršenih v imenu tujih pravnih oseb in 102 nakazili oziroma 3 % vseh nakazil v imenu fizičnih oseb. **Prejemniki teh nakazil so bila v večini primerov tuja podjetja**, in sicer je bilo na račune tujih podjetij izvršenih **2.768 oziroma 96 % nakazil v skupni vrednosti 740.378.829 EUR** (kar predstavlja 98,2 % skupne vrednosti vseh nakazil). Poleg tega je bilo 91 nakazil oziroma 3 % vseh nakazil izvršenih fizičnim osebam in 2 nakazili oziroma 0,07% vseh nakazil slovenskim pravnim osebam na račune v državah iz seznama. Če podatke o nakazilih v letu 2016 primerjamo s podatki iz leta 2015 ugotovimo, da je prišlo do precejšnjega zmanjšanja števila nakazil (za okoli 50%), kot

skupnega zneska izvršenih nakazil (za 17%), pri čemer je struktura nakazil glede na tip osebe, za katero se izvaja nakazilo in glede na tip osebe prejemnika nakazila ostala podobna.

V nadaljevanju poročila prikazujemo nakazila izvršena na račune tujih podjetij s sedežem v državah s seznama, ki predstavljajo veliko večino (96%) vseh nakazil.

2.2.1 Nakazila na račune tujih pravnih oseb s sedežem v državah s seznama

Kot smo navedli zgoraj je bilo v letu 2016 2.768 nakazil oziroma 96 % vseh nakazil izvršenih na račune tujih pravnih oseb, ki imajo sedež v eni od držav iz seznama. Skupno so bila tem družbam nakazana sredstva v višini 740.378.829 EUR. V spodnji tabeli prikazujemo število nakazil, znesek ter število tujih družb s sedežem v državi iz seznama, po državi kamor so bila sredstva dejansko nakazana, pri čemer ni nujno, da so sredstva nakazana v državo kjer ima družba sedež.

Tabela 1: Nakazila nad 30.000 EUR tujim podjetjem s sedežem v državah s seznama od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016

DRŽAVA TRR	ŠTEVILO DRUŽB	ŠTEVILO NAKAZIL	ZNESEK	VALUTA
LUKSEMBURG	133	1468	565.518.619	EUR
CIPER	124	464	63.831.058	EUR
MACAU	10	71	15.380.771	EUR
DEVIŠKI OTOKI	30	117	12.131.032	EUR
LIBERIJA	1	20	12.097.280	EUR
LIBANON	6	14	10.526.505	EUR
LIHTENŠTAJN	30	104	10.302.302	EUR
BERMUDI	3	28	8.113.275	EUR
KAZAHSTAN	10	33	6.946.035	EUR
MALEZIJA	21	41	5.116.025	EUR
AVSTRIJA	1	26	3.936.922	EUR
GIBRALTAR	14	70	3.844.880	EUR
SEJŠELI	15	40	3.507.459	EUR
PANAMA	25	69	3.387.813	EUR
BELIZE	7	15	1.701.840	EUR
JERSEY	4	10	1.641.105	EUR
ŠVICA	6	11	1.509.910	EUR
HONGKONG	2	9	1.341.661	EUR
POLJSKA	1	7	1.277.736	EUR
VELIKA BRITANIJA	6	26	1.040.592	EUR
GRČIJA	8	22	984.558	EUR
OTOK MAN	5	7	885.631	EUR
ZDA	5	11	584.957	EUR
MONAKO	5	9	558.967	EUR
JUŽNA KOREJA	1	1	502.425	EUR
MADŽARSKA	3	14	479.590	EUR
BAHAMI	3	12	407.524	EUR
NEMČIJA	3	9	319.983	EUR
TAJSKA	1	7	306.972	EUR
ANDORA	2	4	280.050	EUR
INDIJA	1	1	248.422	EUR
ZDRUŽENI ARABSKI EMIRATI	1	1	245.536	EUR

KAJMANSKI OTOKI	1	1	230.184	EUR
KOLUMBIJA	1	5	169.665	EUR
BRAZILIJA	1	3	165.490	EUR
SAMOA	2	3	139.800	EUR
ALŽIRIJA	1	2	132.161	EUR
EKVADOR	2	3	121.082	EUR
VANUATU	1	1	90.000	EUR
IRAN	2	3	87.982	EUR
COOKOVI OTOKI	1	2	84.891	EUR
TUNIZIJA	1	1	80.239	EUR
DOMINIKANSKA REPUBLIKA	1	1	65.000	EUR
SEVERNA KOREJA	1	1	37.400	EUR
NERAZVRŠČENO	1	1	17.500	EUR
SKUPAJ	503	2768	740.378.829	EUR

Kot je razvidno iz tabele so bile prejemnice sredstev 503 različne pravne osebe, ki imajo sedež v eni od držav iz seznama, pri čemer je bilo tem osebam največ sredstev nakazanih na njihove bančne račune odprte pri bankah v Luksemburgu in Cipru. Obe državi prav tako izstopata po številu nakazil, ki so bila izvršena v ti dve državi, saj je bilo skoraj 70% vseh nakazil izvršenih prav v ti dve državi, pri čemer Luksemburg močno odstopa po skupnem znesku, saj je bilo kar 76% celotnega zneska nakazan prav v to državo.

2.3 PRENOSI GOTOVINE V VREDNOSTI 10.000 EUR ALI VEČ ČEZ MEJO EVROPSKE SKUPNOSTI

V skladu s 73. členom ZPPDFT oziroma 120. členom ZPPDFT-1 morajo carinski organi najpozneje v treh dneh Uradu sporočiti podatke o prijavi vnosa ali iznosa gotovine v vrednosti 10.000 EUR ali več pri vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje. **V letu 2016 je bilo na slovenskem delu meje Skupnosti skupno prijavljen 101 prenos gotovine čez mejo** kar je za 25 % manj kot v letu 2015. V letu 2016 ni bilo ugotovljenih neprijavljenih prenosov gotovine preko meje Skupnosti.

Med **101 prijavljenim prenosom** je bilo 57 vnosov gotovine v Skupnost in 44 iznosov gotovine iz Skupnosti. Od teh prenosov je bilo 23 prenosov izvršenih v imenu tujih pravnih oseb, 78 prenosov pa v imenu fizičnih oseb. Skupna vrednost vnosov izvršenih v imenu tujih podjetij je znašala 32.600 EUR in skupna vrednost iznosov 395.190 ERU in 423.234 USD, medtem ko je skupna vrednost vnosov v imenu fizičnih oseb znašala 1.518.960 EUR in 100.000 USD ter iznosov 841.026 EUR in 355.756 USD.

Z vstopom Hrvaške v Evropsko Skupnost se je število prenosov gotovine močno zmanjšalo, saj obveza prijave gotovine velja samo še na mejnih prehodih na letališčih in v pomorskih lukah.

3 DELO URADA NA PODROČJU SUMLJIVIH TRANSAKCIJ

Urad je od zavezancev, navedenih v 4. členu ZPPDFT (organizacij iz 1. odstavka 4. člena ZPPDFT ter odvetnikov, odvetniških družb in notarjev iz 2. odstavka 4. člena ZPPDFT), prejemal podatke o sumljivih transakcijah ne glede na znesek in podatke o osebah, v zvezi s katerimi so podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.

Urad je lahko začel nekatere zadeve obravnavati tudi na podlagi pobud določenih državnih in inšpekcijskih organov navedenih v 60. členu ZPPDFT ter na podlagi sporočenih dejstev borze in centralno klirinško depotne družbe v skladu s 74. členom ZPPDFT in nadzornih organov navedenih v 89. členu ZPPDFT. Poleg tega je Urad na podlagi 64. in 65. člena ZPPDFT prejemal določene podatke od sorodnih organov iz tujine ter preverjal evidenco gotovinskih transakcij, evidenco prenosov gotovine preko meja Skupnosti ter evidenco nakazil povezanih z državami, v katerih ne veljajo ustrezni ukrepi za preprečevanje in odkrivanje pranja denarja ter financiranja terorizma, ki prav tako lahko služijo kot osnova za pričetek zbiranja podatkov o sumljivih transakcijah, premoženju ali osebah.

ZPPDFT je v drugem odstavku 53. člena določal, da Urad sprejema, zbira, posreduje in analizira podatke in informacije na podlagi ZPPDFT, v 61. in 62. členu pa je Urad pooblaščen, da v primerih, ko presodi, da so pri transakcijah podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma ali drugih, v 62. členu naštetih kaznivih dejanj, o tem obvesti pristojne organe.

S sprejetjem novega ZPPDFT-1 se zgornja določila niso bistvena spremenila, tako lahko Urad začne nekatere zadeve obravnavati na podlagi prijav zavezancev navedenih v 4. členu ZPPDFT-1, na podlagi pobud določenih državnih in inšpekcijskih organov navedenih v 99. členu ZPPDFT-1 ter na podlagi sporočenih dejstev nadzornih organov navedenih v 139. členu ZPPDFT-1. Poleg tega Urad na podlagi 105. člena ZPPDFT-1 prejema določene podatke od sorodnih organov iz tujine ter preverja evidenco gotovinskih transakcij, evidenco prenosov gotovine preko meja Skupnosti ter evidenco nakazil povezanih z državami s povečanim ali visokim tveganjem za pranje denarja ter financiranje terorizma, ki prav tako lahko služijo kot osnova za pričetek zbiranja podatkov o sumljivih transakcijah, premoženju ali osebah.

ZPPDFT-1 v drugem odstavku 87. člena določa, da Urad sprejema, zbira, posreduje in analizira podatke in informacije na podlagi ZPPDFT-1, v 101. in 102. členu pa Urad pooblašča, da v primerih, ko presodi, da so pri transakcijah podani razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma ali drugih uradno pregonljivih kaznivih dejanj, za katera je predpisana zaporna kazen, o tem obvesti pristojne organe.

3.1 ZADEVE, PRI KATERIH SO PODANI RAZLOGI ZA SUM PRANJA DENARJA ALI FINANCIRANJA TERORIZMA

V Uradu smo leta 2016 v skladu z določili ZPPDFT in ZPPDFT-1 prejeli 449 prijav sumljivih transakcij ali sumljivih aktivnosti. Od tega se je 435 prijav nanašalo na razloge za sum pranja denarja, medtem ko se je 14 prijav nanašalo na razloge za sum financiranja terorizma. Na podlagi vseh teh prijav je Urad odprl 449 zadev in jih obravnaval v skladu z ZPPDFT in ZPPDFT-1. Obravnavane zadeve smo skupaj s primerjalnimi podatki za obdobje 2011 - 2016 v poročilu razvrstili glede na:

1. *prijavitelje,*
2. *število in dinamiko odprtih in zaključenih zadev,*
3. *zadeve, posredovane Upravi kriminalistične policije v Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: UKP MNZ) zaradi razlogov za sum pranja denarja,*
4. *zadeve, posredovane UKP MNZ zaradi razlogov za sum financiranja terorizma,*
5. *zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve določenih drugih kaznivih dejanj,*
6. *izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcije,*
7. *vrednost začasno zaseženega umazanega denarja in premoženja,*
8. *tipologijo sumljivih transakcij.*

3.1.1 Prijavitelji

Podrobnejše podatke o prijaviteljih sumljivih transakcij in oseb, na podlagi katerih smo v Uradu leta 2016 odprli in obravnavali posamezne prijave, prikazujemo v Tabeli 4 (skupaj s primerjalnimi podatki za obdobje 2010 - 2015). V tabeli so zajeti tisti prijavitelji, ki so izrecno določeni v ZPPDFT in ZPPDFT-1, saj lahko Urad samo na podlagi takih zaznav začne obravnavati določeno zadevo in izvajati svoja pooblastila.

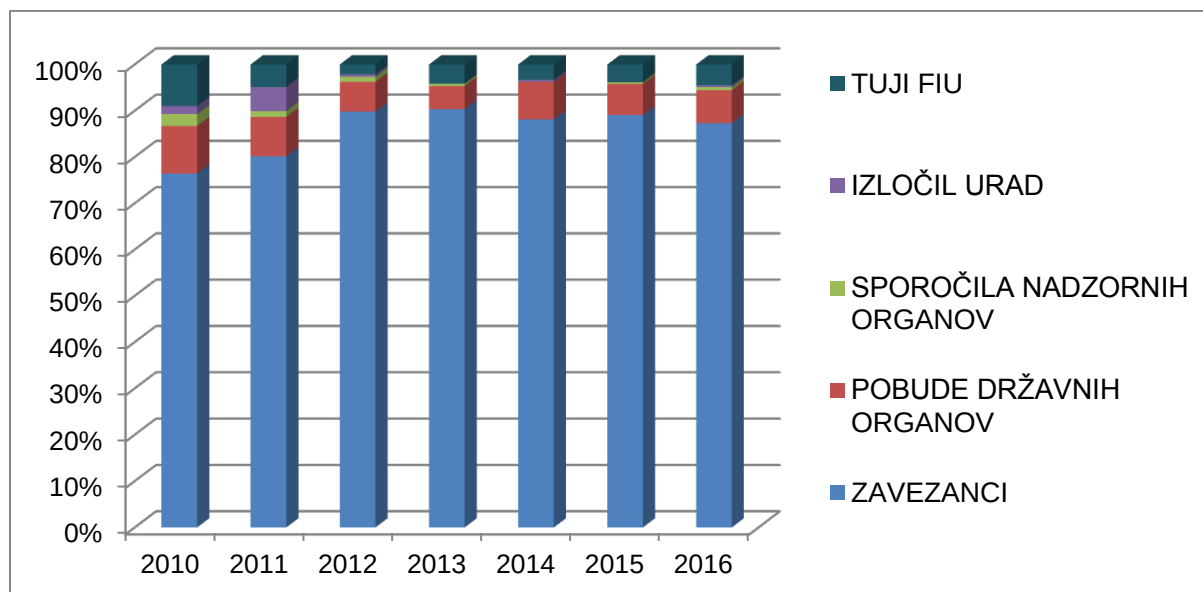
Tabela 4: Število in delež zadev po prijaviteljih v obdobju 2010 – 2016

PRIJAVITELJI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. PRIJAVE ZAVEZANCEV	176	262	502	542	423	464	392
	75,54%	79,51%	89,09%	90,17%	87,29%	88,48%	87,30%
Banke	164	238	461	504	372	422	361
Hranilnice	5	7	16	12	25	19	22
Pošta	1	4	9	2	4	6	2
BPH in DZU	1	1	1	9	4	2	1
Leasing	1	1	4	3	4	1	
Revizorji in računovodje	1			2	1		
Igralnice					2	2	2
Prireditelji iger na srečo		1		2	2	1	
Zlatarji	2	8	7	5	2	5	2
Nepremičninske agencije	1				1		1
Zavarovalnice					1	3	
Drugi zavezanci				2	1		
Notarji	1		2	1	4		1
Odvetniki	1,00%	2	2			3	
3. POBUDE DRŽAVNIH ORGANOV	24	28	36	30	39	35	32
	10,30%	8,56%	6,44%	5,00%	8,13%	6,72%	7,12%
Ministrstvo za notranje zadeve, UKP	18,00%	17	24	16	25	28	18
Državno tožilstvo	2	2	7	9	8	5	7
Sodišče		3		1	2		1
Ministrstvo za finance, CURS	1	1	2	2			
Komisija za preprečevanje korupcije	3	3	3	1	2		
SOVA		2		1	2	2	6
4. SPOROČ. DEJSTEV NADZORNIKOV	6	4	6	3	0	2	3
	2,58%	1,22%	1,07%	0,50%	0,00%	0,38%	0,67%
Ministrstvo za finance, FURS	2	1	3	2			2
ATVP							1
Tržni inšpektorat	1	2	1			1	
Banka Slovenije	3	1	1	1		1	
Računsko sod.			1				
5. URAD IZLOČIL IZ EVIDENC	4	17	3		2		2
	1,72%	5,20%	0,54%	0,00%	0,42%	0,00%	0,45%
6. URADI DRUGIH DRŽAV	21	16	12	25	16	20	20
	9,01%	4,89%	2,15%	4,17%	3,33%	3,84%	4,45%
SKUPAJ	233	327	559	600	480	521	449

Kot smo že navedli, smo v letu 2016 na podlagi sporočenih sumljivih transakcij prijaviteljev odprli 449 zadev, in sicer:

- 392 zadev smo odprli na podlagi sporočenih sumljivih transakcij zavezancev;
- 32 zadev smo odprli na podlagi pobud državnih organov;
- 3 zadeve smo odprli na podlagi dejstev prejetih od nadzornih organov;
- 2 zadevi smo odprli na podlagi podatkov iz evidenc Urada;
- 20 zadev smo odprli na podlagi podatkov iz zaprosil tujih sorodnih uradov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

V nadaljevanju v Grafu 3, na podlagi zgoraj navedenih podatkov, prikazujemo deleže prijav posameznih prijaviteljev v obdobju od 2010 - 2016.

Graf 3: Delež posameznih prijaviteljev v skupnem številu prijav v obdobju od 2010 do 2016

Iz Tabele 4 in Grafa 3 je razvidno, da so največ prijav sumljivih transakcij Uradu posredovali zavezanci (finančne in nefinančne institucije), med katerimi po številu posredovanih prijav izstopajo *banke*, ki Uradu vsako leto posredujejo največje število prijav, v zvezi s katerimi naj bi po njihovi oceni obstajali razlogi za sum pranja denarja. Omenjeni trend je bil zaznan tudi v letu 2016, saj je bilo od vseh 449 zadev, kar 361 odprtih na podlagi podatkov iz prijav bank, kar znaša 80,40% delež vseh odprtih zadev.

3.1.2 Število in dinamika odprtih in zaključenih zadev

V nadaljevanju v Tabeli 5 prikazujemo število odprtih in zaključenih zadev v obdobju 2010 - 2016, torej prirast in zaključevanje zadev, ki jih je Urad obravnaval zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ali financiranja terorizma.

Tabela 5: Pregled odprtih in zaključenih zadev Uradu v obdobju 2010 – 2016

LETO	PREJETO	OBVESTILA	INFORMACIJE	ZAKLJUČENO V URADU	ZAKLJUČENO SKUPAJ	ŠTEVILO POSREDOVANIH PISNIH IZDELKOV ⁵
						OBVESTILA/ INFORMACIJE
2010	233	55	43	109	207	43/34
2011	327	99	58	99	256	84/48
2012	559	175	73	130	378	132/64
2013	600	170	109	156	435	135/83
2014	480	190	124	207	521	157/111
2015	521	259	107	206	572	190/95
2016	449	245	150	136	531	185/128

⁵ Podatki v tej koloni predstavljajo število pisnih obvestil ali informacij Urada pristojnim organom, ki je manjše od števila obravnavanih zadev, saj lahko Urad v enem obvestilu ali informaciji, ki jo pošlje pristojnim organom obravnava več zadev.

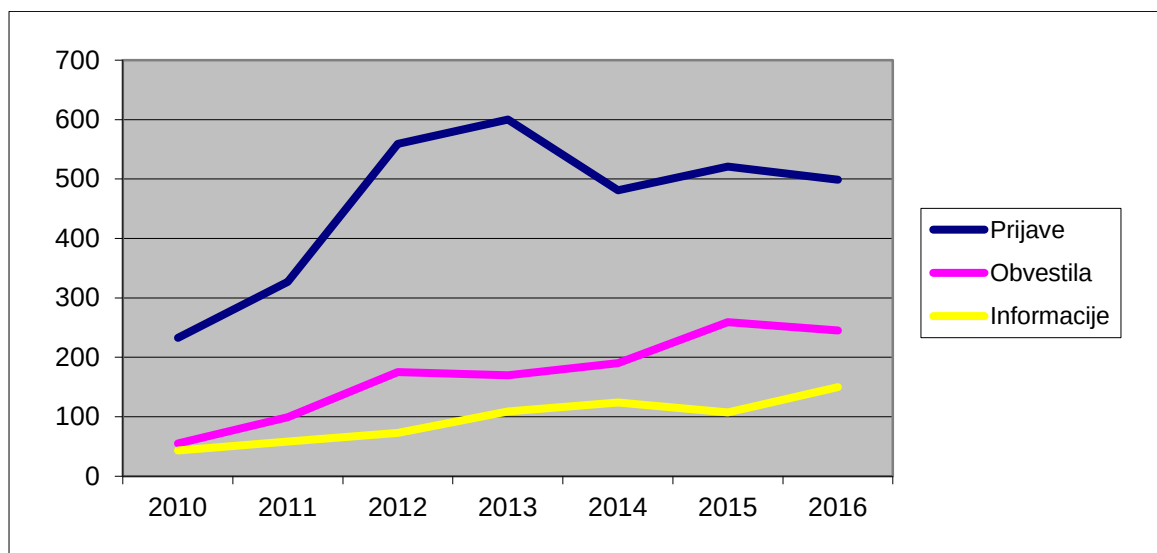
Iz tabele je razvidno, da je leta 2016 Urad odprl **449** novih zadev in v istem obdobju zaključil 531 zadev.

V letu 2016 je bilo 531 zadev zaključenih na naslednje načine:

- **245 zadev** smo v obliki **184 pisnih obvestil o sumljivih transakcijah** odstopili v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ in v nekaterih primerih tudi državnemu tožilstvu, saj smo ugotovili, da pri njih obstajajo nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja **pranja denarja ali financiranja terorizma**, kar predstavlja 55,56% vseh, v letu 2016 zaključenih zadev;
- **150 zadev** smo zaključili s **128 pisnimi informacijami**, saj smo ugotovili, da pri njih obstajajo nekateri razlogi za sum storitve drugih kaznivih dejanj, navedenih v 62. členu ZPPDFT oziroma 102. členu ZPPDFT-1, zato smo jih posredovali pristojnim organom (Policija, FURS). Z informacijami smo tako v letu 2016 zaključili 33,4% vseh, v tem letu zaključenih zadev;
- **136 zadev** smo zaključili in arhivirali v Uradu, saj pri njih nismo ugotovili razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ali kakšnega drugega kaznivega dejanja, navedenega 62. členu ZPPDFT oziroma 102. členu ZPPDFT-1, kar predstavlja 30,28% od vseh v Uradu zaključenih zadev v letu 2016;

V nadaljevanju v Grafu 4 po letih prikazujemo podatke o številu prejetih zadev v razmerju do števila rešenih zadev, podanih obvestil o sumljivih transakcijah (glej točki 3.1.3 in 3.1.4. tega poročila) in informacij (glej točko 3.1.5 tega poročila) v obdobju 2010 – 2016.

Graf 4: Prikaz števila vseh odprtih zadev in posredovanih obvestil o sumljivih transakcijah in informacij v obdobju 2010 - 2016

Glede na podatke iz prejšnjih let lahko ugotovimo, da se je število prejetih prijav oziroma na njihovi podlagi odprtih zadev v letu 2016 glede na leto 2015 zmanjšalo za 13,8%, glede na povprečje zadnjih petih let pa za 9,7%. Od leta 2010, ko smo na podlagi prejetih prijav odprli 233 zadev, do leta 2013, ko smo na podlagi prijav odprli 600 zadev, smo beležili več kot 250% prirast števila novo odprtih zadev, kar smo pripisali večji ozaveščenosti zavezancev. Povprečje števila prijav v obdobju 2014 - 2016 znaša 483 zadev na leto, kar je v primerjavi z letnim povprečjem števila prijav na prebivalca drugih držav še vedno zelo visoko povprečje. V nadaljevanju poročila navajamo podatke o zadevah, ki smo jih v obliki obvestil o ugotovljenih sumih storitve kaznivega dejanja pranja denarja, obvestil o ugotovljenih sumih storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma in informacij o drugih kaznivih dejanjih posredovali v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom.

3.1.3 Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja po členu 245 KZ-1

Med zaključenimi zadevami je Urad tiste zadeve, pri katerih je z dodatnim zbiranjem in analizo podatkov ugotovil, da obstajajo nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, skupaj z dokumentacijo na podlagi 61. člena ZPPDFT oziroma 101. člena ZPPDFT-1 odstopil v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ, v nekaterih primerih pa tudi pristojnemu državnemu tožilstvu.

Leta 2016 je Urad pri analiziranju 236 zadev ugotovil razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, ki jih je v obliki 176 pisnih obvestil posredoval na UKP MNZ in/ali na državno tožilstvo. Razlog, da je število zadev večje od števila poslanih obvestil je v tem, da so nekatera obvestila vsebovala več med seboj povezanih zadev. Poleg omenjenih obvestil o sumljivih transakcijah, smo leta 2016 na UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu posredovali tudi 33 dopolnitev že podanih obvestil o sumljivih transakcijah.

V nadaljevanju v Tabeli 6 za leti 2015 in 2016 prikazujemo število obravnavanih domačih in tujih fizičnih in pravnih oseb, ter kumulativne zneske izvršenih transakcij, pri katerih smo v Uradu ugotovili razloge za sum pranja denarja.

Tabela 6: Struktura in udeleženih oseb v zadevah, ki so bile leta 2015 in 2016 posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi razlogov za sum pranja denarja

VRSTA PODATKA	2015	2016
Št. domačih fizičnih oseb	204	128
Št. tujih fizičnih oseb	199	252
Št. domačih pravnih oseb	152	102
Št. tujih pravnih oseb	96	148
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
EUR	247.762.960	391.619.408
USD	1.232.436	5.711.349

Iz podatkov v tabeli je razvidno, da smo v Uradu v obvestilih o sumljivih transakcijah zaradi razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v letu 2016 obravnavali 128 domačih fizičnih oseb, 252 tujih fizičnih oseb ter 102 domači in 148 tujih pravnih oseb. V primerjavi s podatki iz prejšnjega leta lahko ugotovimo, da se je trend večjega števila obravnavanih oseb nadaljeval tudi v letu 2016. Samo za primerjavo naj navedemo, da smo v leto 2010 v naših obvestilih obravnavali skupno »le« 158 fizičnih in pravnih oseb, medtem ko smo leta 2016 obravnavali 630 oseb. Pri tem ugotavljamo, da je rast števila obravnavanih oseb odvisen le od števila obravnavanih zadev, saj smo v obdobju 2010-2014 povprečno na zadevo, v kateri smo ugotovili razloge za sum pranja denarja, obravnavali 2,8 oseb, v letu 2015 pa 2,5 oseb na zadevo, v letu 2016 pa 2,67 oseb.

Znesek denarja, za katerega so v obravnavanih obvestilih o sumljivih transakcijah obstajali razlogi za sum, da je povezan s kaznivim dejanjem pranja denarja, se je v letu 2016 glede na prejšnje leto zvišal za 58% odstotkov in znaša 391.619.408 EUR. Pri tem poudarjamo, da ta znesek predstavlja samo skupen znesek izvršenih transakcij, pri katerih so bili podani razlogi za sum pranja denarja, in ne nujno tudi količine v resnici opranega denarja. V zvezi s precejšnjim povišanjem skupno obravnavanega zneska v letu 2016 ugotavljamo, da je k temu povišanju prispevala samo ena zadeva, v kateri smo ugotovili razloge za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja po 245. členu KZ-1 v zvezi s sredstvi v višini 166.000.000 EUR, ki so bila v Slovenijo nakazana iz tujine. Brez tega zneska je povprečen obravnavan znesek na obvestilo v letu 2016 za okoli 4% nižji povprečno obravnavanega znesek na obvestilih iz leta 2015.

Urad v okviru pooblastil, ki jih ima pri odkrivanju razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja ne more zagotovo ugotoviti, iz katerega predhodnega kaznivega dejanja ta sredstva izvirajo. Urad tako v 23 podanih pisnih obvestilih ni navajal predhodnega kaznivega dejanja, pri ostalih pa smo glede na zbrane podatke o okoliščinah izvedbe transakcij ocenili, katero predhodno kaznivo dejanje je bilo najverjetneje storjeno. Med predhodnimi kaznivimi dejanji, iz katerih najverjetneje izvira umazan denar, smo v letu 2016 v 22 primerih ugotovili sume kaznivega dejanja goljufije po 211. členu KZ-1, v 18 primerih sume kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po členu 240 KZ-1 in v 7 primerih sume davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, v posameznih primerih pa tudi sume storitve

naslednjih kaznivih dejanj: tatvine po 205. členu KZ-1, napad na informacijski sistem po 221. členu KZ-1, neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami po 186. členu KZ-1, oškodovanje upnikov po 228. členu KZ-1, trgovina z ljudmi 113 KZ-1 in tihotapstvo po 250. členu KZ-1. V kar 94 primerih pa smo na Uradu glede na zbrane podatke v pisnih obvestilih navedli, da sredstva najverjetneje izvirajo iz predhodnih kaznivih dejanj storjenih v tujini, pri čemer je šlo v kar 86 primerih za ugotovitve, da sredstva izvirajo iz kaznivih dejanj storjenih v Italiji.

3.1.4 Zadeve, posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi suma storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po členu 109 KZ-1

Urad je v letu 2016 prejel tudi 14 prijav, v katerih so prijavitelji ugotovili transakcije, ki bi lahko bile povezane s financiranjem terorizma. Skoraj polovico teh prijav je Urad prejel od Policije in SOVE, tri prijave smo prejeli od sorodnih organov iz tujine, zavezanci pa so nam posredovali 5 prijav sumljivih transakcij.

V leto 2016 je Urad v zvezi s sumi storitve kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1, v 9 zadevah obvestili pristojne organe. V teh obvestilih smo obravnavali 2 domači fizični osebi, 15 tujih fizičnih oseb ter 5 domačih pravnih oseb.

Tabela 6: Struktura udeleženih oseb v zadevah, ki so bile leta 2015 in 2016 posredovane UKP MNZ in/ali državnemu tožilstvu zaradi razlogov za sum financiranja terorizma

VRSTA PODATKA	2015	2016
Št. domačih fizičnih oseb	3	2
Št. tujih fizičnih oseb	17	15
Št. domačih pravnih oseb		5
Št. tujih pravnih oseb		
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
EUR		1.484.238
USD		69.868

Hkrati s tem smo na Uradu na področju preprečevanja financiranja terorizma izvajali tudi redne mesečne preglede evidenc Urada (evidenci gotovinskih ter sumljivih transakcij ter prenosov gotovine v Skupnost in iz nje) v zvezi z osebami in organizacijami iz seznama EU (Consolidated List of Persons, Groups, Entities subject to EU Financial Sanctions), zoper katere na podlagi direktiv EU in resolucij Združenih narodov veljajo določene finančne sankcije. Z uvedbo novega sistema poročanja gotovinskih in sumljivih transakcij ter transakcij povezanih s državami s povečanim in visokim tveganjem za pranje denarja in financiranje terorizma, se ti pregledi opravljajo vsakodnevno. Pri teh pregledih izvedenih v letu 2016 nismo ugotovili, da bi katera od oseb iz tega seznama opravila ali bi bila povezana s finančnimi transakcijami v Sloveniji.

3.1.5 Zadeve, posredovane UKP MNZ in drugim pristojnim državnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj⁶

Leta 2016 je Urad na podlagi 62. člena ZPPDFT oziroma 102. člena ZPPDFT-1, v zadevah, pri katerih so bili ugotovljeni razlogi za sum storitve drugih kaznivih dejanj, posredoval pristojnim organom **150 zadev, ki smo jim jih posredovali v obliki 128 pisnih informacij**. Glede na vrsto ugotovljenih kaznivih dejanj smo informacije posredovali naslednjim pristojnim državnim organom:

- UKP MNZ (26 zadev oz. 21 informacij),
- UKP MNZ in FURS (118 zadev oz. 101 informacij),
- UKP MNZ in SOVA (2 zadevi oz. 2 informaciji),
- samo na FURS (4 zadeve⁷ oz. 4 informacije),
- SDT (1 zadeva oz. 1 informacija).

⁶ Navajamo samo tiste zadeve, ki so bile posredovane pristojnim organom kot informacije zaradi sumov izvršitve drugih kaznivih dejanj. Informacije, ki smo jih posredovali FURS hkrati pa tudi kot obvestila na Policijo, smo statistično zajeli že med obvestili v točki 3.1.3.

⁷ Na FURS smo posredovali še 5 zadev ali 4 pisne informacij, vendar smo te informacije zaključili tudi kot obvestila in so statistično prikazana v točki 3.1.3.

Večina informacij, in sicer 101, se je nanašala na sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu KZ-1, 16 se jih je nanašalo na sume goljufije po 211. členu KZ-1. V posameznih primerih pa smo ugotovili tudi razloge za sum storitve naslednjih kaznivih dejanj: organiziranje denarnih verig ali nedovoljenih iger na srečo po 212. členu KZ-1, povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem po 226. členu KZ-1, oškodovanje upnikov po 227. členu KZ-1, tihotapstvo po 250. členu KZ-1, oškodovanje upnikov po 227. členu KZ-1, ponaređitev ali uničenje poslovnih listin po 235. členu KZ-1, zloraba negotovinskega plačilnega sredstva po 246. členu KZ-1 ter prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države po 308. členu KZ-1.

Tabela 7: Struktura transakcij in udeleženih oseb v zadevah, ki so bile v letih 2015 in 2016 posredovane pristojnim organom zaradi suma storitve drugih kaznivih dejanj

VRSTA PODATKA	2015	2016
Št. domačih fizičnih oseb	113	148
Št. tujih fizičnih oseb	60	82
Št. domačih pravnih oseb	89	154
Št. tujih pravnih oseb	20	32
VALUTA	ZNESEK	ZNESEK
EUR	189.647.889	137.830.967
USD	33.689	9.211.282

Kot je razvidno iz medletne primerjave števila udeleženih oseb in skupnega zneska transakcij, v zvezi s katerimi so bili podani razlogi za sum storitve zgoraj navedenih kaznivih dejanj, se je glede na prejšnje leto povečalo število vseh vrst obravnavanih oseb. Ugotavljamo, da je povečano število obravnavanih oseb posledica večjega števila poslanih informacij, saj smo v zaključenih informacijah v letu 2015 obravnavali povprečno 2,64 oseb na informacijo in leta 2016 povprečno 2,77 oseb na informacijo. Glede samega zneska lahko prav tako ugotovimo, da je ostala na isti ravni kot prejšnje leto, saj smo v zvezi z lanskoletnim zneskom ugotovili, da je precejšen del tega zneska predstavljala ena zadeva, ki se je nanašala na poskus goljufije v višini 50.000.000 EUR.

3.1.5.1 Analiza informacij

Informacije o razlogih za sum storitve drugih kaznivih dejanj, ki niso pranje denarja in za katere je mogoče izreči zaporno kazen, predstavljajo pomemben delež v izdelkih Urada, zato smo na Uradu v letu 2016 izdelali tudi analizo 128 poslanih pisnih informacij. Po opravljeni analizi le teh smo ugotovili nekatere **skupne značilnosti**, ki se pojavljajo v več informacijah in predstavljajo tudi neko neobičajno ravnanje obravnavanih pravnih ali fizičnih oseb, ki bi lahko bilo povezano tudi s kaznivimi dejanji, zaradi katerih se odločimo za posredovanje informacije pristojnim organom (FURS, Policija, ...). Ugotovljene **skupne značilnosti** so naslednje:

- gotovinski dvigi iz računa družbe – ugotovljeno v 32 informacijah,
- neprijavljeni dohodki oz. prihodki iz neregistriranih dejavnosti – ugotovljeno v 21 informacijah,
- mednarodni davčni vrtljaki oz. uporaba kanalskih podjetij – ugotovljeno v 19 informacijah,
- goljufije oz. poskusi goljufij ter zlorabe - ugotovljeno v 17 informacijah,
- izogibanje plačevanja obveznosti – ugotovljeno v 14 informacijah,
- odlivi sredstev na račune fizičnih oseb, katerim sledijo dvigi gotovine – ugotovljeno v 10 informacijah,
- kroženje sredstev – ugotovljeno v 6 informacijah,
- oškodovanje upnikov – ugotovljeno v 4 informacijah.

Skupni znesek sredstev, obravnavan v informacijah, je znašal okoli 137.830.967 EUR in 9.211.282 USD, kar pa vsaj v primerih suma davčnih zatajitev, ki obsegajo največji del informacij, ne predstavlja dejanskega oškodovanja proračuna. Natančni znesek sredstev, ki so bila utajena, bo mogoče ugotoviti šele skozi postopke FURS.

Neprijavljeni prihodki oz. prihodki iz neregistriranih dejavnost se običajno zaznajo v informacijah, kjer se iz analize prometa na računih fizičnih oseb ugotovi nesorazmerje med prihodki, ki jih osebe prijavijo pristojnim organom (FURS) in dejanskim prometom na računu. Razliko med tema kategorijama lahko predstavljajo neprijavljeni prihodki, ki lahko vsebujejo tudi elemente kaznivega dejanja davčne zatajitve. V teh primerih je iz prometa na računih fizičnih oseb razvidno bistveno odstopanje od običajnega prometa, kot je viden na računih drugih fizičnih oseb. Pogosta zaznana oblika neprijavljenih prihodkov je tudi poslovanje na nerezidenčnih računih tujih pravnih ali fizičnih oseb v RS, kjer se s tem poslovanjem prikrijejo dejanski prihodki pred pristojnimi organi v državah, kjer je pravna oseba registrirana ali katere rezident je fizična oseba.

V obravnavanih primerih informacij, kjer je prišlo do **gotovinskih dvigov iz računa družbe**, so bile pogosto vpletene slamnate družbe oziroma družbe tipa »missing trader« ter tako imenovane »off-shore« družbe, ki so lahko ustanovljene tudi za izvrševanje spornih transakcij, največkrat povezanih s kaznivimi dejanji davčne zatajitve ter zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Goljufije oz. poskusi goljufij in zlorabe se izvršujejo na izredno različne načine. Precej primerov smo zaznali pri aktivnostih fizičnih oseb, ki na finančnih institucijah predložijo v unovčitev čeke ali menice, običajno iz tujine, ki nimajo kritja in za katere se pri nadaljnjem preverjanju izkaže, da so ponarejeni. Pogoste so tudi zlorabe internetnega bančništva, zlorab bančnih kartic, primerov tako imenovanih »nigerijskih goljufij« ter primerov organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo.

Mednarodni davčni vrtljaki oz. uporaba kanalskih družb so ugotovljeni v informacijah, kjer zaznamo, da se preko računa slovenske družbe izvaja kroženje sredstev iz tujine v Slovenijo in nazaj v tujino. Pogosto zaznamo predvsem prilive sredstev iz Italije, katerim večinoma sledijo odlivi sredstev nazaj v Italijo ali druge države EU. Ocenjujemo, da se v teh primerih lahko izvajajo aktivnosti prenosov sredstev, ki so povezane z mednarodnimi davčnimi vrtljaki, pri čemer so slovenske družbe, ki so vpletene v te aktivnosti, praviloma družbe tipa »kanalska družba«.

Odlivi sredstev na osebne račune, katerim sledijo dvigi gotovine so običajno zaznani v informacijah, ko se iz računa družbe vršijo odlivi na račun fizične osebe, pri čemer ni jasna ekonomska in pravna podlaga za te odlive in bi tovrstni odlivi lahko pomenili tudi oškodovanje družbe ali neupravičeno zmanjšanje davčne osnove družbe.

Kroženje sredstev, kot skupna značilnost, je bila v letu 2016 zaznana v najmanj 6 informacijah. Gre za primere, kjer ugotovimo, da se med računi pravnih in fizičnih oseb izvršujejo transakcije kroženja sredstev, kjer se praviloma ena in ista sredstva obrača med različnimi/istimi večinoma povezanimi pravnimi in fizičnimi osebami. V primerih tovrstnih transakcij kroženja sredstev na Uradu ne ugotovimo nobenega ekonomskega smisla za izvrševanje teh transakcij, ocenjujemo pa, da gre lahko za fiktivno ustvarjanje obveznosti/terjatev do družb ali umetno prikazovanje večjega prometa družb, kot je dejanski, kjer so v ozadju lahko tudi pripravljala dejanja za morebitne goljufije ali kakšna druga kazniva dejanja.

Izogibanje plačevanja obveznostim je skupna značilnost, ki je običajno ugotovljena v primerih, ko osebe, ki so bodisi lastniki ali zaposleni v dejavni in poslujoči družbe, del sredstev, ki najverjetneje izvira iz poslovanja družb preusmerijo na svoj osebni račun ali na račun povezane osebe, namesto na račun poslujoče družbe. Prav tako se to dogaja v primerih, ko pravne ali fizične osebe, ki imajo blokirane račune, svoje tekoče poslovanje izvajajo na računih povezanih pravnih ali fizičnih oseb. Razlogov za to je lahko več, najpogostejša sta po naši oceni prikrivanje prometa pred pristojnimi institucijami (FURS) ali blokada računov in izvršbe, katerim posledično sledi prenos prometa oz. poslovanja na druge račune.

Oškodovanje upnikov je ugotovljeno v informacijah, kjer se pri družbah, za katere je uveden postopek stečaja ali prisilne poravnave, malo pred uvedbo teh postopkov odvijajo na računih neobičajne transakcije neverjetne neupravičenih odlivov sredstev. Tovrstni odlivi sredstev lahko kažejo na zmanjšanje sredstev družbe ali na prednostno poplačilo nekaterih upnikov.

3.1.5.2 Analiza informacij poslanih Finančni upravi RS (FURS)

Urad na podlagi zbranih podatkov, informacij in dokumentacije v skladu z določili 62. člena ZPPDFT oziroma 102. člena ZPPDFT-1 v primerih, ko presodi, da so z neko transakcijo ali osebo podani razlogi za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve po 249. členu Kazenskega zakonika pristojnima organoma t.j. Finančni upravi RS (v nadaljevanju FURS) in Policiji, posreduje pisno

informacijo.

V zvezi z ugotovljenimi sumi storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve je Urad v letu 2016 FURS posredoval 105 informacij, pri katerih smo ugotovili nekatere razloge za sum storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve. V obdobju od 1. 1. 2001, ko smo tedanji Davčni upravi prvič posredovali informacijo zaradi suma davčne zatajitve, pa do 31. 12. 2016 je Urad FURS posredoval skupno že 664 informacij. Informacije Urada so se, podobno kot v preteklih letih, nanašale na ugotovljene sume zatajitve davčnih obveznosti tako fizičnih, kot pravnih oseb in tako na področja posrednih kot tudi neposrednih davkov.

V zadevah, ki so bile povezane s sumi davčne zatajitve pri fizičnih osebah so se naše ugotovitve največkrat nanašale na sume zatajitve dohodninskih obveznosti, prikritih izplačil dobičkov, utaj kapitalskih dobičkov, v več zadevah pa smo ugotovili razkorak med premoženjem davčnega zavezanca in prijavljenimi dohodki davčni upravi.

Podobno kot v preteklih letih smo v zadevah, povezanih z zatajitvijo davčnih obveznosti pri pravnih osebah, pa so se v naših informacijah ugotovitve nanašale na sume poslovanja slamnatih družb, kanalskih podjetij, izdajo fiktivnih faktur, gotovinskega poslovanja in sume utajevanja davka na dodano vrednost.

Že v preteklih letih se je Urad, ki deluje kot posrednik med finančnim sistemom in organi pregona, izkazal kot izredno uspešen in učinkovit pri odkrivanju različnih oblik davčnih utaj in davčnih goljufij. Podobno tudi letos ugotavljamo, da se je FURS na naše informacije odzval hitro in učinkovito. V zvezi z osebami iz informacij Urada v letu 2016 je FURS v delu zadev že uvedel določene ukrepe in postopke, preostali del zadev pa uvrstil v letne načrte. Ugotovitve in izvedene ukrepe finančne uprave opisujemo v nadaljevanju.

Urad od FURS enkrat letno prejme povratne informacije o ugotovitvah in izvedenih ukrepih, izvršenih na podlagi informacij Urada. V nadaljevanju bomo podrobneje opisali ugotovitve in izvršene ukrepe FURS v zvezi z osebami iz naših informacij, ki smo jih FURS posredovali v letu 2016⁸.

V zvezi z našimi informacijami, posredovanih FURS v letu 2016, ugotavljamo, da je bil od skupno 105 posredovanih informacij v zvezi z večino le-teh že uveden davčni inšpekcijski nadzor (DIN) ali preiskava oz. je v planu dela za prihodnje leto. FURS je v svojih postopkih ugotovil več nepravilnosti in izvedel več ukrepov:

- v 6 primerih so bile na Policijo podane kazenske ovadbe;
- v 34 primerih so bili podani predlogi za uvedbo postopka o prekršku
- v 59 primerih so bile naknadno obračunane davčne obveznosti (predvsem iz naslova DDPO, DDV, dohodnine).

Naknadno ugotovljene in obračunane davčne obveznosti so v letu 2016 znašale **17.957.567,20 EUR**, pri čemer je bilo samo enemu davčnemu zavezancu dodatno odmerjenih več kot 8.400.000 EUR.

Iz zgoraj opisanega izhaja, da Urad poleg temeljne vloge odkrivanja in preprečevanja kaznivega dejanja pranja denarja, igra pomembno vlogo tudi pri odkrivanju in preprečevanju drugih kaznivih dejanj, med drugim tudi davčnih zatajitev. Sodelovanje Urada s FURS lahko ocenimo kot zgledno in učinkovito.

3.1.6 Izvajanje pooblastila za začasno ustavitev izvršitve transakcij

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v 57. členu oziroma 96. člena ZPPDFT-1, določa, da lahko Urad, če oceni, da je podan utemeljen sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, odredi začasno ustavitev izvršitve transakcije, vendar največ za 72 ur. Urad je navedeno pooblastilo v letu 2016 uporabil v 10 zadevah, ko je v breme 22 bančnih računov 13 domačih fizičnih oseb ter 4 domačih pravnih oseb zaustavil izvršitev transakcij v skupni višini

⁸ povratnih informacij preteklih let, za katere še nismo prejeli podatkov o izvedenih ukrepih in ugotovitvah in še niso bile predmet poročil preteklih let, v času pisanja poročila še nismo prejeli.

1.745.084 EUR in 6.266 USD. V delu teh primerov je tožilstvo pred potekom začasne zaustavitve transakcije predlagalo začasno prepoved razpolaganja z vsemi sredstvi na računih, sodišča pa so na predlog tožilstva izdala odredbe o začasnem zavarovanju sredstev na računu.

3.1.7 Vrednost začasno zavarovanega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

V letu 2016 so sodišča na predlog tožilstev v zadevah, v katerih se obravnava kaznivo dejanje pranja denarja, začasno zavarovala premoženje v skupni višini do 2.614.528 EUR in 5.939 USD. Del tega zavarovanega zneska se nanaša na premično in nepremično premoženje, katerega dejanska vrednost je lahko drugačna kot je navedena v odredbah o začasnem zavarovanju. Začasno zavarovanje se nanaša na 6 domačih fizičnih oseb in 1 tujo ter 2 domači pravni osebi, ki jih tožilstvo zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja obravnava v 6 zadevah. Ugotavljamo, da se je tako število izdanih odredb za začasno zavarovanje kot tudi številu oseb ter skupni znesek, glede na leto 2014, praktično prepolovilo.

V nadaljevanju v Tabeli 8 prikazujemo vrednost premoženja, ki je še vedno zavarovano z odredbami sodišč po stanju na dan 31. 12. 2016 ne glede na to kdaj je pričel veljati ukrep začasnega zavarovanja. Zneske začasno zaseženega denarja v valutah, ki več ne obstajajo, smo pretvorili v sedaj veljavne valute (valute SIT, DEM, ITL in ATS, smo pretvorili v EUR).

Tabela 8: Pregled začasno zaseženega premoženja v Sloveniji in tujini na dan 31. 12. 2016, po valutah in vrsti premoženja

VRSTA ZASEŽENEGA PREMOŽENJA		ZNESEK	VALUTA
Nepremičnin+VP+delež podjetij+vozila		8.326.943	EUR
Druge oblike premoženja		1.107.000	USD
Denarna sredstva	Konvencija 141	4.760.085	EUR
	Gotovina in sredstva na bančnih računih	24.267.145	EUR
		287.602	USD
		61.055	CHF
SKUPAJ		38.553.622	EUR

Iz tabele je razvidno, da je konec leta 2016 znašal **znesek začasno zavarovanega premoženja 38.553.622 EUR** (tuje valute preračunane po srednjem tečaju ECB na dan 31. 12. 2016, oziroma po tečaju, ki je veljal ob zamenjavi valut). Največji del tega premoženja se nanaša na začasno zavarovanje premoženja v obliki knjižnega denarja in v manjši meri gotovine, v skupni višini **24.596.839,67 EUR** ter na prepoved razpolaganja z vrednostnimi papirji, nepremičninami, vozili in deleži podjetij v skupni vrednosti **8.326.943 EUR**. Začasen zaseg premoženja v višini **1.107.000 USD** se nanaša na znesek, s katerim je bila kupljena terjatev, medtem ko so sredstva v višini **4.760.085 EUR** zavarovana na podlagi takrat veljavne konvencije Sveta Evrope o pranju odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji. Dejanskega zneska začasnega zavarovanega premoženja ni mogoče podati. V nekaterih primerih se namreč odredbe sodišč o začasnem zavarovanju nanašajo tudi na nepremičnine ali vrednostne papirje, katerih vrednost niha, kot tudi vrednostne papirje, ki ne kotirajo na ljubljanski borzi in deleže družb, katerih vrednost lahko ocenimo le po knjigovodski vrednosti. Hkrati tožilstva in sodišča določajo znesek začasnega zavarovanja na podlagi zneska protipravno pridobljene premoženjske koristi, ki pa je v večini primerov precej višja kot je dejanska vrednost premičnega in nepremičnega premoženja, na katerega se ukrep nanaša.

3.1.8 Vrednost odvzetega premoženja v zadevah s področja pranja denarja

Sodišča so v letu 2016 v 11 pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja odredila poleg zapornih kazni tudi odvzem in vrnitev premoženja, ki izvira iz kaznivih dejanj ter hkrati izrekla tudi stranske denarne kazni. Pravnomočno je bilo obsojenih 11 fizičnih oseb in ena pravna oseba, medtem ko sta bile dve fizični osebi v teh sodbah obsojeni zaradi storitve predhodnih kaznivih dejanj. Dve tretjini sodb se je nanašala na pogojno izrečene kazni zavora, medtem ko je povprečna izrečena zaporna kazen po obsojencu znašala 21 mesecev, pri čemer je najvišja znašala 2 leti in najnižja 1 leto in 7 mesecev. S sodbami izrečenimi v letu 2016 ni bilo odvzetega nobenega premoženja in hkrati ni bilo odrejenih nobenih vračil protizakonito pridobljenih sredstev, so pa bile izrečene stranske denarne kazni v skupni višini **75.991 EUR**.

Skupno so sodišča do konca leta 2016 v vseh pravnomočnih sodbah zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja, skupno odvzela 4.618.116⁹ EUR, odredila vrnitev 6.662.523 EUR protipravno pridobljene koristi in izrekla za 967.401¹⁰ EUR stranskih denarnih kazni.

V zadnjih treh letih je bilo skupno izrečenih 38 pravnomočnih sodb, kar je več kot polovica vseh pravnomočnih sodb zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja. Na Uradu ocenjujemo, da je k temu trendu največ prispeval kazensko pravni institut sporazuma o priznanju krivde, ki močno poenostavi sam kazenski postopek, kot izrek samih kazni, kjer je vključen tudi izrek o odvzemu ali vrnitvi premoženja.

Kljub navedenemu na Uradu opazamo precejšen razkorak med višino začasno zaseženih sredstev na letni ravni ter zneskom odvzetega premoženja. Hkrati ugotavljamo, da v nekaterih sodbah ni izrekov o odvzemu sredstev kljub temu, da so bile v teh zadevah izdane odredbe o začasnem zavarovanju sredstev.

3.1.9 Tipologija sumljivih transakcij

Na podlagi opravljene analize 185 obvestil o sumljivih transakcijah, ki smo jih posredovali pristojnim organom (policija/tožilstvo) smo ugotovili, da se tipologija obravnavanih sumljivih transakcij v primerjavi s prejšnjim letom ni bistveno spremenila. Med pojavnimi oblikami in tehnikami pranja denarja so bile pri večini obravnavanih zadev še vedno uporabljene nekatere klasične tehnike, ki so značilne za prvo (*»placement«*) in drugo (*»layering«*) fazo pranja denarja, v nekaterih primerih pa so bile po naših ugotovitvah uporabljene vse tri faze pranja denarja.

O določeni **tipologiji** pranja denarja govorimo takrat, ko zaznamo vzorec ali serijo podobnih **postopkov (metod)** prikrivanja nezakonitega izvora denarja ali drugega premoženja, ki vključujejo naslednje **osnovne elemente tipologije**:

- **mehanizem pranja denarja predstavlja okolje oziroma sistem, kjer se delno ali v celoti izvajajo aktivnosti pranja denarja** in ga predstavljajo predvsem naslednje kategorije: finančne institucije (banke, hranilnice, borzno posredniške družbe, leasing hiše), notarji, odvetniki, fizične osebe, pravne osebe oziroma družbe (domače in tuje družbe, slavnate in off-shore družbe), sistemi za prenos denarja (Western Union, MoneyGram), trgovina s plemenitimi kovinami, igralnice in casinoji, ipd.;
- **tehnika pranja denarja je način izvajanja aktivnosti pranja denarja**, ki jo predstavljajo predvsem naslednje kategorije: dvigi gotovine, pologi gotovine, elektronski prenosi sredstev med računi (*»wire transfers«*), uporaba alternativnih sistemov za prenos sredstev, prenos sredstev med državami, prenos gotovine preko državne meje, menjava valut, drobljenje zneskov, prikrivanje preko tretjih oseb, ipd.;
- **instrument pranja denarja je nosilec vrednosti, ki se uporablja za aktivnosti pranja denarja** in ga predstavljajo predvsem naslednje kategorije: gotovina (denar), čeki, menice, vrednostni papirji, naložbeno zlato ali plemenite kovine, nepremičnine, vozila in plovila, podjetja, ipd..

Za razumevanje predstavljenih tipologij pranja denarja ter z njimi povezanih osnovnih elementov je potrebno poudariti, da se lahko v posamezni zadevi pojavlja več osnovnih elementov tipologije, zato seštevek le teh ne predstavlja tudi skupnega števila zadev, saj je v posamezni zadevi lahko ugotovljenih več osnovnih elementov tipologije. Glede na prisotnost posameznih osnovnih elementov tipologij pranja denarja v letu 2016, smo ugotovili naslednje:

Najbolj pogosto uporabljeni **mehanizmi pranja denarja** v letu 2016 so naslednji:

- **finančne institucije** (banke in hranilnice): ugotovili smo, da je bilo v 172 od 183 zadevah uporabljen finančni (bančni) sistem. V preostalih zadevah smo zaznali posamezne uporabe igralnic, alternativnih sistemov za prenos sredstev kot sta MoneyGram in Western Union ter uporabo dejavnosti prometa s plemenitimi kovinami (naložbeno zlato). Med storitvami finančnih (bančnih) institucij oziroma finančnega sistema, so bili večinoma uporabljeni računi družb in fizičnih oseb pri bankah, od tega so bili v najmanj 97 zadevah uporabljeni računi v

⁹ Znesek odvzetih sredstev je glede na podatke iz naših poročil za leti 2014 in 2015 nižji, saj smo v letu 2014 v eni od sodb upoštevali celoten znesek s sodbo odvzetih sredstev, čeprav se je znesek odvzema nanašal tako na kaznivo dejanje pranja denarja kot tudi na predhodno kaznivo dejanje.

¹⁰ Znesek denarnih kazni se je glede na podatke iz poročila za leto 2015 nižji, saj smo v letu 2014 v eni v eni od sodb upoštevali celoten znesek denarne kazni, čeprav se je znesek kazni nanašal tako na kaznivo dejanje pranja denarja kot tudi na predhodno kaznivo dejanje

tujini, kar pomeni, da so tuje pravne ali fizične osebe uporabljale račune v Sloveniji ali pa so slovenske pravne in fizične osebe uporabljale račune v tujini;

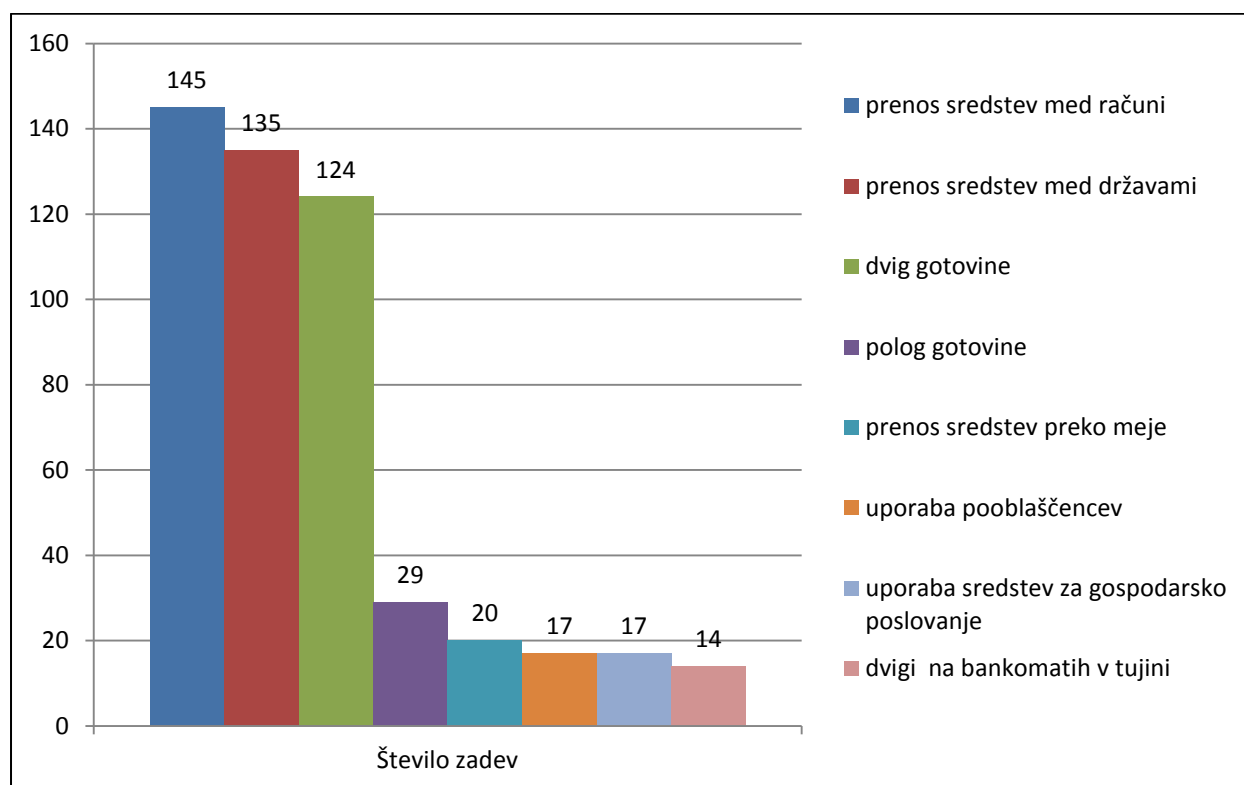
- **fizične osebe** so bile uporabljene v 142 zadevah. Način uporabe je bil različen, bodisi kot lastno pranje (*angl. »self laundering«*), kadar fizična oseba izvrši tako predhodno kaznivo dejanje kakor tudi kaznivo dejanje pranja denarja, bodisi uporaba fizičnih oseb kot pooblaščenec ali uporaba fizičnih oseb kot tretjih oseb, preko katerih so se izvrševale aktivnosti pranja denarja;
- **pravne osebe** so bile uporabljene v 116 zadevah, od tega so bile v najmanj 41 zadevah uporabljene slamnate družbe ter v najmanj 17 zadevah off shore družbe;

V letu 2016 se med najpogostejše zaznanimi **tehniki** pranja denarja pojavljajo naslednje tehnike pranja (ugotovljene v več kot v eni zadevi):

- **prenos sredstev med računi** (ugotovljeno v približno 79% zadev),
- **prenos sredstev med državami** (ugotovljeno v približno 74% zadev),
- **dvigi gotovine iz računov** (ugotovljeno v približno 68% zadev),
- **pologi gotovine** (ugotovljeno v približno 16% zadev),
- **prenosi sredstev preko državne meje** (ugotovljeno v približno 11% zadev),
- **uporaba pooblaščenec za izvrševanje transakcij** (ugotovljeno v približno 9% zadev),
- **uporaba sredstev za gospodarsko poslovanje** (ugotovljeno v približno 9% zadev),
- **dvigi gotovine na bankomatih v tujini** (ugotovljeno v približno 8% zadev),
- **drobljenje zneskov in izmikanje identifikaciji** (ugotovljeno v približno 8% zadev),
- **uporaba fiktivnih pogodb** (ugotovljeno v približno 7% zadev),
- **lažni prikazi namena transakcij** (ugotovljeno v približno 5% zadev),
- **prikrivanje preko tretjih oseb** (ugotovljeno v približno 4% zadev),
- **uporaba sistemov za prenos denarja (MoneyGram, Western Union)** (ugotovljeno v približno 3% zadev),
- **menjava valut** (ugotovljeno v približno 3% zadev),
- **investiranje v nepremičnine** (ugotovljeno v približno 3% zadev),
- **investiranje v vrednostne papirje** (ugotovljeno v približno 2% zadev),
- **investiranje v zlato** (ugotovljeno v približno 2% zadev).

Največkrat uporabljene tehnike pranja denarja v letu 2016 predstavljamo v nadaljevanju tudi grafično v Grafu 4.

Graf 4: Največkrat uporabljene tehnike pranja denarja v letu 2016

Poleg zgoraj navedenih tehnik pranja denarja smo v posameznih zadevah ugotovili še nekatere druge

tehnike pranja denarja, kot so: **ustvarjanje lažnih obveznosti, uporaba čekov in menic, nakupi igralnih žetonov, uporaba igralnic in casinojev, uporaba igralnih računov, uporaba virtualnih valut, dvigi na bankomatih v Sloveniji ter investiranje v vozila in plovila.**

Kot največkrat uporabljen **instrument** pranja denarja, ki ga zasledimo pri skoraj vseh obravnavanih zadevah sumov pranja denarja v letu 2016, se ponovno pojavlja **denar**. Poleg denarja smo v posameznih zadevah zaznali še uporabo **nepremičnin, naložbenega zlata oziroma zlatih palic, čeka oz. menice, vrednostnih papirjev, virtualnih valut, igralnih žetonov in plovila.**

Kot že omenjeno je bila analiza navedenih tipologij izdelana na podlagi ugotovitev Urada v zadevah, ki so smo jih zaradi nekaterih razlogov za sum pranja denarja posredovali v nadaljnjo obravnavo policiji/tožilstvu, kar pa ne pomeni, da policija je ali bo v zadevi potrdila sume Urada in na tožilstvo podala kazensko ovadbo za pranje denarja. Upoštevati je treba, da lahko kriminalistična preiskava, ki jo izvede policija, tudi ovrže razloge za sum Urada. Ugotavljamo tudi, da se v posamezni zadevi običajno pojavlja več različnih tehnik, oziroma različne kombinacije zgoraj naštetih tehnik pranja denarja, ki jih pogosto uporabljajo med seboj povezane pravne in fizične osebe.

Skupne značilnosti obravnavanih sumljivih transakcij (**tipologije**), ki so bile z našimi 183 obvestili o sumljivih transakcijah leta 2016 posredovane policiji/tožilstvu, lahko razvrstimo po naslednjih področjih:

- **zloraba/uporaba bančnih računov fizičnih oseb** (ugotovljeno v približno 67% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba bančnih računov pravnih oseb** (ugotovljeno v približno 66% vseh zadev), od tega:
 - **zloraba/uporaba računov slamnatih družb** (ugotovljeno v približno 22% vseh zadev),
 - **zloraba/uporaba računov off-shore družb** (ugotovljeno v približno 9% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba računov slamnatih družb in fizičnih oseb v povezavi s sredstvi in družbami iz sosednjih držav** (ugotovljeno v približno 46% vseh zadev),
- **zloraba/uporaba internetnega bančništva v povezavi s tatvino sredstev iz bančnih računov** (ugotovljeno v približno 10% vseh zadev),
- **drobljenje zneskov in izmikanje identifikaciji** (ugotovljeno v približno 8% vseh zadev),
- **uporaba sistemov za prenos sredstev/denarja** (ugotovljeno v približno 3% vseh zadev),
- **menjava valut** (ugotovljeno v približno 3% vseh zadev),

Podrobne značilnosti zgoraj navedenih ugotovljenih tipologij smo že opisali v prejšnjih letnih poročilih o delu Urada prav tako pa se njihova obrazložitev nahaja na spletni strani Urada. Ugotavljamo namreč, da se glavne značilnosti tipologij bistveno ne spreminjajo, spreminja se samo pogostost zaznave posamezne tipologije.

3.2 ŠTEVILO DRUGIH ZADEV, ODSTOPLJENIH V OBRAVNAVO PRISTOJNIM ORGANOM

V zgornjih poglavjih smo navedli in analizirali zadeve, ki sodijo v pristojnost Urada. Poleg zadev, povezanih s sumom pranja denarja, smo v Uradu leta 2016 prejeli tudi 15 prijav sumov storitve različnih kaznivih dejanj, za katere Urad ni pristojen. Vse te prijave smo na podlagi 145. člena Zakona o kazenskem postopku odstopili v nadaljnjo obravnavo UKP MNZ in/ali drugim pristojnim organom.

4 SODELOVANJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI PRI ODKRIVANJU, PREISKOVANJU IN PREGONU PRANJA DENARJA

V Uradu smo v obravnavanem obdobju pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj pranja denarja aktivno sodelovali predvsem z UKP MNZ (Policijo), Specializiranim državnim tožilstvom, Banko Slovenije, ATVP, FURS in SOVO. V konkretnih zadevah smo sodelovali tudi s kriminalisti iz več policijskih uprav ter celo policijskih postaj in drugimi državnimi tožilci. Sodelovanje z navedenimi državnimi organi je potekalo na ravni predstojnikov in na operativni ravni med pooblaščenimi predstavniki organov.

Urad je v letu 2016 izdal 7 soglasij za sodelovanje v specializiranih preiskovalnih skupinah, ki so bile vse, razen ene, ustanovljene kot finančno preiskovalne skupine po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Konec leta 2016 je Urad sodeloval v 34 specializiranih skupinah, od katerih jih je bilo 25 ustanovljenih v skladu s Zakonom o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Sodelovanje s Policijo lahko na splošno ocenimo kot dobro, še posebej je spodbuden podatek, da je Policija v letu 2016 podala **42 kazenskih ovadb zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja**. Glede na to, da je tožilstvo samostojno (brez predhodne ovadbe Policije za kaznivo dejanje pranja denarja) pričelo postopek še **v 13 zadevah**, je bilo **v letu 2016 skupaj na novo vloženih kazenskih ovadb ali so se pričeli postopki v 55 zadevah, v katerih so se v predkazenskem ali kazenskem postopku obravnavali sumi storitve kaznivega dejanja pranja denarja**.

V letu 2016 je število informacij, ki smo jih posredovali na FURS (105) zaradi razlogov za sum storitve kaznivih dejanj davčnih zatajitev, povečalo, saj smo v letu 2015 FURS posredovali 69 pisnih informacij. Sodelovanje s FURS lahko tudi v tem letu ocenimo kot uspešno, saj je FURS večino posredovanih informacij uporabil pri davčnih pregledih. Ugotovitve iz davčnih pregledov so podrobneje opisane v točki 3.1.5.2.

V nadaljevanju podajamo podrobnejšo oceno delovanja tistega dela boja proti pranju denarja, ki se nanaša na policijo, državno tožilstvo in pravosodje.

4.1 KAZNIVA DEJANJA IN IZVAJANJE 75. ČLENA ZPPDFT OZIROMA 121. ČLENA ZPPDFT-1

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v 75. členu, oziroma v 121. členu ZPPDFT-1, določa, da so zaradi centralizacije in analize vseh podatkov s področja pranja denarja sodišča, državna tožilstva in drugi državni organi dolžni Uradu posredovati podatke o kaznivih dejanjih pranja denarja in kršitev ZPPDFT. Državni organi so na podlagi tega člena dolžni Uradu določene podatke posredovati tekoče, in enkrat letno Urad obvestiti o ugotovitvah v zvezi s prejetimi obvestili in informacijami, državna tožilstva in sodišča pa dvakrat letno (julija in januarja) o osebah in postopkih, zoper katere teče kazenski postopek ali postopek o prekršku.

Kot smo že navedli sta Policija in tožilstvo v okviru svojih pooblastil skupno v letu 2016 podala kazenske ovadbe ali pričela s kazenskimi postopki v 55 zadevah zoper 129 fizičnih in 9 pravnih oseb, ki se nanašajo na sume storitve kaznivega dejanja pranja denarja. Tako so bili v Sloveniji v obdobju 1995-2016 zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja pričetki predkazenski ali kazenski postopki v 510 zadevah.

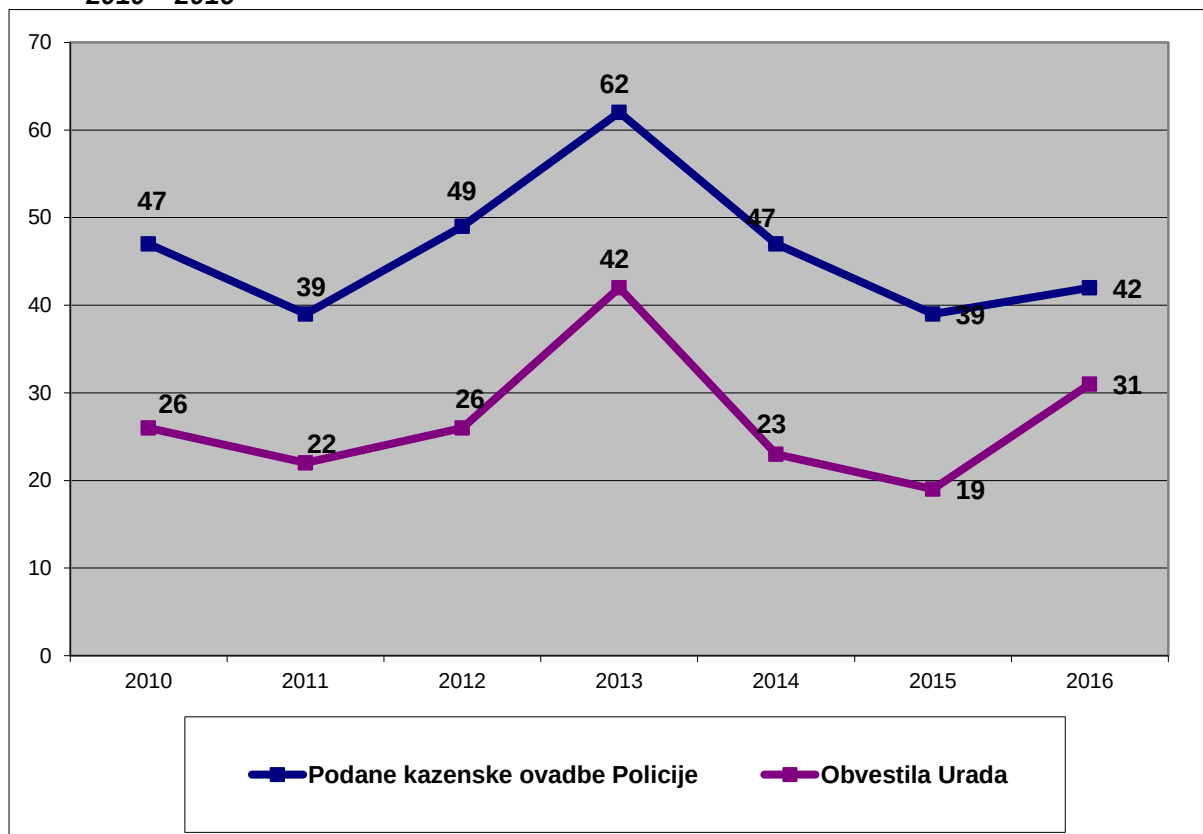
V nadaljevanju ločeno navajamo podatke o vloženih kazenskih ovadbah Policije, samostojno začelih postopkih tožilstva in pojasnjujemo sodelovanje Urada v teh zadevah.

4.1.1 Statistični podatki Policije o kaznivih dejanjih pranja denarja

Na podlagi podatkov o podanih kazenskih ovadbah, ki jih mora Policija tekoče posredovati Uradu ugotavljamo, da se je število podanih kazenskih ovadb za kaznivo dejanje pranja denarja v letu 2016 povečalo iz 39 na 42 kazenskih ovadb, vendar je po naši oceni še vedno zadovoljivo, saj se ni bistveno zmanjšalo niti število ovadenih oseb.

V obdobju 2010 - 2016 je Policija skupno podala **325 kazenskih ovadb** zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja, kar je več kot polovica vseh začelih postopkov (510) po kaznivem dejanju pranja denarja od leta 1995 dalje, ko je to dejanje inkriminirano v slovenski zakonodaji. Število podanih kazenskih ovadb Policije zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v posameznem letu za obdobje 2010 – 2016 prikazujemo v Grafu 6.

Graf 6: Število podanih kazenskih ovadb Policije za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2010 – 2016

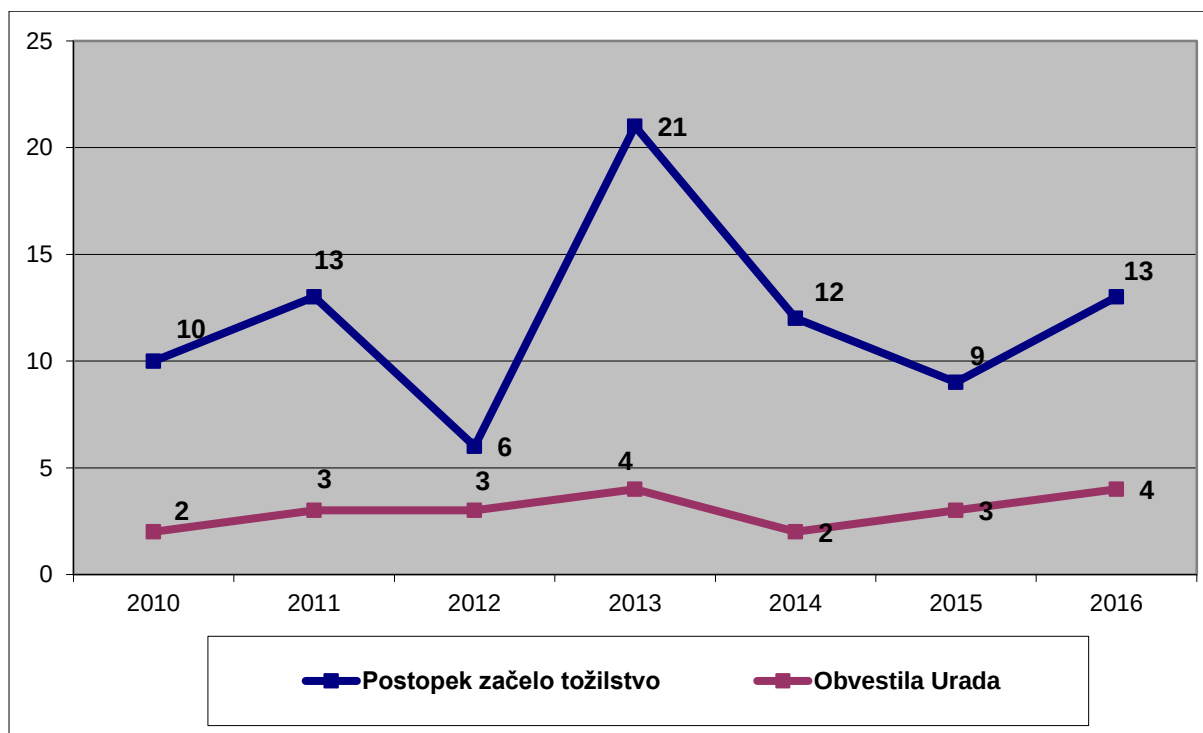

Policija je v letu 2016 podala skupno 42 kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja, od česar jih je 31 temeljilo na informacijah Urada. Iz grafa je razvidno, da je v prejšnjih letih približno polovica vseh podanih kazenskih ovadb zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja temeljila na obvestilih Urada, medtem ko je v letu 2016 ta delež 70%.

4.1.2 Statistični podatki tožilstev o kaznivih dejanjih pranja denarja

Tožilstvo v predkazenskem postopku pri odkrivanju kaznivih dejanj usmerja delo Policije, kot organ pregona pa na podlagi kazenskih ovadb Policije preiskovalnemu sodniku predlaga uvedbo sodne preiskave ali pa zoper osumljence vloga direktne obtožnice. Tožilstvo tako sodeluje v vseh fazah predkazenskega in kazenskega postopka kot je razvidno iz točke 4.1.4, v kateri opisujemo faze postopkov v zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. V nadaljevanju navajamo le podatke, ko so tožilstva sama začela postopek brez predhodne kazenske ovadbe Policije za pranje denarja. Tako je iz podatkov tožilstva posredovanih Uradu razvidno, da so tožilstva v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja, brez predhodne kazenske ovadbe Policije, v letu 2016 sama zahtevala preiskavo ali vložila obtožnico v **13 zadevah**, od česar so 4 temeljile na obvestilih Urada. Tožilstva so v obdobju 2010 - 2016 brez predhodne ovadbe Policije sama začela postopke v **84 zadevah** (od tega 21 na podlagi obvestil ali informacij Urada) kar prikazujemo po posameznih letih v Grafu 7.

Graf 7: Število samostojno začeti postopkov s strani tožilstva za kaznivo dejanje pranja denarja (brez predhodno podane kazenske ovadbe Policije za pranje denarja) v obdobju 2010-2016

Iz zgoraj navedenih podatkov Policije in tožilstva torej izhaja, da so se v letu **2016 pričeli postopki v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja v 55 novih zadevah**, od katerih jih je 34 temeljilo na obvestilih in informacijah Urada. Ugotavljamo, da se je trend povečevanja predkazenskih in kazenskih postopkov povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja, ki smo ga zaznali v letu 2009, nadaljeval tudi v letu 2016. **Za kakšno povečanje števila zadev gre, pove primerjava, da so se v štirinajstletnem obdobju 1995-2009 začeli postopki v 101 zadevi v zvezi s pranjem denarja, medtem ko so se samo v zadnjih osmih letih začeli postopki v kar 409 zadevah v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja.**

4.1.3 Kazenske ovadbe in postopki povezani s pranjem denarja pri katerih je sodeloval Urad

V skladu z ZKP je za odkrivanje kaznivih dejanj, med katerimi so tudi kazniva dejanja pranja denarja pristojna Policija, medtem ko je tožilstvo pristojno za pregon kaznivih dejanj. Kaznivo dejanje pranja denarja je bilo v Sloveniji prvič opredeljeno v Kazenskem zakoniku iz leta 1995. Istega leta je pričel veljati tudi prvi zakon o preprečevanju pranja denarja. Zakon je v skladu z mednarodnimi standardi v Sloveniji uveljavil sistem boja proti pranju denarja, ki je določeno vlogo pri odkrivanju pranja denarja namenil tudi zavezancem (finančnim in nefinančnim institucijam), in sicer predvsem kot obveznost sporočanja sumljivih transakcij Uradu. S tem se je obveznost zaznavanja razlogov za sum pranja denarja prenesla tudi na zavezance in Urad. To pomeni, da je za učinkovito odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj pranja denarja pomembno dobro sodelovanje zavezancev in Urada na eni strani ter Policije in tožilstva na drugi strani. V nadaljevanju zato navajamo statistične podatke o številu in deležu zadev, pri katerih je s svojimi obvestili sodeloval tudi Urad, kot posrednik med zavezanci po ZPPDFT ter organi odkrivanja in pregona (Policija, tožilstvo). V Tabeli 9 prikazujemo število vseh začeti predkazenskih ali kazenskih postopkov v letu 2016 zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, glede na izvor začetnega podatka o razlogih za sum pranja denarja, ki je sprožil preiskovanje Policije in tožilstva v smeri kaznivega dejanja pranja denarja.

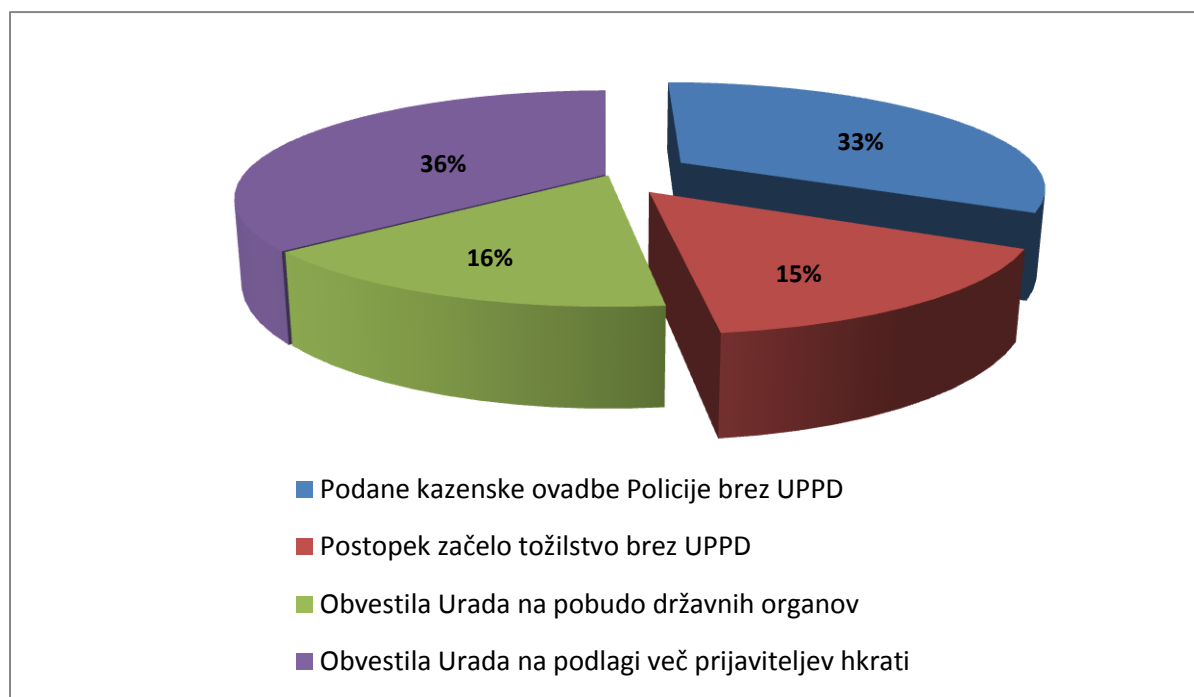
Tabela 9: Število vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja v letu 2016 glede na vir podatkov (zaznave razlogov za sum)

Vir podatkov	Prijavitelj Uradu	Število zadev	%
Obvestila in informacije Urada	Organizacije	20	36,36%
	Organizacije in pobuda	4	7,27%
	Pobuda Policije/Tožilstva	11	20,00%
Tožilstvo samostojno		9	16,36%
Policija samostojno		11	20,00%
SKUPAJ		55	

Iz tabele je razvidno, da je **35 zadev (ali 63,63%)**, od skupno 55 novih zadev v letu 2016 zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja, **temeljilo na obvestilih in informacijah Urada**. Od vseh zadev s področja pranja denarja v letu 2016 se jih je 20 začelo na podlagi sporočenih podatkov, ki so jih Uradu v obliki sporočenih sumljivih transakcij posredovali zavezanci iz ZPPDFT in ZPPDFT-1, 11 na pobudo Policije ali tožilstva, medtem ko smo v 4 primerih prejeli začetno informacijo od različnih virov. Policija in tožilstvo sta v letu 2016 povsem samostojno (brez sodelovanja Urada) pričela predkazenski ali kazenski postopek zaradi pranja denarja v 20 zadevah. V letu 2016 se je tretjina postopkov začela na podlagi informacij, ki so jih Uradu sporočili zavezanci.

V Grafu 8 predstavljamo deleže vseh začelih postopkov zaradi utemeljenih razlogov za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja v obdobju 2010 – 2016 glede na izvor podatkov, na podlagi katerih se je v tem obdobju pričelo 352 postopkov.

Graf 8: Delež vseh začelih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja v obdobju 2010 – 2016 glede na državni organ izvora podatkov

Iz Grafa 8 je razvidno, da se v Sloveniji polovica predkazenskih in kazenskih postopkov za kaznivo dejanje pranja denarja, oziroma 52%, prične na podlagi obvestil ali informacij Urada, ki jih Urad pošlje pristojnim organom. Navedena struktura je skoraj povsem enaka že vrsto let, pri čemer pa lahko v primerjavi s prejšnjimi obdobji ugotovimo, da se delež kazenskih zadev, ki temeljijo na podatkih iz obvestil Urada, ki so jih sporočili zavezanci, malenkostno zmanjšuje. V obdobju 2009-2013 je tako na obvestilih Urada temeljilo 55% vseh na novo začelih predkazenskih zadev tem obdobju, medtem ko je v obdobju 2014-2016 takih zadev 52%. Na Uradu menimo, da je tak trend spodbuden, saj konec koncev govorimo o odkrivanju in pregonu kaznivega dejanja, za katerega sta v prvi vrsti pristojna

Policija in tožilstvo.

Policija Uradu enkrat letno posreduje ugotovitve, do katerih so prišli na podlagi prejetih obvestil in informacij Urada¹¹. Iz podatkov prejetih od Policije za leto 2016 je razvidno, da je Policija poleg ovadb zaradi sumov storitve kaznivega dejanja pranja denarja na podlagi več obvestil in informacij Urada podala še več kazenskih ovadb za druga kazniva dejanja, ki niso pranje denarja. Največkrat gre za gospodarska kazniva dejanja (davčna zatajitev, zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, goljufije). Navedeni podatki kažejo na pomembno vlogo Urada pri zaznavanju sumov pranja denarja, kakor tudi drugih kaznivih dejanj. Poleg tega je Policija v letu 2016 v zvezi z več izdelki Urada (obvestila in informacije) v skladu s 148. členom ZKP državnim tožilstvom poslala poročilo, ker na osnovi zbranih obvestil ni ugotovila podlage za kazensko ovadbo.

4.1.4 Statistični podatki o predkazenskih in kazenskih postopkih za kaznivo dejanje pranja denarja

Iz podatkov, ki smo jih za leto 2016 prejeli od državnih tožilstev in sodišč, je razvidno, da je bilo na dan 31. 12. 2016 v različnih fazah pregona (od podane kazenske ovadbe do končne odločitve sodišča) še 510 zadev zoper 1026 fizičnih in 133 pravnih oseb. V naslednji tabeli prikazujemo število zadev v posamezni fazi ter število in tip osumljenih, obdolženih ali obsojenih oseb.

Tabela 10: Faze postopkov, v katerih so se na dan 31. 12. 2016 nahajale zadeve povezane s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja

FAZE POSTOPKOV	Število zadev	Domače FO	Tuje FO	Domače PO	Tuje PO
Tožilstvo: še ni odločitve	112	178	52	28	3
Tožilstvo: Ovadba zavržena	74	116	26	31	4
Tožilstvo: Odložen pregon	1	1			
Tožilstvo: Zahteva za preiskavo	31	85	12	10	6
Preiskovalni sodnik: Preiskava uvedena	56	124	8	18	1
Sodišče: Obtožnica	74	129	13	11	3
Sodišče: Obsodilna sodba	69	103	9	5	1
Sodišče: Pravnomočna oprostilna sodba	22	29	8	4	1
Tožilstvo: Odstop od pregona	28	68	7	3	
Sodišče: Zaustavitev kazenskega postopka	20	26	6	1	
Sodišče: Odstop pregona v tujino	6		8	1	
Prekvalifikacija kaznivega dejanja	5	11			
Združitev postopkov	12	7		2	
SKUPAJ	510	877	149	114	19

Iz Tabele 10 izhaja, da se je na dan 31. 12. 2016 od 510 zadev povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja **pravnomočno končalo že 236 zadev** na naslednje načine:

- **v 74 zadevah je tožilstvo zavrglo kazensko ovadbo,**
- **v 22 zadevah je bila izrečena pravnomočna oprostilna sodba,**
- **69 zadev se je končalo s pravnomočno obsodilno sodbo,**
- v 48 zadevah je tožilstvo odstopilo od pregona ali pa je sodišče ustavilo kazenski pregon,
- 6 zadev je bilo v nadaljnjo reševanje odstopljeno v tujino,
- 5 zadev se je končalo s prekvalifikacijo v drugo kaznivo dejanje,
- v 12 zadevah so tožilstva ali sodišča sklenila, da združijo predkazenske ali kazenske postopke.

V nadaljnjih **112 zadevah tožilstvo še ni sprejelo odločitve** o kazenskem pregonu in v 1 odložilo pregon, medtem ko je v **161 zadevah tožilstvo že pričelo s predkazenskimi in kazenskimi postopki** na sodišču, ki so se na dan 31. 12. 2016 nahajali v naslednjih fazah:

- **31 zadev je bilo v fazi zahteve za preiskavo,**
- **v 56 zadevah je bila preiskava že uvedena,**

¹¹ Za navedeno sporočanje povratnih informacij Uradu o ugotovitvah, do katerih je Policija prišla na podlagi obvestil in informacij Urada se je mednarodno uveljavil angleški izraz »feedback«. Povratne informacije predstavljajo pomemben kazalec učinkovitosti Urada in Policije. Pred letom 2007 je Policija Uradu neformalno posredovala povratne informacije na podlagi dogovora, leta 2007 pa je bila navedena obveznost predpisana z novim ZPPDFT.

- **74 zadev je bilo v fazi obtožnice.**

V Tabeli 11 prikazujemo število vseh zadev, v katerih potekajo kazenski postopki zaradi kaznivega dejanja pranja denarja, na zadnji dan posameznega leta, iz katere je razvidno, da so se v zadnjih šestih letih povprečno na leto začeli postopki v 59 novih zadevah povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja.

Tabela 11: Primerjava števila zadev povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja po fazah postopkov na zadnji dan posameznega leta za obdobje 2010-2016

FAZE POSTOPKOV	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tožilstvo: še ni odločitve	59	75	64	80	104	94	112
Tožilstvo: Ovadba zavržena	15	17	50	56	55	65	74
Tožilstvo: Odložen pregon			1	1	1	1	1
Tožilstvo: Zahteva za preiskavo	15	30	21	27	20	27	31
Preiskovalni sodnik: Preiskava uvedena	23	25	37	53	60	53	56
Sodišče: Obtožnica	17	27	39	50	56	74	74
Sodišče: Obsodilna sodba	3	5	9	26	45	57	69
Sodišče: Nepravnomočna sodba	1	2	0	0	0	0	0
Sodišče: Pravnomočna oprostilna sodba	10	10	13	15	16	19	22
Sodišče: Obsodilna sodba-prikrivanje			3	3	3	3	3
Tožilstvo: Odstop od pregona	11	15	24	29	20	25	28
Sodišče: Zaustavitev kazenskega postopka					13	17	20
Sodišče: Odstop pregona v tujino	4	4	4	5	6	6	6
Prekvalifikacija kaznivega dejanja					2	2	2
Združitev postopkov				3	6	12	12
SKUPAJ	158	210	265	348	407	455	510

Iz tabele je razvidno, da je število zadev, v katerih se tožilstvo še odloča o pregonu zopet malenkost naraslo, vendar je ta porast še vedno manjši od celoletnega pripada. Število zavrženih zadev se je močno povečalo samo v letu 2012, kar smo pripisali spremembi kazenske zakonodaje, ki inkriminira davčno zatajitev v znesku, ki presega 50.000 EUR utajenih davščin, kar je močno vplivalo na število odstopov od pregona. Hkrati s tem ugotavljamo, da se večina zavrženih kazenskih ovadb nanaša na ovadbe podane pred letom 2013, saj je število zavrženih ovadb v obdobju 2013-2016 samo 18.

Do konca leta 2016 so sodišča v 69 zadevah izrekla 69 pravnomočnih sodb zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V nadaljnjih 161 zadevah so se tožilstva odločila za kazenski pregon in se nahajajo v fazah zahteve za preiskavo, preiskave ali obtožnice, medtem ko se število zadev, ki so se zaključile na drugačne načine ni bistveno povečalo. V obdobju zadnjih štirih let opazamo konstantno število zadev povezanih s storitvijo kaznivega dejanja pranja denarja, ki so se končala s pravnomočno obsodilno sodbo. Da gre dejansko za ogromen prirast števila pravnomočnih sodb s področja pranja denarja pove tudi podatek, da so sodišča v zadnjih štirih letih izrekla kar 60 sodb, medtem ko je bilo takih sodb v celotnem obdobju 1995-2012 samo 9.

4.2 PREDLOG UKREPOV

Glede na zgoraj navedene podatke v Uradu ugotavljamo, da se stanje na področju odkrivanja in pregona kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma, vsaj po številu podanih kazenskih ovadb in začelih postopkov, od leta 2008 dalje izboljšuje.

Hkrati ugotavljamo, da se je **52% odstotkov** zadev s področja pranja denarja začelo na podlagi podatkov, ki so jih Uradu v obliki prijav sumljivih transakcij posredovali zavezanci za izvajanje ZPPDFT. **S strani zavezancev sporočene sumljive transakcije tako še vedno prispevajo polovični delež k obravnavanim zadevam policije in tožilstva. Navedeno dokazuje, da je sistem boja proti pranju denarja preko zaznavanja sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit.**

V zvezi z delovanjem tožilstev in sodišč ugotavljamo, da se je **število sodnih preiskav in obtožnic v letu 2016 v primerjavi z letom 2014 povečalo za 7 (iz 154 na 161), hkrati pa so sodišča v letu 2016 izrekla 12 pravnomočnih sodb.**

Čeprav so kazenske zadeve pranja denarja običajno zelo kompleksne, pogosto povezane z mednarodnim elementom in zahtevne za dokazovanje, **ocenjujemo, da so postopki v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja od časa vložitve kazenske ovadbe do končne odločitve sodišča predolgi. V nekaterih zadevah oprostilnih sodb so npr. trajali tudi 8 ali 9 let.** Povprečen čas trajanja predkazenskega in kazenskega postopka med podajo kazenske ovadbe Policije in sodb na prvi stopnji je malce več kot dve leti, pri čemer ugotavljamo, da se ta povprečni čas močno zmanjšuje. Za kazenske ovadbe podane pred 1. 1. 2011 je ta čas znašal več kot 1200 dni (okoli tri leta in pol), medtem ko znaša povprečen čas med podanimi kazenskimi ovadbami po 1. 1. 2011 in pravnomočnimi sodbami na prvi stopnji le 430 dni (okoli leto in pol). Po naši oceni je k temu drastičnemu zmanjševanju časa poteka predkazenskega in kazenskega postopka do sodb na prvi stopnji največ prispeval institut priznanja krivde.

V zadevah, v katerih so sodišča odredila začasno zavarovanje premoženja, morajo slednja v skladu s 506. a členom ZKP postopati še **»posebej hitro«**. Kljub temu ugotavljamo, da še vedno potekajo postopki v nekaj zadevah, ki so se pričeli pred letom 2003 in v katerih je začasno zavarovano ali zaseženo premoženje. **Mnenja smo, da ima trajanje postopkov lahko negativen učinek na hitrost vzpostavljanja sodne prakse v R Sloveniji.**

V zvezi z ukrepi za izboljšanje sistema na področju odkrivanja, pregona in sojenja je potrebno omeniti, da je v letih 2009 in 2010 (ocenjevano je bilo obdobje od leta 2006 do leta 2009) potekalo ocenjevanje Slovenije v četrtem ocenjevalnem krogu, ki ga izvaja odbor MONEYVAL na podlagi metodologije, sprejete s strani FATF, in sicer je bila naša država v četrtem krogu ocenjena kot prva država članica Sveta Evrope.

Temeljna ugotovitev ocenjevalcev je bila, da je pravna podlaga za uveljavitev mednarodnih standardov na področju preventivnih ukrepov, oziroma preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma dovolj široko zastavljena, bistvene pomanjkljivosti na preventivnem področju tudi niso bile zaznane. Kljub temu, da je bil v ocenjevalnem obdobju 2006 do 2009 opazen očitni napredek v primerjavi s predhodnim, tretjim ocenjevalnim krogom, je bilo na zasedanju MONEYVALA marca 2010 v Strasbourgu izrecno poudarjeno, da je število pravnomočnih sodb še vedno premajhno in da to vpliva na učinkovitost sistema v boju proti pranju denarja. V zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja (FATF priporočilo R1, ki je bilo v veljavi v obdobju ocenjevanja) ocenjevalci tako tudi v četrtem krogu ugotavljajo, da je nacionalna zakonodaja sicer v skladu z mednarodnimi standardi, vendar težave nastajajo v zvezi s percepcijo, kakšna stopnja dokazov oz. kakšen dokazni standard je zahtevan pri dokazovanju kaznivega dejanja pranja denarja¹². Zdi se, da sodna praksa postavlja zelo visok dokazni standard za dokazovanje storitve predhodnega kaznivega dejanja, kar onemogoča, da se preganja avtonomno kaznivo dejanje pranja denarja. Premalo se upoštevajo dejstva in okoliščine, ki nedvomno izkazujejo pranje denarja, saj je še vedno očitno, da mora v praksi obstajati predpogoj - pa čeprav v zakonodaji ni eksplicitno zahtevano - da se dokaže predhodno kaznivo dejanje. Po oceni ocenjevalcev obstaja nujna potreba, da se v konkretni zadevi na Vrhovnem sodišču preizkusi domneva o zahtevani stopnji dokaza za predhodno kaznivo dejanje v zvezi z avtonomnim pranjem denarja.

¹² Report on fourth assessment visit of Slovenia, 17. March 2010: »The national legislation is broadly in line with the international standards. However, important difficulties still occur mainly as a result of the perceptions as to what is required to prove the money laundering offence. Only two convictions have been obtained for money laundering since 1995 (one of which was for own proceeds laundering). It is apparent that money laundering cases are generally pursued on the basis of self laundering in circumstances where there is clear evidence of a specific offence committed on a specific date. There have been no contested trials for autonomous money laundering. Judicial practice seems to favour high levels of proof of the underlying predicate offence, which has made it difficult to prosecute an autonomous money laundering offence. There is a reluctance to draw inferences from facts and circumstances. It still appears to be a prerequisite condition in practice, although not required by the law, to prove the predicate offence.«

Kljub povečanemu številu začetih postopkov za pranje denarja od leta 2010 dalje, je za izboljšanje stanja na področju boja proti pranju denarja in financiranja terorizma po našem mnenju potrebno izvesti naslednje ukrepe:

- **zagotoviti prednostno obravnavo kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma pri organih odkrivanja kaznivih dejanj;**
- **dodatno izobraževanje policistov, kriminalistov, tožilcev in sodnikov s poudarkom na vsebinah, ki se nanašajo na izvajanje finančnih preiskav in odvzemu premoženja nezakonitega izvora ter izvajanje skupnih seminarjev, delavnic in izobraževanj;**
- **pravosodni organi, vključno z organi odkrivanja kaznivih dejanj, morajo posvetiti večjo pozornost odkrivanju, zavarovanju in odvzemu protipravne premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj;**
- **zagotoviti je potrebno dosledno izvajanje in skozi daljše obdobje tudi povečati števila finančnih preiskav, ki bi morale vzporedno potekati s preiskovanjem kaznivih dejanj z namenom, da se odkrije, zavaruje in odvzame protipravna premoženjska korist in ugotovi, ali v zvezi z morebitnim prikrivanjem tega premoženja obstajajo tudi elementi kaznivega dejanja pranja denarja;**
- **ustanovitev posebne strokovne skupine ali kontaktne točke za izmenjavo izkušenj na področju preiskav, pregona in sojenja v zadevah pranja denarja in financiranja terorizma oz. financiranja terorističnih aktivnosti;**
- **skozi pritožbene postopke je potrebno doseči jasne in trdne dokazne standarde pri dokazovanju predhodnega kaznivega dejanja v primerih avtonomnega pranja denarja, ki jih lahko s svojimi odločitvami pomagajo izoblikovati pritožbene instance, pri čemer je potrebno imeti v vidu posebno vlogo, ki jo ima s svojimi odločitvami Vrhovno sodišče;**
- **potrebno je okrepiti nadzor predvsem nad gotovinskimi transakcijami in prenosi gotovine, ki so kakorkoli povezane z visokotveganimi državami in območji, ki se nahajajo na seznamih, ki jih sestavljajo mednarodne organizacije in Urad.**

Navedene predloge ukrepov in še druge ukrepe v zvezi s celotnim sistemom boja proti pranju denarja, je Urad v sodelovanju z ostalimi organi in institucijami predstavil v akcijskem načrtu za izboljšanje sistema za boj proti pranju denarja in financiranja terorizma, ki ga je decembra 2010 posredoval v obravnavo Vladi RS¹³.

¹³ Vlada RS je sprejela Skupno poročilo o izvrševanju akcijskega načrta za uresničitev priporočil Moneyvala na svoji seji dne 22. 3. 2012.

5 PREVENTIVA IN NADZOR

Delo Urada na področju preventive in nadzora je v letu 2016 obsegalo:

- pripravo predloga novega Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki je nadomestil obstoječi Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12 – ZIS-E in 19/14 v nadaljevanju: ZPPDFT), ter sprejem le tega;
- priprava podzakonskih aktov, ki bodo izdani na podlagi novega zakona;
- pripravo mnenj in stališč v zvezi z izvajanjem ZPPDFT in podzakonskih aktov, izdanih na njegovi podlagi;
- sodelovanje v odborih mednarodnih teles (Evropska unija, Svet Evrope), ki se ukvarjajo s preprečevanjem in odkrivanjem pranja denarja;
- nadzor nad izvajanjem določil ZPPDFT pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT;
- sodelovanje pri izobraževanju in strokovnem usposabljanju zaposlenih pri zavezancih, uslužbencev v domačih državnih organih in nosilcev javnih pooblastil, ter sodelovanje pri izobraževanju sorodnih institucij in organov v tujini;
- tekoče urejanje internetne strani Urada v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja.

5.1 PRIPRAVA MNENJ IN STALIŠČ V ZVEZI Z IZVAJANJEM ZPPDFT IN ZPPDFT-1

5.1.1 Priprava novega ZPPDFT-1

Urad je v letu 2016 nadaljeval s pripravo predloga novega Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (v nadaljevanju: ZPPDFT-1), ki je nadomestil obstoječi Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 60/07, 19/10, 77/11, 108/12 –ZIS-E in 19/14; v nadaljevanju: ZPPDFT), zaradi novih pravil, ki sta jih na področju boja proti pranju denarja in financiranju terorizma sprejela FATF in EU. Februarja 2012 so namreč začeli veljati revidirani standardi FATF, ki jih morajo države upoštevati pri izvajanju ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja, financiranja terorizma in po novem tudi financiranja orožja za množično uničevanje. Dosedanjih 40 in 9 standardov s področja financiranja terorizma je zdaj integriranih v 40 enotnih standardov. Med njimi je še posebej pomembno FATF priporočilo št. 1, ki od držav zahteva, da poleg sektorske analize tveganja izdelajo tudi nacionalno oceno tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma. Ker je FATF bistveno razširila priporočila, je bila tudi na ravni EU za uskladitev z revidiranimi mednarodnimi standardi pripravljena nova Direktiva 2015/849/EU, v kateri je kot rok za njen prenos v nacionalni pravni red sicer določen 26. junij 2017, vendar pa je Evropska Komisija zaradi groženj, ki jih predstavljajo teroristični napadi, februarja 2016 objavila Akcijski načrt za okrepitev boja proti financiranju terorizma, na podlagi katerega so se države članice zavezale za predčasen prenos Direktive 2015/849/EU, to je do konca leta 2016. To pomeni, da je bilo zaradi uskladitve slovenske ureditve z evropskim pravnim redom potrebno obstoječi ZPPDFT čim prej nadomestiti s popolnoma novim zakonom, še posebej, ker je odbor MONEYVAL že v drugi polovici leta 2016 ocenjeval usklajenost Republike Slovenije z novimi mednarodnimi standardi.

Nadaljnji razlog za sprejem zakona je tudi Akcijski načrt za izvršitev priporočil odbora MONEYVAL, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela dne 13. januarja 2011 s sklepom št. 46000-2/2010/3, s katerim je pristojna ministrstva in organe v njihovi sestavi zadolžila za uresničitev priporočil odbora.

Pri pripravi zakona je bil upoštevan tudi sklep Vlade Republike Slovenije št. 02402-4/2010/17 z dne 14. julija 2011, s katerim se je Vlada Republike Slovenije seznanila s poročilom »Medresorske delovne skupine za pripravo ukrepov za preprečevanje davčnih utaj pri poslovanju z gotovino«. Sklep Vlade Republike Slovenije med drugim predvideva tudi pripravo sprememb in dopolnitev zakona, ki bi omejile gotovinsko poslovanje in omogočale tesnejše sodelovanje med FURS in Uradom.

Drugi razlogi za pripravo predloga zakona so bile tudi nekatere pomanjkljivosti, ki so vplivale na učinkovitost sistema v celoti in jih je bilo treba odpraviti z novimi zakonskimi določbami.

Državni zbor Republike Slovenije je dne 20. oktobra 2016 na 23. seji sprejel Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16; v nadaljevanju: ZPPDFT-1), ki je prišel veljati dne 19.11.2016.

Bistvene novosti, ki jih je prinesel ZPPDFT-1 so sledeče:

- razširitev kroga zavezancev (vsi ponudniki storitev iger na srečo, DUTB, SDH);
- določitev izjem v zvezi s finančno dejavnostjo;
- uvedba pristopa, ki temelji na analizi in oceni tveganja na nacionalnem in nadnacionalnem nivoju, nivoju zavezancev in na področju delovanja nadzornih institucij;
- omogočeno je ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke brez njene osebne navzočnosti z uporabo videoelektronske identifikacije;
- dopolnitev definicije dejanskega lastnika;
- vzpostavitev Registra dejanskih lastnikov;
- uvedba obveznosti za poslovne subjekte, da podatke o svojih dejanskih lastnikih prijavijo v register o dejanskih lastnikih;
- širitev pojma politično izpostavljenih oseb (po novem poleg tujih tudi domače politično izpostavljene osebe);
- znižanje mejne vrednosti, nad katero morajo zavezanci Uradu sporočiti podatke o gotovinskih transakcijah s 30.000 eurov na 15.000 eurov;
- uvedba obveznosti sporočanja gotovinskih transakcij Uradu za odvetnike, odvetniške družbe in notarje;
- uvedba definicije sumljive transakcije;
- podaljšanje trajanja začasne zaustavitve transakcije z 72 ur na tri delovne dni;
- dodelitev inšpekcijskih pooblastil Uradu;
- uvedba sistema obveščanja o kršitvah;
- uvedba obveznosti razkritja informacij o izrečenih ukrepih nadzora in identiteti kršitelja;
- prilagoditev kazenskih določb za kršitve neizvajanja zakona po Direktivi 2015/849/EU.

5.1.2 Priprava podzakonskih aktov, izdanih na podlagi ZPPDFT-1

Aktivnosti Urada so bile po sprejemu ZPPDFT-1 v veliki meri usmerjene tudi v pripravo podzakonskih aktov, ki jih mora minister, pristojen za finance, v skladu s 173. členom sprejeti najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi ZPPDFT-1. Podzakonski akti, ki morajo biti sprejeti na podlagi ZPPDFT-1 so sledeči:

1. Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo sredstva elektronske identifikacije
2. Pravilnik o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati video elektronska identifikacijska sredstva
3. Pravilnik o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati sefi in video elektronska identifikacijska sredstva oziroma sredstva, ki omogočajo identifikacijo stranke na podlagi njenih biometričnih značilnosti
4. Pravilnik o dejavnih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma
5. Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja
6. Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov, strokovnem usposabljanju ter upravljanju evidenc pri zavezancih
7. Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah
8. Pravilnik o službeni izkaznici inšpektorjev za preprečevanje pranja denarja
9. Pravilnik o vzpostavitvi, vzdrževanju in upravljanju Registra dejanskih lastnikov, ki ga sprejme minister, pristojen za gospodarstvo v soglasju z ministrom, pristojnim za finance.

Zaradi priprave številnih podzakonskih predpisov so se aktivnosti v zvezi z njimi v veliki meri prenesle v leto 2017.

5.1.3 Pisna mnenja in stališča v zvezi z izvajanjem ZPPDFT in ZPPDFT-1

V letu 2016 je Urad podal 55 pisnih mnenj oziroma stališč v zvezi z razlago ZPPDFT ter ZPPDFT-1, in sicer: 5 mnenj na zaprosilo nadzornih organov po ZPPDFT oziroma ZPPDFT-1, 1 mnenje na zaprosilo tujega Urada, 2 mnenji na zaprosilo državnih organov, 10 mnenj na zaprosilo bank, 7 mnenj na zaprosilo odvetnikov ter 30 mnenj na zaprosila ostalih zavezancev in fizičnih oseb.

Urad je podal mnenja in stališča, ki so se nanašala predvsem na vprašanja operativnega značaja, kot so:

- izvajanje pregleda stranke pri sklepanju poslovnega razmerja;
- ugotavljanje dejanskega lastnika stranke;
- prepoved razkritja podatkov;
- pregled stranke preko tretje osebe;
- politično izpostavljena oseba;
- omejitev gotovinskega poslovanja;
- občasne transakcije;
- hramba podatkov in dokumentacije;
- izvajanje ostalih nalog po ZPPDFT in ZPPDFT-1.

Večino pisnih mnenj Urad sproti objavlja tudi na svoji spletni strani, tako da so na voljo vsem zavezanecem in ostali zainteresirani javnosti.

5.2 DELO V OKVIRU MEDNARODNIH TELES

5.2.1 Svet Evrope

Delo Urada je bilo tudi v letu 2016 v veliki meri osredotočeno na delovanje Odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje učinkovitosti ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL).

5.2.1.1 *Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL)*

V letu 2016 so bila v Strasbourgu sklicana tri zasedanja **odbora MONEYVAL**, katerih so se udeležili tudi predstavniki Urada, njihova vsebina pa je podrobneje prikazana v nadaljevanju:

50. plenarno zasedanje (11.4. – 15. 4. 2016): Na tem zasedanju je bilo obravnavano in sprejeto poročilo 5. kroga ocenjevanja odbora MONEYVAL za Srbijo, poleg tega pa so bila obravnavana še poročila o napredku Češke, Črne gore, Litve, Hrvaške, Moldavije, Slovaške, Romunije, Makedonije in Poljske. Predstavljena so bila tudi nova postopkovna pravila odbora za 5. krog ocenjevanja, predvsem postopki v primeru nezadostne učinkovitosti posameznih držav pri preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma ter posledično slabših ocen, prejetih v okviru samega ocenjevanja.

51. plenarno zasedanje (26. 9. – 29. 9. 2016): Na tem zasedanju je bilo obravnavano in sprejeto poročilo 5. kroga ocenjevanja odbora MONEYVAL za Madžarsko, poleg tega pa so bila obravnavana še poročila o napredku Črne gore, Češke, Estonije, Liechtensteina, Moldavije, Latvije in Bolgarije. Predstavniki FATF je predstavil tudi spremembe njihovega priporočila R8, na podlagi katerega so vse neprofitne organizacije izpostavljene pojavu financiranja terorizma, zaradi česar je potrebno sprejeti ustrezne ukrepe, da do njihove zlorabe sploh ne bi prišlo.

52. plenarno zasedanje (5. 12. – 9. 12. 2016): Na tem zasedanju je bilo obravnavano in sprejeto poročilo 5. kroga ocenjevanja odbora MONEYVAL za Isle of Man. Vrsta držav (Češka, Črna gora, Izrael, Hrvaška, Litva, Moldavija, Slovaška, Azerbejdžan, Poljska, Makedonija in Armenija) je predstavila svoja poročila o napredku, ki so bila tudi sprejeta. V primeru nezadostnega napredka pa bodo morale nekatere izmed navedenih držav poročati o svojih nadaljnjih aktivnostih že na prvem zasedanju odbora MONEYVAL v letu 2017, ki naj bi potekal od 29.5. do 2. 6. 2017.

Na vseh plenarnih zasedanjih morajo o svojih aktivnostih s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma poročati razne mednarodne organizacije (Evropska komisija, FATF, EGMONT, EAG, GIFCS, UNODC, Svetovna banka itd.).

V letu 2016 se je v R Sloveniji pričel 5. krog ocenjevanja odbora MONEYVAL in sicer so morali

pristojni državni organi ter nadzorne institucije pripraviti odgovore na obsežna vprašalnika, ki sta se nanašala na zakonodajno usklajenost naše države s FATF standardi ter učinkovitost njenih ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. V obdobju od 7. 11. do 18. 11. 2016 so našo državo obiskali strokovnjaki (ocenjevalci) odbora MONEYVAL, ki so se sestali z več kot 150 predstavniki iz preko 60 državnih organov, nadzornih institucij in tudi zasebnega sektorja, da bi se na mestu samem prepričali o delovanju sistema preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v naši državi. Na podlagi pridobljenih informacij so ocenjevalci pripravili osnutek poročila, na katerega je lahko slovenska stran dala pripombe ter dodatna pojasnila. Poročilo 5. kroga ocenjevanja naše države bo obravnavano na 53. plenarnem zasedanju odbora MONEYVAL od 29. 5. do 2. 6. 2017.

5.2.1.2 Delovna skupina za Finančne storitve pri Svetu EU

Dne 22. 9. 2016 se je predstavnik Urada RS za preprečevanje pranja denarja se je udeležil tretjega zasedanja Delovne skupine za Finančne storitve pri Svetu EU v Bruslju na katerem smo države članice obravnavale prvi kompromisni predlog predsedstva na »Predlog Direktive o spremembah Direktive EU in Sveta 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma«. Na zasedanju na ravni strokovnjakov in atašejev so bile obravnavane teme, ki se nanašajo na naslednja področja predlaganih dopolnitev in sprememb Direktive 2015/849/EU:

- definicija virtualnih valut,
- predplačniške kartice,
- visoko tvegane tretje države,
- FIU - Finančno obveščevalne enote (poročanje in nacionalno sodelovanje),
- sodelovanje med pristojnimi organi.

5.2.2 Evropska unija

5.2.2.1 Skupina strokovnjakov za pranje denarja in financiranje terorizma – EGMLTF, pri Evropski komisiji

Evropska komisija je glede na povečano teroristično dejavnost v EU in v skladu s sprejetimi sklepi zasedanj ECOFIN, dne 2. februarja 2016 objavila Akcijski načrt za okrepitev boja proti financiranju terorizma, na podlagi katerega je pripravila predlog Direktive o spremembi Direktive 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma, ki spreminja in dopolnjuje dve Direktivi, in sicer Direktivo 2015/849 in Direktivo 2009/101/EC o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb. Spremembe Direktive 2009/101/EC so namenjene povečanju preglednosti dejanskih lastnikov pravnih oseb zaradi izogibanja davkom (»panamski dokumenti«) in pranja denarja. Glavne spremembe direktive se nanašajo na uvedbo poglobljenih ukrepov pregleda strank iz tretjih držav z visokim tveganjem, povečanje pristojnosti finančnih obveščevalnih enot EU (FIU) in olajšanje njihovega sodelovanja, vzpostavitev centraliziranih nacionalnih registrov bančnih in plačilnih računov, obvladovanje tveganj za financiranje terorizma povezanih z virtualnimi valutami in z anonimnimi predplačniškimi instrumenti (npr. predplačniške kartice).

5.2.2.2 Delavnica za pomoč državam članicam EU pri prenosu Direktive 2015/849/EU v nacionalne zakonodaje

Predstavnik Urada se je v letu 2016 v Bruslju udeležil dveh delavnic pri Evropski komisiji v zvezi s prenosom Direktive 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma.

Dne 29. 1. 2016 je Komisija za pospešitev postopkov za prenos direktive in pomoč državam članicam organizirala že tretjo delavnico na katerih so države članice EU izpostavile probleme in zahtevale pojasnila v zvezi s prenosom Direktive 2015/849/EU, izmenjale izkušnje in rešitve. Na tretji delavnici je Komisija pojasnila, da bo do 2. 3. 2016 pripravila predlog Akcijskega plana za okrepitev boja proti financiranju terorizma. Eden od predlogov je tudi, da bi države članice pospešile s prenosom Direktive 2015/849/EU in jo implementirale do konca leta 2016. Najmanj sedem držav namerava direktivo prenesti v nacionalne zakonodaje do konca 2016. V nadaljevanju je bila predstavljena tudi Uredba EU o elektronski identifikaciji, ki se lahko uporablja, če namerava država uveljaviti pregled stranke brez njene osebne navzočnosti z uporabo elektronskih identifikacijskih sredstev. Sledila je razprava in izmenjava izkušenj v zvezi s prenosom določil direktive, ki se nanaša izvajanje ukrepov pregleda stranke, politično izpostavljenimi osebami, elektronskim denarjem, nadzorom in sankcijami ter kontaktnimi točkami. V zvezi z e-denarjem je bilo pojasnjeno, da so zavezanci samo izdajatelji e-

denarja ne pa tudi distributerji e-denarja (lahko pa na podlagi pogodbe izvajajo CDD v imenu izdajateljev).

Dne 3. 3. 2016 se je predstavnik Urada RS za preprečevanje pranja denarja udeležil četrte delavnice pri Evropski komisiji v zvezi s prenosom Direktive 2015/849/EU. Četrta delavnica je bila v večjem delu namenjena obravnavanju vprašanj in izmenjavi izkušenj v zvezi določbam Direktive 2015/849/EU, se nanašajo na »Finančno obveščevalne enote« (FIU) kot so naloge FIU, mednarodno sodelovanje med FIU in obveznost sporočanja sumljivih transakcij FIU. Obravnavana so bila tudi vprašanja držav članic v zvezi rokom hrambe podatkov pri zavezancih in definicijo pristojnih organov. V zvezi z novo določbo Direktive 2015/849/EU, o čezmejni izmenjavi sumljivih transakcij med FIU-ji (35. člen Direktive 2015/849/EU), ki določa, da mora FIU, ko prejme od zavezanca sporočilo o sumljivi transakciji, ki se nanaša na drugo državo članico, takšno sporočilo posredovati FIU te države članice je bilo pojasnjeno, da sta FIU.net in FIU-Platform januarja 2016 pričela s projektom, katerega cilj je da se določi kateri podatki o sumljivih transakcijah se bodo izmenjevali med FIU, saj Direktive 2015/849/EU nabora podatkov ne predpisuje. V zvezi z rokom hrambe podatkov pri zavezancih (40. člen Direktive 2015/849/EU) je več držav članic pozvalo Komisijo k razlagi tega člena, ki predvideva le petletni rok hrambe podatkov z možnostjo podaljšanja pod določenimi pogoji, čeprav je po priporočilih FATF rok hrambe najmanj pet let. Petletni rok hrambe je namreč zaradi dolgotrajnih kazenskih in predkazenskih postopkov prekratek (tudi v Sloveniji). Komisija je pojasnila, da se lahko države članice odločijo tudi za splošni 10 letni rok hrambe. Vendar morajo biti pred tem izpolnjeni pogoji iz drugega pododstavka prvega odstavka 40. člena, kjer je določeno, da je podaljšanje roka dovoljeno šele ko je izvedena podrobna ocena potrebnosti in sorazmernosti take hrambe.

5.2.2.3 Sestanki EU – FIU platform v organizaciji Evropske komisije

V Bruslju so v letu 2016 potekali štirje sestanki FIU Platform v organizaciji Evropske komisije, od katerih se je dveh udeležil tudi predstavnik Urada. Prvi sestanek je potekal 12.5.2016 in drugi med 15. 12. in 16.12.2016. Glavne teme sestankov FIU Platform v letu 2015 so bile: izboljšanje mednarodnega sodelovanja, združevanje dveh informacijskih sistemov za izmenjavo podatkov FIU.NET in SIENA, operativne izvedbe čezmejnega poročanja sumljivih transakcij ter boj proti financiranju terorizma. Drugega sestanka so se udeležili tudi predstavniki uradov z Bližnjega vzhoda in JV Azije z namenom razprave o bodočem globalnem programu Evropske unije za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.

5.3 SODELOVANJE PRI STROKOVNEM USPOSABLJANJU

Na podlagi 6. točke prvega odstavka 43. člena ZPPDFT in Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/08) morajo organizacije iz 4. člena ZPPDFT poskrbeti za strokovno usposabljanje vseh delavcev, ki opravljajo naloge po ZPPDFT. Pri strokovnem usposabljanju na podlagi 70. člena ZPPDFT sodeluje tudi Urad.

Na tej podlagi so predstavniki Urada v letu 2015 izvedli skupno 28 ur 25 min predavanj na različnih seminarjih doma in v tujini.

5.3.1 Strokovna usposabljanja in predavanja v Sloveniji

Predavanja, ki so jih predstavniki Urada izvedli v Sloveniji, so bila namenjena predvsem delavcem bank, menjalnic, članom borze vrednostnih papirjev, članom družb za upravljanje, itd. Med pomembnejšimi predavanji naj omenimo naslednje:

- v januarju je predstavnik Urada, na povabilo Združenja članov borze vrednostnih papirjev sodeloval pri seminarju za brokerski izpit, kjer je predstavil ZPPDFT in podzakonske akte izdane na njegovi podlagi (45 min),
- na povabilo Ministrstva za notranje zadeve, v okviru projekta THEMIS je predstavnik Urada v mesecu januarju predstavil pristojnosti Urada ter delo na področju goljufij na škodo EU (1h 30 min);
- v februarju, aprilu, septembru in decembru 2016 je v okviru Združenja bank Slovenije (v nadaljevanju: ZBS) potekalo izobraževanje na temo preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za zaposlene v menjalnicah (3h);
- v mesecu marcu se je predstavnik Urada v okviru ZBS udeležil Posveta o poslovanju s prebivalstvom ter predstavil aktualne trende in tipologije pranja denarja in financiranja terorizma (30 min);

- predstavnik Urada je v mesecu aprilu, na povabilo ZBS, sodeloval na delavnici z naslovom: Obravnava neobičajnega in sumljivega poslovanja ter aktualni trendi in tipologije na področju PD in FT (1h 30min);
- na povabilo Finančne uprave Republike Slovenije se je predstavnik Urada v mesecu aprilu udeležil usposabljanja iz področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma za področje iger na srečo (2h);
- v mesecu septembru je v okviru ZBS potekal Posvet o kartičnem poslovanju, kjer je predstavnik Urada predstavila novosti ZPPDFT-1 - vidik identifikacije stranke, ki plačuje preko spleta, ter primerjavo slovenske zakonodaje glede na EU zakonodajo (30 min);
- na povabilo Ministrstva za notranje zadeve je predstavnik Urada v mesecu septembru sodeloval na usposabljanju z naslovom: Medinstitucionalno in mednarodno sodelovanje pri odkrivanju in pregonu davčnih utaj in pranja denarja (1h 30min);
- na povabilo Pravne fakultete je predstavnik Urada v mesecu novembru študentom predstavil pooblastila in naloge Urada (2h 15min);
- v mesecu novembru je predstavnik Urada Banki Slovenije (Nacionalni svet za plačila) predstavila novosti ZPPDFT-1 (20 min);
- Predstavnik Urada sta zaposlenim v družbi Petrol d.d. v mesecu novembru predstavila pooblastila Urada, tipologije pranja denarja, naloge in obveznosti zavezancev ter novosti ZPPDFT-1 (2h);
- na povabilo Združenja članov borze vrednostnih papirjev so predstavniki Urada v mesecu decembru sodelovali na Posvetu, ter predstavili naslednje teme: - novosti ZPPDFT-1, - posebnosti pri izvajanju ZPPDFT-1, - poročanje Uradu po zaščiteni elektronski poti ter, - tipologije pranja (3h)
- v okviru rednega letnega posveta, ki ga organizira ZBS so predstavniki Urada decembra 2016 zaposlenim v bankah predstavili novosti ZPPDFT-1: kot so posebnosti pri izvajanju novega ZPPDFT-1, podpora in poročanje podatkov Uradu po zaščiteni elektronski poti ter tipologije pranja denarja (3h 30min).

Poleg omenjenega je Urada v mesecu oktobru sam organiziral izobraževanje za zaposlene v bankah, družbah za upravljanje, borzno posredniških družbah, zavarovalnicah in menjalnicah, kjer je bilo izvedeno usposabljanje s področja financiranja terorizma (6h 45 min). Na usposabljanju sta sodelovala tudi predstavnika Ministrstva za notranje zadeve.

5.3.2 Strokovna usposabljanja in predavanja v tujini

- Predstavnik Urada je v mesecu decembru na povabilo Uprave za sprječevanje pranja novca i finansiranja terorizma v Črni gori predaval na temo korupcije in pranja denarja (1h) .

5.4 NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČIL ZPPDFT PRI ORGANIZACIJAH IN DRUGIH ZAVEZANCIH

5.4.1 Postopek o prekrških

Urad je na podlagi Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 70/06 s spremembami; v nadaljevanju: ZP-1) postal prekrškovni organ, saj izvaja nadzorstvo nad izvrševanjem ZPPDFT, vključno z nadzorom nad izvajanjem podzakonskih predpisov, sprejetih na njegovi podlagi. Iz predlagatelja postopka o prekršku se je tako Urad preobrazil v prekrškovni organ, ki ima v hitrem postopku velika pooblastila odločanja o prekršku in sankciji. Urad tako ne le odkriva prekrške, pač pa praviloma zanje izreka tudi sankcije.

Na Uradu vodi postopek o prekršku in odloča v hitrem postopku pooblaščen uradna oseba, ki po uradni dolžnosti izda odločbo v obliki opozorila, opomina ali odločbe in izreče globo.

Na podlagi prvega odstavka 55. člena ZP-1 Urad kot prekrškovni organ po uradni dolžnosti, brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku.

Urad ima za izvajanje nalog s področja prekrškov zagotovljene ustrezne pogoje, prostore in ustrezno informacijsko – komunikacijsko opremo.

5.4.2 Urad kot prekrškovni organ

5.4.2.1 Splošna ocena stanja

ZPPDFT ima podrobno opredeljene kršitve zakona, pri čemer je tudi krog oseb, katerih ravnanja so sankcionirana, bolj natančno določen oziroma definiran (opredeljene so kršitve registriranih overiteljev kvalificiranih digitalnih potrdil, kršitve tretjih oseb, kršitve oseb, ki opravljajo dejavnost prodaje blaga).

Kršitve ZPPDFT so strukturirane glede na težo prekrška na:

- najtežje (zagrožena globa za pravno osebo je od 12.000 do 120.000 EUR, za odgovorno osebo je od 800 do 4.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 4.000 do 40.000 EUR),
- težje (zagrožena globa za pravno osebo je od 6.000 do 60.000 EUR, za odgovorno osebo je od 400 do 2.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 2.000 do 20.000 EUR),
- in lažje kršitve (zagrožena globa za pravno osebo je od 3.000 do 30.000 EUR, za odgovorno osebo je od 200 do 1.000 EUR, za samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pa je od 1.000 do 10.000 EUR).

V skladu z ZPPDFT Urad ni edini nadzornik nad izvajanjem določil zakona pri zavezancih, ampak so tudi t.i. primarni nadzorniki (BS, ATPV, AZN, TIRS, itd.), ki v skladu s svojimi pooblastili nadzirajo poslovanje in posledično tudi ustrezno izvajanje določil ZPPDFT pri posameznem segmentu zavezancev. Nadzorniki so dolžni o vseh ugotovljenih kršitvah zakonodaje s področja pranja denarja in financiranja terorizma ukreniti vse kar je potrebno, da se kršitev odpravi, pri čemer lahko izvedejo tudi prekrškovni postopek, in o vseh svojih ukrepih obvestijo Urad. Urad je tako sekundarni nadzornik in do uveljavitve ZPPDFT-1 ni imel inšpekcijskih pooblastil.

Urad v letu 2016 na podlagi lastne aktivnosti, torej po uradni dolžnosti, ni zaznal kršitev določb ZPPDFT. Prav tako v tem obdobju ni prejel nobenega predloga za uvedbo postopka o prekršku s strani drugih nadzornih organov.

Z novim ZPPDFT-1 je Urad pridobil inšpekcijska pooblastila, tako poleg nadzora, ki ga izvajajo nadzorni organi v skladu s 151. členom ZPPDFT-1, inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem ZPPDFT-1 in drugih predpisov s področja odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma izvaja Urad na kraju samem in zunaj njega.

Naloge inšpekcijskega nadzora Urada opravljajo uradne osebe, torej inšpektorji za preprečevanje pranja denarja, ki samostojno opravljajo naloge nadzora po ZPPDFT-1, vodijo postopke ter izdajajo odločbe in sklepe v upravnem in prekrškovnem postopku. Pooblastila inšpektorjev izhajajo iz 146. člena ZPPDFT-1.

Urad v letu 2016 ni izvedel inšpekcijskih pregledov pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT-1, saj je novi zakon stopil v veljavo konec leta 2016, v pripravi pa je bil še Pravilnik o službeni izkaznici inšpektorjev za preprečevanje pranja denarja, ki je bil sprejet v letu 2017.

5.4.2.2 Druge kršitve

V letu 2016 je Urad pri organizacijah iz 4. člena ZPPDFT oziroma zavezancih iz 4. člena ZPPDFT-1 evidentiral 29 kršitve v zvezi z nepopolnim sporočanjem podatkov o gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR oziroma nad 15.000 EUR. V vseh navedenih primerih je šlo za lažje kršitve določb ZPPDFT oziroma ZPPDFT-1, zato je Urad v skladu s 1. točko drugega odstavka 85. člena ZPPDFT oziroma v skladu s 1. točko drugega odstavka 139. člena ZPPDFT-1 od organizacij oziroma zavezanca zahteval odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti posredovanih obrazcev. V letu 2014 je bilo zaznanih 6 kršitev, v letu 2015 pa 3 kršitve. Razlog za povečanje kršitev v letu 2016, ko je bilo zaznanih 29 kršitev, izhaja iz večjega števila poročanj podatkov Uradu, saj se je mejni znesek iz 30.000 EUR zmanjšal na 15.000 EUR.

Nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pri zavezancih iz 4. člena ZPPDFT opravljajo poleg Urada v okviru svojih pristojnosti (na podlagi 87. člena ZPPDFT) tudi nadzorni organi. V letu 2016 so nadzor opravili:

- Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so v letu 2016 pregledali 88 zavezancev. V 23 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek s sklepom ustavljen. V dveh primerih je bila izdana upravna odločba zaradi ugotovljenih nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti. V večini primerov, kjer so bila izrečena opozorila po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (37) pa so zavezanci nepravilnosti tudi takoj oziroma v postavljenem roku odpravili. Zavezancem je bilo izrečenih tudi 8 opozoril ZP-1 in 4 odločbe z izrekom opomina.

- Banka Slovenije je v letu 2016 opravila preglede poslovanja pri 23 menjalcih oziroma na skupaj 33 menjalnih mestih. Pri pregledih poslovanja menjalcev ni bilo ugotovljenih kršitev s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.
- Inšpektorji Banke Slovenije so pri zavezancih skupaj opravili 4 nadzore.
- V letu 2016 je Finančna uprava RS obvestila Urad, da je bilo v 3 primerih kršeno določilo 37. člena ZPPDFT, ki določa omejitev gotovinskega poslovanja.

5.4.3 Analiza podatkov iz letnih poročil o notranji kontroli organizacij iz 4. člena ZPPDFT oziroma zavezancev iz 4. člena ZPPDFT-1

V skladu s 5. členom Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS št. 10/2008) morajo organizacije iz 4. člena ZPPDFT, če Urad tako zahteva, v pisni obliki sestaviti letno poročilo o izvajanju notranje kontrole in ukrepov v preteklem letu in ga Uradu posredovati najkasneje v 15 dneh od prejema zahteve. V Uradu so bili analizirani podatki iz poročil, ki so jih banke pripravile za leto 2015.

5.4.3.1 *Bančni sektor*

Primerjava podatkov iz poročil bank za leti 2015 in 2016 kažejo, da je pri večini bank prišlo do povečanja števila izvedenih gotovinskih transakcij, ki so presegle vrednost 30.000,00 oziroma 15.000 EUR in so bile sporočene Uradu. Razlog za povečanje števila gotovinskih transakcij, ki jih je prejel Urad izhaja iz novega ZPPDFT-1, ki je znižal mejo za poročanje iz 30.000 EUR na 15.000 EUR. O gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR oziroma 15.000 EUR, od skupno 16 bank nista poročali 2 banki, saj ni bilo prekoračitve zakonsko določenega zneska, oziroma je šlo za negotovinsko poslovanje.

Iz prejetih podatkov je nadalje razvidno, da so banke v letu 2016 sporočile Uradu podatke o sumljivih transakcijah na 349 obrazcih¹⁴, torej na 78 obrazcih manj kot leta 2015.

Pooblaščenec se na podlagi diskrecijske pravice, ki mu jo daje podzakonski akt, lahko odloči, da transakcije ali stranke na prijavi Uradu, če presodi, da v zvezi z določeno transakcijo ali stranko niso podani razlogi za sum pranja denarja in financiranja terorizma. V letu 2016 je bilo takšnih primerov 66, v letu 2015 pa 83.

ZPPDFT v 24. členu dopušča možnost, da zavezanci iz 4. člena prepustijo pregled stranke tretji osebi. To možnost je v letu 2016 koristilo 11 bank, in sicer je bilo opravljenih 1590 pregledov strank preko tretjih oseb. V letu 2015 je bilo takih primerov 515, in sicer pri 13 bankah.

5.5 OBVEŠČANJE JAVNOSTI PREKO MEDIJEV

Urad obvešča javnost oziroma komunicira z mediji izključno preko Službo za odnose z javnostmi Ministrstva za finance. Slednja je v letu 2016 Uradu posredovala preko 45 vprašanj različnih TV postaj, dnevnikov, tednikov ter Urada Vlade za komuniciranje. Vprašanja so se nanašala na naslednja področja oziroma teme:

- najem zunanjih izvajalcev pri pripravi zakonodaje;
- stroški za storitve pravnega svetovanja;
- poraba sredstev za reprezentanco Urada;
- nakup službenih vozil;
- stroški vezani na telefonijo, službena vozila, službena potovanja in reprezentanco;
- sklenjene pogodbe za izvajanje nalog čiščenja oziroma vzdrževanja prostorov, ter varovanja;
- vprašanja vezana na naročila male vrednosti;
- umik bankovcev za 500 evrov;
- Akcijski načrt za okrepitev boja proti financiranju terorizma;
- transakcije izvršene v davčne oaze;
- slamnate družbe, ki so lahko del slamnatih mrež;

¹⁴ Podatke o sumljivih transakcijah zavezanci posredujejo Uradu na predpisanih obrazcih, ki pa so lahko medsebojno povezani ali po osebah ali produktu. Urad lahko na podlagi več obrazcev odpre samo eno zadevo in tudi šteje, da je prejel od zavezanca samo eno prijavo. Zaradi navedenega se podatki o številu prijav, ki jih navajamo v točki 3.1.1 in številu obrazcev iz točke 5.4.3.2 ne ujemajo.

- seznam držav, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pranje denarja in financiranje terorizma;
- tipologije pranja denarja;
- omejitev gotovinskega poslovanja med fizičnimi osebami;
- prijave sumljivih transakcij;
- nabava letalskih vozovnic za službene poti zaposlenih;
- vprašanja vezana na novi ZPPDFT-1 (politično izpostavljene osebe, inšpekcijska pooblastila Urada, register dejanskih lastnikov).

Poleg omenjenega je Urad v letu 2016 prejel tudi 4 vprašanja, ki so se nanašala na točno določene primere, zato je v zvezi njimi lahko posredoval le pojasnilo, da ne more razkrivati podatkov o konkretnih zadevah, ki so označene z ustrezno stopnjo tajnosti po Zakonu o tajnih podatkih.

5.6 INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA

Skladno s 4. členom Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2, 117/06 – ZDavP-2 in 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15; v nadaljevanju: ZDIJZ) je informacija javnega značaja vsaka informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

Na podlagi 5. člena ZDIJZ so informacije javnega značaja prosto dostopne pravnim in fizičnim osebam, pri čemer ima vsak prosilec na svojo zahtevo pravico pridobiti od organa informacijo javnega značaja tako, da jo pridobi na vpogled, ali pa pridobi njen prepis, fotokopijo, ali njen elektronski zapis. Organ lahko v skladu z določbo 26. člena ZDIJZ v celoti ali delno zavrne zahtevo prosilca samo, če ugotovi, da zahtevani podatek oziroma dokument pomeni izjemo iz 5.a in 6. člena ZDIJZ, razen če je javni interes do razkritja informacije močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije.

V skladu s 37. členom ZDIJZ in 27. členom Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) je Urad do konca meseca januarja tekočega leta dolžan pripraviti letno poročilo o izvajanju ZDIJZ za preteklo leto.

V letu 2016 je Urad prejel skupaj 3 zahteve za posredovanje informacij javnega značaja, od katerih sta bili dve zahtevi v celoti ugodeni, ena zahteva pa zaradi osebnih podatkov v celoti zavrtnjena.

6 MEDNARODNO SODELOVANJE

Pravna podlaga za mednarodno delovanje Urada je določena s 65., 66. in 67. členom Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma (po novem Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki je pričel veljati 19.11.2016, so ti členi 105., 106 in 108 člen), ki pooblašča Urad, da izmenjuje podatke s tujimi organi, pristojnimi za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma. Poglavlje omenjenega zakona, ki se nanaša na mednarodno sodelovanje tudi določa pogoje, pod katerimi lahko Urad začasno ustavi transakcijo na pobudo tujega organa oz. mu omogoča, da v okviru svojih nalog preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma pošlje pisno pobudo tujemu organu za zaustavitev transakcije v primeru utemeljenega suma pranja denarja ali financiranja terorizma.

Urad ima določene pristojnosti tudi na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198 o pranju, odkrivanju, zasegu in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem in o financiranju terorizma, ki jo je Slovenija podpisala 28. 3. 2007, ratificirala 26.4.2010, veljati pa je pričela 1.8.2010. Urad je v konvenciji predviden kot centralni organ, preko katerega bi šla vsa zaprosila in zahtevki, ki se nanašajo pranje denarja, odkrivanje, zaseg in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem pranja denarja in financiranjem terorizma.

V nadaljevanju prikazujemo aktivnosti Urada na področju mednarodnega sodelovanja in sicer ločeno za področje multilaterale in bilaterale.

6.1 MULTILATERALNO SODELOVANJE

V tem delu predstavljamo aktivnosti Urada, ki so se leta 2016 (kot tudi v preteklih letih) nanašale predvsem na sodelovanje v mednarodni skupini EGMONT, medtem ko so aktivnosti Urada v okviru Sveta Evrope in Evropske unije podrobneje opisane v poglavju »Preventiva in nadzor«.

6.1.1 Aktivnosti v okviru mednarodne skupine EGMONT¹⁵

V letu 2016 sta bila organizirana dva sestanka predstavnikov uradov, članov skupine EGMONT in sicer v Monte Carlu od 31. 1. do 5. 2. 2016, ki je minil brez predstavnikov Urada ter od 17. 7. do 22. 7. 2016 v Istanbulu, kateri je bil odpovedan zaradi terorističnih napadov v Turčiji.

Zaradi povečanih terorističnih groženj so bile aktivnosti predsedstva skupne EGMONT ter njenih delovnih skupin v precejšnji meri usmerjene v možnosti preprečevanja terorističnih napadov ter vlogo uradov za preprečevanje pranja denarja pri tovrstnih dejavnostih (možnostih izmenjave podatkov o transakcijah, kjer obstaja sum financiranja terorizma) ter vzpostavitvi nacionalnih strategij za boj proti financiranju terorizma. Uradi morajo zagotavljati strokovno izobraževanje zavezancem, nadzornikom, privatnemu sektorju ter pristojnim državnim inštitucijam in sicer v zvezi s spremembami nacionalne in mednarodne zakonodaje s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, novimi pojavnimi trendi ter tipologijami. Posredovanje informacij zavezancem (vključno s privatnim sektorjem) je ključnega pomena, saj naj bi pripomoglo k njihovem kvalitetnejšemu poročanju sumljivih transakcij ter posredovanju dodatne dokumentacije in informacij.

V okviru skupine EGMONT poteka projekt ISIL/FTF, ki poudarja, da morajo uradi zahtevati dostop do čim več informacij znotraj matične države ter uporabljati analitična in druga orodja za izmenjavo podatkov s sorodnimi tujimi organi.

Direktorji uradov, članov skupine EGMONT so se strinjali, da je potrebno (glede na povečano grožnjo terorističnih napadov) še tesnejše sodelovanje med uradi, tudi v obliki izmenjave izkušenj in dobrih praks na regionalnih sestankih, sestankih skupine EGMONT ter ostalih podobnih srečanjih. Potrebno je spodbujati spontano izmenjavo informacij, povezanih s financiranjem terorizma ter vključiti domače varnostne agencije v boj proti temu kaznivemu dejanju.

Aktivnosti posameznih delovnih skupin skupine EGMONT so opisane v nadaljevanju.

Delovna skupina za pravne zadeve je z različnimi dejavnostmi poudarjala pomembnost uradov znotraj posameznih držav ter jih spodbujala k čim boljšemu sodelovanju z zavezanci. Uradi naj bi se trudili za

¹⁵ Skupina EGMONT je bila ustanovljena 8. 6. 1995 v Bruslju z namenom izboljšanja mednarodnega sodelovanja med sorodnimi uradi na področju boja proti pranju denarja, naš Urad pa je bil eden izmed njenih ustanovnih članov. Konec leta 2011 je skupina EGMONT združevala 127 uradov iz celega sveta. Cilj skupine je vzpostavljanje in razvijanje sodelovanja med članicami, izmenjava informacij, izobraževanje in razvoj novih uradov po svetu. Pod njenim okriljem delujejo štiri delovne podskupine in sicer za pravne zadeve, za izobraževanje (s podskupino za informacijsko tehnologijo), za pomoč tistim državam, ki ustanavljajo sorodne urade, in podskupina za operativne zadeve.

čim hitrejšo ter širšo izmenjavo podatkov tudi na področju čezmejnih prenosov gotovine.

Delovna skupina za izobraževanje in informacijsko tehnologijo je (v okviru projektne skupine ISIL) predlagala dodatne projekte, ki so se nanašali na zmožnost uradov, da odgovorijo na nujna zaprosila; inovacije pri gotovinskem plačevanju; sistemih, ki bi zagotavljali čim bolj učinkovito izmenjavo informacij. Potrebno bo preučiti zmogljivosti informacijskih sistemov posameznih uradov v zvezi z njihovim opravljanjem operativne in strateške analitike. Poleg tega bo potrebno preučiti ESW (Egmont Secure Web) – zaščiteno računalniško mrežo, preko katerega si uradi (člani skupine EGMONT) izmenjavajo podatke – ter druge podobne zaščitene mreže, da bi zagotovili čim boljše sodelovanje in izmenjavo informacij v zvezi s financiranjem terorizma.

Aktivnosti delovne skupine za operativne zadeve pa je bila usmerjena predvsem v razvijanje bolj naprednih orodij za strateško analitiko, ki naj bi pripomogle uradom pri njihovem delu v boju proti financiranju terorizma.

6.2 BILATERALNO SODELOVANJE

V skladu z dosedanja prakso so bili za bilateralno sodelovanje v letu 2016 ravno tako značilni številni stiki med Uradom ter sorodnimi uradi iz drugih držav z namenom izmenjave podatkov v konkretnih zadevah, kot sledi v nadaljevanju.

6.2.1 Mednarodno sodelovanje na podlagi določil ZPPDFT

Leta 2016 je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT (od 19.11.2016 na podlagi 105. člena ZPPDFT) **poslal** 193 zaprosil v 115 zadevah v 41 držav (v letu 2015 201 zaprosilo v 165 zadevah v 37 držav), poleg tega pa na podlagi 67. člena ZPPDFT (od 19.11.2016 na podlagi 108. člena ZPPDFT) še 122 spontanij informacij v 16 držav (v letu 2015 53 spontanij informacij v 8 držav). V primerjavi z letom 2015 lahko torej opazimo 4% zmanjšanje števila poslanih zaprosil Urada, obenem pa kar 130% povečanje števila spontanij informacij Urada.

Na osnovi 66. člena ZPPDFT (od 19.11.2016 na podlagi 106. člena ZPPDFT) je Urad v letu 2016 **prejel** 131 zaprosil v 119 zadevah iz 40 držav (v letu 2015 165 zaprosil v 135 zadevah iz 37 držav) ter 24 spontanij informacij iz 13 držav (v letu 2015 15 spontanij informacij iz 9 držav).

V primerjavi z letom 2015 lahko torej opazimo 20% zmanjšanje števila prejetih zaprosil tujih uradov in 60% večje število prejetih spontanij informacij tujih uradov.

Tabela: Število zadev, v katerih je Urad leta 2016 na podlagi določil ZPPDFT poslal oziroma prejel zaprosila, po državah

Zap. št.	Država	Št. POSLANIH zaprosil v to državo	Število zadev	Št. PREJETIH zaprosil iz te države	Število zadev
1	ALBANIJA	1	1	-	-
2	ARGENTINA	-	-	1	1
3	AVSTRIJA	16	16	25	23
4	BANGLADEŠ	-	-	1	1
5	BELGIJA	1	1	3	2
6	BIH	7	7	1	1
7	BOLGARIJA	3	3	-	-
8	CIPER	2	2	2	2
9	ČEŠKA	3	3	6	6
10	ČRNA GORA	8	8	3	3
11	DANSKA	-	-	2	2
12	EGIPT	1	1	-	-
13	ESTONIJA	3	2	-	-
14	FILIPINI	-	-	2	2
15	FINSKA	1	1	1	1
16	FRANCIJA	3	3	3	3
17	GIBRALTAR	-	-	1	1
18	GRČIJA	1	1	1	1

19	GVATEMALA	-	-	1	1
20	HONG KONG	1	1		
21	HRVAŠKA	41	36	21	19
22	ITALIJA	117	112	28	25
23	IZRAEL	1	1	-	-
24	KAZAHSTAN	-	-	1	1
25	KITAJSKA	1	1	-	-
26	KOSTARIKA	-	-	1	1
27	KUBA	1	1	-	-
28	LATVIJA	3	2	1	1
29	LIHTENŠTAJN	2	2	-	-
30	LITVA	2	2	2	2
31	LUKSEMBURG	3	1	2	2
32	MADŽARSKA	7	6	8	7
33	MAKEDONIJA	5	5	2	2
34	MALTA	-	-	2	2
35	MAURICIJUS	-	-	1	1
36	MONAKO	2	2	-	-
37	NEMČIJA	15	14	2	2
38	NEPAL	-	-	1	1
39	NIZOZEMSKA	7	7	1	1
40	POLJSKA	-	-	1	1
41	PORTUGALSKA	-	-	2	2
42	ROMUNIJA	6	6	3	3
43	RUSIJA	7	7	1	1
44	SAMOA	-	-	1	1
45	SINGAPUR	1	1	-	-
46	SLOVAŠKA	5	5	2	2
47	SRBIJA	9	8	5	5
48	ST. VINCENT AND GRENADINES	5	1	-	-
49	ŠPANIJA	4	4	-	-
50	ŠVEDSKA	1	1	3	2
51	ŠVICA	1	1	-	-
52	TURČIJA	1	1	-	-
53	UKRAJINA	6	6	3	3
54	VATIKAN	-	-	1	1
55	VELIKA BRITANIJA	11	11	1	1
56	ZDA	-	-	6	6
	SKUPAJ	315		155	

Pri prejetih zaprosilih tujih sorodnih uradov v letu 2016 je potrebno omeniti, da je bilo izmed 155 prejetih zaprosil 91 takšnih, pri katerih Urad ni ugotovil suma kaznivega dejanja pranja denarja, zaradi česar je nanje sicer odgovoril, vendar niso bila knjižena v evidenco Urada o sumljivih transakcij.

Kot je razvidno iz zgornje tabele, smo v letu 2016 največ podatkov izmenjali s pristojnimi uradi sosednjih držav in sicer Italije, Hrvaške, Avstrije, pa tudi Srbije, Velike Britanije in Nemčije.

6.2.1.1 Sklenjena pisma o izmenjavi podatkov

Obstoječe sodelovanje s tujimi uradi se lahko še dodatno izboljša z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih "pisem o izmenjavi podatkov" – Memorandum of Understanding – MOU).

V letu 2016 je Urad podpisal tovrstni sporazum s sorodnim uradom iz St. Maartena, poleg tega pa je še vedno usklajeval vsebino tovrstnih pisem s sorodnimi uradi iz Gvatemale, Španije in Malezije, tako da se pričakuje, da bo prišlo do podpisa z njimi v letu 2017.

Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2015 podpisal že 43 pisem o izmenjavi podatkov.

6.2.2 Mednarodno sodelovanje na podlagi Konvencije Sveta Evrope št. 198

V okviru Sveta Evrope sprejeta Konvencija o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (v nadaljevanju Konvencija SE 198), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2010, je namenjena boju proti pranju denarja in financiranju terorizma. Vsebuje temeljno načelo, da morajo države podpisnice sprejeti take ukrepe, da se lahko odkrije, sledi, prepozna, zamrzne, zaseže in odvzame predmete, premoženjsko korist ali premoženje nezakonitega izvora, ki se uporablja ali je v celoti ali delno in na kakršen koli način namenjeno za financiranje terorizma, ali premoženjsko korist iz tega kaznivega dejanja, in da v ta namen zagotovi sodelovanje v najširšem možnem obsegu. Eden njenih temeljnih elementov je tudi, da podpira neposredno komuniciranje med državami pogodbenicami in njihovimi strokovnimi organi, ter predpisuje dolžnost obveščanja med sodelujočimi organi držav pogodbenic. V Sloveniji je osrednji organ, ki je odgovoren za pošiljanje zaprosil v okviru IV. poglavja (mednarodno sodelovanje) in odgovore nanje, za izvršitev zaprosil ali za njihovo pošiljanje organom, pristojnim za njihovo izvršitev, Urad za preprečevanje pranje denarja.

Na podlagi Konvencije SE 198 je Urad v letu 2016 s strani slovenskih sodišč prejel 12 zaprosil, ki so se nanašala na izvršitev njihovih odločb prvenstveno glede odvzema premoženjske koristi. Od tega je bilo 7 zaprosil neposredno posredovanih pristojnim tujim organom v nadaljnjo obravnavo. Že v okviru pregleda dokumentacije na Uradu pa so bile pri petih zaprosilih ugotovljene take pomanjkljivosti, da je bilo potrebno o njih sodišče obvestiti ter pojasniti možnosti uporabe določbe Konvencije SE 198.

V zvezi z izvajanjem določb Konvencije SE 198 ugotavljamo, da poznavanje njene vsebine, potrebnih pravnih podlag in drugih pogojev s strani sodišč še vedno ni na zadovoljivi ravni, saj so še vedno primeri nepopolne dokumentacije, tako z vsebinskega (zaposila za izterjavo premoženjskopравnega zahtevka) kot tudi formalnega vidika (npr. zaprosilom niso bili priloženi ustrezni prevodi). Hkrati Urad ugotavlja, da se sodišča še ne poslužujejo v zadostni meri možnosti, ki jo imajo na podlagi različnih okvirnih sklepov Sveta Evropske Unije, ki jih je Republika Slovenija prenesla v svoj notranji pravni red z Zakonom o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (Uradni list RS, št. 48/2013 in 37/2015, v nadaljevanju ZSKZDČEU-1). Velik del pojasnil, ki jih Urad v svojih odgovorih daje sodiščem, se zato nanašajo prav na uporabo teh določb, čeprav v teh primerih ni pristojen za posredovanje dokumentacije.

V času od 21. – 22.11.2016 je v Strasbourgu potekala 8. konferenca pogodbenic Konvencije SE 198, ki se je udeležila uslužbenka Urada kot članica slovenske delegacije. V okviru konference, na kateri je bil poudarjen pomen Varšavske deklaracije in mednarodnega sodelovanja nasplo, še posebej v boju zoper financiranje terorizma glede na aktualno nevarnost terorizma, ter v zvezi z področjem virtualnih valut, je bil opravljen pregled aktualnega stanja držav podpisnic oz. pogodbenic Konvencije SE 198, ki so jo v zadnjem letu ratificirali še Azerbajdžan, Nemčija, Grčija, Italija in Ruska Federacija, podpisala pa Kneževina Monako. Obravnavani sta bili poročili napredku Poljske in Moldavije glede izvajanja Konvencije SE 198. Z namenom zagotoviti večjo učinkovitost pri izvajanju ocenjevanj posameznih držav je bil začasno suspendiran način obstoječega nadzornega mehanizma ter poskusno uveden nadzor, ki bi omogočal ciljni pregled implementacije posameznih določb Konvencije SE 198 v vseh državah pogodbenicah. O dokončni uveljavitvi novega pravila bo odločeno na konferenci držav pogodbenic v letu 2019.

6.2.3 Ostale oblike mednarodnega sodelovanja

Predstavnik Urada se je v času od 8. 5. do 11. 5. 2016 mudil na Dunaju, kjer je potekal seminar o tipologijah pranja denarja in financiranja terorizma. Kot pove že sam naziv seminarja, je bila osrednja tematika seznanitev udeležencev z novimi pojavnimi tipologijami ter trendi kaznivih dejanj pranja denarja in financiranja terorizma.

Predstavnik Urada sta se 1. 6. in 2. 6. 2016 udeležila regionalne konference predstavnikov uradov iz Avstrije, Češke, Slovaške, Madžarske in Slovenije. Osrednja tema je bila učinkovito sodelovanje ter izmenjava podatkov med sorodnimi uradi ter aktivnosti, ki jih je potrebno izvajati zaradi povečane grožnje terorističnih napadov v Evropi.

Predstavnik Urada sta se v Pragi med 19. 9. in 20. 9. 2016 udeležila seminarja na temo preprečevanja financiranja terorizma, kjer so predstavniki različnih držav (Francije, Češke, Nizozemske) ter Evropske komisije predstavili svoje izkušnje s področja preprečevanja terorističnih napadov oziroma aktivnosti, ki jih je potrebno izvesti v primeru, če do tovrstnih napadov pride.

Predstavnik Urada sta se 1. 12. in 2. 12. 2016 udeležila sestanka predstojnikov uradov za preprečevanje pranja denarja, kjer so bili prisotni tudi predstavniki uradov iz Srbije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Makedonije in Albanije. Na sestanku so bile obravnavane aktualne teme na področju odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Predstavnik Urada sta predstavila novosti, ki jih je uvedel nov Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki je stopil v veljavo novembra 2016, saj še nobena izmed sodelujočih držav ni sprejela zakona, ki bi v celoti implementiral spremenjene FATF standarde in IV. Direktivo s področja preprečevanja pranja denarja.

Predstavnik Urada sta se med 21. 12. in 22. 12. 2016 udeležila delavnice uporabnikov zaščitene računalniške mreže za izmenjavo podatkov FIU.NET, ki jo je organiziral EUROPOL. Udeležencem so bile predstavljene naslednje teme: program TFTP (Terrorist Financing Tracking Programme), v katerem sodelujeta Evropska unija in ZDA; čezmejni transferji, ki se nanašajo na podjetja AMAZON, PAY PAL, BITSTAMP itd.; virtualne valute z vidika njihove ranljivosti za pranje denarja in financiranje terorizma ter EUROPOL PLATFORM FOR EXPERTS (zaščitena spletna platforma, kjer si lahko strokovnjaki izmenjavajo podatke, se seznanijo z različno zakonodajo, dobrimi praksami in zapisniki prejšnjih delavnic FIU.NETa).

Urad je že od leta 2013 vključen v projekt Bilateralne tehnične pomoči Makedoniji, ki poteka na podlagi sklenjenega sporazuma med vladama obeh držav. Sodelovanje na podlagi tega projekta se je nadaljevalo tudi v letih 2014, 2015 in tudi v lanskem letu, v katerem je prišlo do dveh delovnih obiskov predstavnikov Urada v makedonskem uradu za preprečevanje pranja denarja. Obiska sta potekala od 25. 5. do 27. 5. 2016 ter od 12. 9. do 15. 9. 2016. Namen omenjene tehnične pomoči je implementacija mednarodne zakonodaje s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v makedonsko zakonodajo; predstavitev priprav R Slovenije na peti krog ocenjevanja s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje učinkovitosti ukrepov preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (MONEYVAL); izvedba aktivnosti iz akcijskega načrta, narejenega na podlagi rezultatov projekta nacionalne ocene tveganja R Slovenije za pranje denarja oziroma financiranje terorizma ter predstavitev tipologij pranja denarja v zadevah, ki jih obravnava Urad. Dosedanje sodelovanje se je izkazalo za izjemno koristno, zaradi česar pričakujemo, da se bo omenjeni projekt nadaljeval tudi v letu 2017.

7 DELO NA PODROČJU LOGISTIKE IN INFORMATIKE**7.1 ORGANIZACIJSKO - KADROVSKE ZADEVE****7.1.1 Gibanje in struktura kadrov**

V Uradu je bilo na dan 31. 12. 2016 skupaj z direktorjem zaposlenih 19 uslužbencev. Število uslužbencev je bilo za tri uslužbenke višje kot na dan 21. 12. 2015. Število uslužbencev se je v letu 2015 znižalo zato, ker se je en uslužbenec upokojil, dve uslužbenki pa sta bili zaradi projekta centralizacije upravljanja državnega premoženja prerazporejeni na Ministrstvo za javno upravo. Nadomestne zaposlitve za navedene tri uslužbenke so bile izvršene v letu 2016. Na podlagi javne objave smo izbrali in zaposlili novo sodelavko v tajništvu Urada in sodelavko v Sektorju za sumljive transakcije, ena sodelavka pa je bila v Urad, prav tako v Sektor za sumljive transakcije, prerazporejena iz Pravne službe Ministrstva za finance. Na podlagi Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Uradu RS za preprečevanje pranja denarja je v Uradu sistemiziranih 21 delovnih mest, kar pomeni, da je bila konec leta 2016 zasedenost delovnih mest 90,4%.

Izobrazbena struktura uslužbencev Urada na dan 31. 12. 2016 je razvidna iz Tabele 13.

Tabela 13: Število zaposlenih po izobrazbi v obdobju 1995 - 2016

Datum	Število zaposlenih	Stopnja izobrazbe			
		Magisterij	Univerzitetna/ Visoka	Višja	Srednja
01.01.1995	5		4		1
01.04.1995	7		5		2
01.09.1995	8		6		2
01.06.1996	10		8		2
31.12.1997	12	1	9		2
31.12.1998	12	1	9		2
31.12.1999	14	1	10		3
31.12.2000	14	2	9		3
31.12.2001	15	2	10		3
31.12.2002	15	2	10	1	2
31.12.2003	15		12	1	2
31.12.2004	17	1	13	1	2
31.12.2005	17	2	13		2
31.12.2006	16	1	13		2
31.12.2007	17	1	14		2
31.12.2008	18	1	15		2
31.12.2009	18	2	14		2
31.12.2010	18	2	14		2
31.12.2011	16	1	13		2
31.12.2012	16	1	13		2
31.12.2013	16	1	13		2
31.12.2014	19	1	16		2
31.12.2015	16	1	15		
31.12.2016	19	1	18		

Kot je razvidno iz gornje tabele, je bil na dan 31. 12. 2016 v Uradu zaposlen en delavec z znanstvenim magisterijem (5,26% delež) in 18 delavcev z univerzitetno oziroma visoko strokovno izobrazbo pravne, ekonomske, upravne in elektrotehniške smeri (94,74% delež).

7.2 FINANČNO MATERIALNO POSLOVANJE

Višina proračunskih sredstev, dodeljenih Uradu, je za leto 2016 znašala 708.897 EUR. Od sredstev, ki jih je Urad porabil za svoje delovanje je bilo za plače, druge osebne dohodke in prispevke delodajalca za socialno varnost porabljeno 648.020 EUR, za izdatke za blago in storitve 45.393 EUR ter za plačilo članarine mednarodne organizacije EGMONT 5.527 EUR.

Na predlog Urada se je struktura planiranih sredstev znotraj posameznih postavk do konca leta 2016 nekoliko spremenila, saj so bile med letom opravljene manjše prerazporeditve sredstev. Od celotnega zneska odobrenih sredstev v višini 708.897 EUR je Urad v letu 2016 porabil 699.240 EUR oziroma 98,63% vseh dodeljenih sredstev.

7.3 INFORMATIKA

V letu 2016 je Služba za informatiko Urada začela, nadaljevala oz. zaključila naslednje aktivnosti oziroma projekte:

7.3.1 Pridobitev odločitve o podpori za EU projekt ePPD

Prejeli smo odločitev o podpori vloge za projekt ePPD – Celovita nadgradnja Informacijskega sistema Urada. V Službi za IT smo izdelali dokumentacijo za vrsto JN po projektu ePPD.

7.3.2 Testiranje programskega vmesnika ISUPPD

V Službi smo sodelovali pri zagotavljanju potrebne tehnične in varnostne infrastrukture ter testiranju programskega vmesnika ISUPPD za sporočanje podatkov Uradu po zaščitni elektronski poti z uporabo komunikacijskega vmesnika ZBSB2B in infrastrukture MJU.

7.3.3 Področje elektronskega sporočanja podatkov o zaprosilih s strani zavezancev ZPPDFT

Zaradi sprejetja novega zakona ZPPDFT-1, konec leta 2016, je bila zaradi znižanja praga sporočanja in posledičnega znatnega povišanja števila sporočenih podatkov Uradu potrebna prilagoditev obstoječe programske opreme.

Nadaljevanje pogovorov z Združenjem bank Slovenije (ZBS) glede testiranja in implementacije komunikacijskega vmesnika za sporočanje. Ker je za tovrstno izmenjavo podatkov zaradi racionalizacije poslovanja zainteresirana večina zavezancev smo iskali najoptimalnejšo rešitev, ki bi privedla k racionalizaciji poslovanja pri zavezancih.

7.3.4 Vzdrževanje podatkovne baze in evidenčnega sistema Urada

Skozi vse leto so potekale aktivnosti administriranja podatkovne baze in boljše organizacije podatkov zaradi stalno se spreminjajočega obsega sporočanja s strani zavezancev po ZPPDFT-1. Aktivnosti so najbolj intenzivne v prvih mesecih leta, ko je potrebno sporočene podatke tudi urediti zaradi izdelave statistik za letno poročilo Urada.

7.3.5 Zbiranje, hranjenje in objava podatkov o transakcijah, ki jih sporočajo zavezanci na podlagi drugega odstavka 38. člena ZPPDFT

V preteklosti smo se z zavezanci dogovorili na kakšen način bodo sporočali podatke o transakcijah Uradu. V Službi za informatiko smo pripravili podatkovno strukturo in določili način pošiljanja, ki smo ga uskladili z zavezanci. Za namen hranjenja podatkov smo na podlagi dogovorjene podatkovne strukture kreirali podatkovno zbirko. V letu 2016 smo ponovno dopolnili programske procedure za analizo podatkov v podatkovni zbirki. Prejem, shranjevanje in obdelava prejetih podatkov ter njihova objava na spletni strani Urada je naloga, ki jo v celoti zagotavlja Služba za IT.

7.3.6 Priprava statističnih podatkov in analiza gotovinskih transakcij za letno poročilo za leto 2015

Zaradi priprave letnega poročila Urada vladi je bilo potrebno (do konca februarja 2016) pripraviti

podrobno statistično analizo sporočenih gotovinskih transakcij Urada s strani zavezancev v letu poprej.

7.3.7 Vzdrževanje notranjega strežnika Urada

Na notranjem omrežju Urada je potrebno redno spremljanje log datotek in opravljanje servisnih del zaradi programskih napak in strojnih okvar, ko se pojavijo. Takšen pregled se je vršil tedensko, po potrebi tudi pogostejše.

7.3.8 Arhiviranje prejetih zaupnih podatkov

7.3.8.1 *Egmont (ESW)*

Arhiviranje poteka v precejšnji meri avtomatizirano, tako da se ob zapustitvi seje izvede pripravljena skripta, ki poskrbi da se vsakodnevni arhiv zapiše na zunanji podatkovni nosilec. Periodično se arhiv prenese na trajnejše podatkovne nosilce.

7.3.8.2 *Podatkov o sporočenih gotovinskih transakcijah*

Ločeno poteka arhiviranje podatkov o gotovinskih transakcijah prejetih s strani zavezancev. Takšen način je nujen zaradi tega, ker je zakonska obveza Urada, da se podatki hranijo v nespremenjeni obliki, kot so bili dobljeni s strani posameznih zavezancev.

7.3.8.3 *Podatkov o prenosih gotovine čez državno mejo*

Podatke, ki jih Urad prejema od FURS je redno potrebno obdelati in arhivirati.

7.3.9 Vključevanje novih sodelavcev v delovni proces Urada

V letu 2016 smo v Službi za informatiko sodelovali pri tehnično informacijski vključitvi novih sodelavcev v delovni proces. Sodelavcem smo priskrbeli ter konfigurirali vso potrebno informacijsko komunikacijsko opremo in jih seznanili z varnostno politiko Urada.

7.3.10 Aktivnosti izobraževanja uporabnikov

Sodelovanje pri pripravi navodil in postopkov dela ter izvedbi izobraževanja uporabnikov evidenčnega sistema Urada.

8 POVZETEK

Poročilo o delu Urada za leto 2016 je že enaindvajseto poročilo Vladi Republike Slovenije, nanaša pa se na obdobje od dne 1. 1. 2016 do dne 31. 12. 2016. V poročilu so predstavljeni podatki iz vseh temeljnih področij delovanja Urada (delo na področju gotovinskih in sumljivih transakcij, preventiva in nadzor ter mednarodno sodelovanje), podatki o poslovanju Urada na finančnem in kadrovskem področju ter na področju informatike, kot tudi nekateri statistični podatki o delovanju ostalih državnih organov, ki so prejemniki izdelkov Urada, oziroma Urad z njimi sodeluje pri izvajanju predpisov s področja preprečevanja in odkrivanja pranja denarja.

8.1 Gotovinske transakcije, nakazila in prenosi gotovine čez mejo Skupnosti

V letu 2016 je Urad prejel podatke o 13.822 gotovinskih transakcijah nad 30.000 EUR, kar je za 15 % več kot v preteklem letu, pri tem je skupna vrednost transakcij ostala praktično na isti ravni. Največ sporočenih gotovinskih transakcij je urad, tako kot že vsa leta poprej, prejel iz bančnega sektorja. Konec leta 2016 je bilo v evidenčnem sistemu urada zavedenih 580.412 gotovinskih transakcij. Po kripto-zaščiteni elektronski pošti je Urad prejemal podatke o gotovinskih transakcijah od vseh bank, obeh hranilnic, Pošte Slovenije in casinojev družbe HIT d.d. iz Nove Gorice.

V času od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 so organizacije uradu sporočile skupno 2.861 nakazil izvršenih na račune fizičnih in pravnih oseb s stalnim ali začasnim prebivališčem ali sedežem v državah, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja ali financiranja terorizma oziroma na račune v te države. Skupna vrednost teh nakazil je v letu 2016 znašala 751.467.321 EUR. Od tega je bilo v letu 2016 90% nakazil ali 702.462.962 EUR izvršenih v imenu domačih pravnih oseb. Največ teh nakazil oziroma 96 % vseh nakazil v skupni vrednosti 740.378.829 EUR je bilo izvršenih na bančne račune tujih pravnih oseb s sedežem v državah iz seznama.

8.2 Sumljive transakcije

Na področju sumljivih transakcij smo v Uradu leta 2016 prejeli 449 prijav, pri katerih so bili podani nekateri razlogi za sum storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V zvezi z vsemi temi prijavami smo odprli zadeve in pričeli z zbiranjem podatkov. Skupno smo v Uradu v obdobju 1995 - 2016 v zvezi s pranjem denarja ali financiranjem terorizma odprli že 4.854 zadev. Med prijavitelji so tudi leta 2016 prevladovala banke (361 prijav ali 80,4 % delež vseh prijav). V letu 2016 se je število prijav znižalo za 13,9%, medtem ko je struktura prijaviteljev ostala enaka.

Urad je leta 2016 zaključil z obravnavo v 531 zadevah, kar je še vedno več kot znaša povprečje zaključenih zadev v obdobju 2013-2015 (511). Od vseh teh zaključenih zadev smo v 245 primerih policiji/državnemu tožilstvu posredovali obvestilo o sumljivih transakcijah zaradi suma pranja denarja ali financiranja terorizma, v nadaljnjih 150 zadevah smo pristojnim organom posredovali informacije zaradi ugotovljenega suma storitve nekaterih drugih kaznivih dejanj, medtem ko v 136 zadevah z analizo nismo potrdili v začetku izkazanih razlogov za sum pranja denarja. Med predhodnimi kaznivimi dejanji, iz katerih najverjetneje izvira umazan denar, je bilo v leta 2016 največ kaznivih dejanj goljufije, ki jim je sledilo kaznivo dejanje zlorabe položaja ali pravic pri opravljanju gospodarske dejavnosti. V letu 2016 se je delež zadev, pri katerih smo ocenili, da gre za predhodna kazniva dejanja storjena v tujini še povečal, saj v letu 2016 ta delež znaša že 46%, medtem ko je v letu 2015 ta delež znašal 37%. Med zaznanimi tehnikami pranja denarja prednjačijo prenosi sredstev med računi in državami ter dvigi gotovine.

8.3 Faze postopkov v zvezi s podanimi kazenskimi ovadbami za pranje denarja

Iz statističnih podatkov, ki jih Urad prejema od policije, državnih tožilstev in sodišč je razvidno, da je bilo leta 2016 s strani Policije podanih 42 novih kazenskih ovadb zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja pranja denarja, v še 13 zadevah pa so tožilstva sama pričela s pregonom. Skupaj so se tako v letu 2016 pričeli postopki s področja pranja denarja v 55 zadevah, pri čemer se je v zadnjih sedmih letih vsako leto pričelo več kot 50 zadev, kar kaže na kontinuiteto obravnave tega kaznivega dejanja s strani organov pregona. Od leta 1995 dalje so se skupno pričeli postopki v 510 kazenskih zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. V zvezi z vsemi temi zadevami je postopek že končan v 236 zadevah (69 zadev se je končalo z obsodilno sodbo, v 22 zadevah so bile izrečene oprostilne sodbe, v 74 zadevah se tožilec ni odločil za pregon, v 28 zadevah je tožilec odstopil od pregona, v 20 je postopek zaustavilo sodišče, 6 zadev so sodišča odstopila v reševanje tujini, medtem ko je v 12 primerih prišlo do združitve postopkov in v 5 do prekvalifikacije kaznivega dejanja). V predkazenskem ali kazenskem postopku je še 173 zadev, in sicer se tožilstvo v 112

zadevah še odloča o pregonu, v 1 zadevi je tožilstvo pregon odložilo, medtem ko se 161 zadev nahaja v različnih fazah obravnave (zahteva za preiskavo, preiskava, obtožnica).

Na Uradu ugotavljamo, da se je trend povečevanja števila predkazenskih in kazenskih postopkov v zvezi s sumi storitve kaznivega dejanja pranja, nadaljeval tudi v letu 2016, hkrati pa so sodišča izrekla 11 pravnomočnih sodb zaradi storitve kaznivega dejanja pranja denarja. V zadnjih sedmih letih se povprečno na leto prične skoraj 59 postopkov povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja, hkrati pa so sodišča v istem obdobju izrekla 65 obsodilnih sodb. Število zavrženih kazenskih ovadb s strani tožilstva se je malenkost povečalo, kakor tudi število zadev, v katerih se tožilstvo še odloča ali bo nadaljevalo predkazenski ali kazenski postopek, kljub navedenemu pa se je število postopkov v fazah zahteve za preiskavo, preiskave in obtožnice (161) povečalo glede na leto 2015 za 4,5%.

V zvezi s sodelovanjem Urada pri odkrivanju kaznivih dejanj pranja denarja v obdobju 2010 – 2016 ugotavljamo, da je 52% od skupno 352 predkazenskih in kazenskih postopkov s področja pranja denarja temeljilo na obvestilih Urada. Med temi zadevami se je kar 36% odstotkov zadev s področja pranja denarja začelo na podlagi podatkov, ki so jih Uradu v obliki prijav sumljivih transakcij posredovali zavezanci iz ZPPDFT, 16% na podlagi pobud državnih organov. Policija ali tožilstva so v 48% zadev preganjala kaznivo dejanje pranja denarja povsem samostojno. Navedena struktura jasno kaže na to, da sporočene sumljive transakcije zavezancev odločilno prispevajo k številu obravnavanih zadev Policije in tožilstva. Navedeno dokazuje, da je sistem boja proti pranja denarja preko zaznavanja sumljivih transakcij v finančnem in nefinančnem sektorju učinkovit. Hkrati pa tudi letos ugotavljamo povečanje samostojnega dela Policije in tožilstva pri odkrivanju in preiskovanju kaznivega dejanja pranja denarja, saj sta v letu 2016 na podlagi lastnih informacij podala ovadbe ali pričela postopke v 28 zadevah povezanih s kaznivim dejanjem pranja denarja. Navedeno nakazuje predvsem na sistemsko delo Policije in tožilstva pri pregonu kaznivega dejanja pranja denarja.

8.4 Preventiva in nadzor

V letu 2016 je Urad podal 55 pisnih mnenj oziroma stališč v zvezi z razlago izvajanja posameznih določil ZPPDFT in ZPPDFT-1. Pri tem velja poudariti, da v teh primerih ni šlo za avtentično razlago zakona, saj le -to lahko poda samo zakonodajalec. Večino pisnih mnenj Urad sproti objavlja tudi na svoji spletni strani, tako da so na voljo vsem zavezcem in ostali zainteresirani javnosti.

Delo Urada je bilo tudi v letu 2016 v veliki meri vezano na delovanje Posebnega odbora pri Svetu Evrope MONEYVAL. V letu 2016 so bila v Strasbourgu sklicana tri zasedanja odbora MONEYVAL, katerih so se udeležili, poleg predstavnikov Urada, tudi predstavniki Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za notranje zadeve in Banke Slovenije.

Predstavniki Urada so v letu 2016 izvedli skupno 33 ur 25 min predavanj na različnih seminarjih v Sloveniji in tujini. Seminarji oziroma sodelovanje pri različnih oblikah izobraževanj je bilo namenjeno predvsem zavezcem iz 4. člena ZPPDFT.

Urad v letu 2016 na podlagi lastne aktivnosti, torej po uradni dolžnosti ni zaznal kršitev določb ZPPDFT. Prav tako v tem obdobju ni prejel nobenega predloga za uvedbo postopka o prekršku s strani drugih nadzornih organov.

Izpostaviti velja tudi veliko število novinarskih vprašanj, na katera je Urad odgovoril preko Službe za odnose z javnostmi Ministrstva za finance.

V letu 2016 je Urad prejel 3 zahteve za posredovanje informacij javnega značaja.

8.5 Mednarodno sodelovanje

Mednarodne aktivnosti Urada so se leta 2016 (kot tudi v preteklih letih) nanašale predvsem na sodelovanje v mednarodni skupini EGMONT, Svetu Evrope in Evropski Uniji, na področju bilaterale pa izmenjavo informacij s sorodnimi tujimi organi.

V letu 2016 sta bila organizirana dva sestanka predstavnikov uradov, članov skupine EGMONT in sicer v Monte Carlu od 31. 1. do 5. 2. 2016, ki je minil brez predstavnikov Urada ter od 17. 7. do 22. 7. 2016 v Istanbulu, kateri je bil odpovedan zaradi terorističnih napadov v Turčiji.

Leta 2016 je Urad na podlagi 65. člena ZPPDFT (od 19.11.2016 na podlagi 105. člena ZPPDFT) **poslal 193 zaprosil** v 115 zadevah v 41 držav (v letu 2015 201 zaprosilo v 165 zadevah v 37 držav), poleg tega pa na podlagi 67. člena ZPPDFT (od 19.11.2016 na podlagi 108. člena ZPPDFT) še 122

spontanih informacij v 16 držav (v letu 2015 53 spontanih informacij v 8 držav). V primerjavi z letom 2015 lahko torej opazimo 4% zmanjšanje števila poslanih zaprosil Urada, obenem pa kar 130% povečanje števila spontanih informacij Urada.

Na osnovi 66. člena ZPPDFT (od 19.11.2016 na podlagi 106. člena ZPPDFT) je Urad v letu 2016 prejel 131 zaprosil v 119 zadevah iz 40 držav (v letu 2015 165 zaprosil v 135 zadevah iz 37 držav) ter 24 spontanih informacij iz 13 držav (v letu 2015 15 spontanih informacij iz 9 držav).

V primerjavi z letom 2015 lahko torej opazimo 20% zmanjšanje števila prejetih zaprosil tujih uradov in 60% večje število prejetih spontanih informacij tujih uradov.

Pri prejetih zaprosilih tujih sorodnih uradov v letu 2016 je potrebno omeniti, da je bilo izmed 155 prejetih zaprosil 91 takšnih, pri katerih Urad ni ugotovil suma kaznivega dejanja pranja denarja, zaradi česar je nanje sicer odgovoril, vendar niso bila knjižena v bazo urada o sumljivih transakcij.

Kot je razvidno iz zgornje tabele, smo v letu 2016 največ podatkov izmenjali s pristojnimi uradi sosednjih držav in sicer Italije, Hrvaške, Avstrije, pa tudi Srbije, Velike Britanije in Nemčije.

Obstoječe sodelovanje s tujimi uradi se lahko še dodatno izboljša z izmenjavo oziroma podpisom formalno neobvezujočih pisnih dogovorov (tako imenovanih "pisem o izmenjavi podatkov" – Memorandum of Understanding – MOU).

V letu 2016 je Urad podpisal tovrstni sporazum s sorodnim uradom iz St. Maartena, poleg tega pa je še vedno usklajeval vsebino tovrstnih pisem s sorodnimi uradi iz Gvatemale, Španije in Malezije, tako da se pričakuje, da bo prišlo do podpisa z njimi v letu 2017.

Urad je od začetka svojega delovanja v letu 1995 pa do konca leta 2015 podpisal že 43 pisem o izmenjavi podatkov.

Na podlagi Konvencije SE 198 je Urad v letu 2016 s strani slovenskih sodišč prejel 12 zaprosil, ki so se nanašala na izvršitev njihovih odločb prvenstveno glede odvzema premoženjske koristi. Večina zaprosil je bila neposredno posredovana pristojnim tujim organom, v manjšem delu pa so bila ustrezna pojasnila posredovana sodiščem z namenom dopolniti dokumentacijo ali pa uporabiti katerega izmed okvirnih sklepov EU, ki so na voljo za potrebe sodelovanja v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije.

8.6 Informatika

Tudi v letu 2016 smo v Službi za IT Urada izvajali aktivnosti, ki se v večji meri nanašajo na upravljanje evidenčnega sistema Urada ter administriranje internega omrežja Urada. Te aktivnosti so bile operativne, izobraževalne in administrativne narave.

Med temi izpostavljam:

- Pridobitev odločitve o podpori za projekt ePPD – Celovite nadgradnje Informacijskega sistema Urada.
- Nadgradnja programskega vmesnika ISUPPD.

Kot operativne aktivnosti navajamo:

- različne migracije podatkovnih zbirk GT in podatkov o nakazilih znotraj notranjega omrežja Urada.
- skozi vse leto so trajajoče aktivnosti upravljanja podatkovnih zbirk z namenom boljše organizacije podatkov v zbirkah gotovinskih transakcij in podatkov o transakcijah v tvegane države. Periodično preverjanje ustreznosti shranjevanja podatkov.
- vzdrževanje strojne in programske opreme ter administracija notranjega omrežja Urada.

8.7 Kadrovske zadeve

V Uradu je bilo na dan 31. 12. 2016 skupaj z direktorjem zaposlenih 19 delavcev. Na podlagi Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Uradu RS za preprečevanje pranja denarja je v Uradu sistemiziranih 21 delovnih mest, kar pomeni, da je bila konec leta 2016 zasedenost delovnih mest 90,47%.

8.8 Finančno materialno poslovanje

Višina proračunskih sredstev, dodeljenih Uradu, je za leto 2016 znašala 708.897 EUR. Od sredstev, ki jih je Urad porabil za svoje delovanje je bilo za plače, druge osebne dohodke in prispevke delodajalca za socialno varnost porabljeno 648.020 EUR, za izdatke za blago in storitve 45.393 EUR ter za plačilo članarine mednarodne organizacije EGMONT 5.527 EUR.

Od celotnega zneska odobrenih sredstev v višini 708.897 EUR je Urad v letu 2016 porabil 699.240 EUR oziroma 98,63% vseh dodeljenih sredstev.

Darko Muženič
direktor

Poslano:

1x Vlada Republike Slovenije
1x zbirka dokumentarnega gradiva